

Dokumentacija koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata procjene uticaja na životnu sredinu

Naziv Projekta: Objekat za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa sa dalekovodom - Solarna elektrana „Permonte 120MW“, Cetinje

Nosilac Projekta: Permonte d.o.o., Podgorica
Partizanski put 47A, Podgorica
069 322 091
info@permonte.com
PIB: 02695154

Odgovorna osoba: Miloš Knežević
tel: 069 322 091
milos.knezevic@permonte.com

Kontakt osoba: Ana Eraković
069 029 047
info@permonte.com

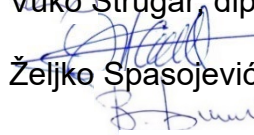
Broj: 05-sl.
Datum: 29.07.2026. godine

Dokumentacija koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata procjene uticaja na životnu sredinu

Objekat za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa sa dalekovodom - Solarna elektrana „Permonte 120 MW“, Cetinje

Obrađivači:

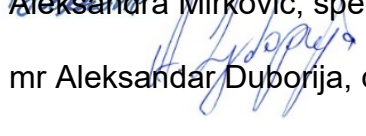

Vuko Strugar, dipl.inž.tehn.

Željko Spasojević, dipl.inž.građ.

Vladimir Filipović, dipl.inž.maš.

Dragan Kalinić, dipl.inž.el.

Aleksandra Mirković, spec.z.ž.sredine

mr Aleksandar Duborija, dipl.inž.tehn.

Direktor

Ivan Rakočević, dipl.inž.el.

Podgorica, jul 2026.g.

S a d r Ź a j

1. Opšte informacije.....	4
2. Opis lokacije	5
a) Postojeće korišćenje zemljišta	6
b) Relativni obim, kvalitet i regenerativni kapacitet prirodnih resursa.....	8
c) apsorpcioni kapacitet prirodne sredine.....	16
3. Karakteristike projekta	19
a) Opis fizičkih karakteristika projekta	21
b) Veličina i nacrt cjelokupnog projekta, planirani proizvodni proces i tokovi proizvodnje.....	23
c) Moguće kumuliranje sa efektima drugih projekata	28
d) Korišćenje prirodnih resursa i energije	28
e) Stvaranje otpada i tehnologija tretiranja otpada	28
f) Zagađivanje i štetno djelovanje.....	31
g) Rizik nastanka udesa	31
h) Rizici za ljudsko zdravlje	33
4. Vrste i karakteristike mogućeg uticaja projekta na životnu sredinu.....	34
a) Veličina i prostorni obuhvat uticaja projekta	34
b) Priroda uticaja projekta	35
c) Prekogranična priroda uticaja	35
d) Jačina i složenost uticaja	35
e) Vjerovatnoća uticaja.....	35
f) Očekivani nastanak, trajanje, učestalost i vjerovatnoća ponavljanja uticaja.....	35
g) Kumulativni uticaj sa uticajima drugih projekata.....	35
h) Mogućnosti efektivnog smanjivanja uticaja	35
5. Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu.....	36
a) Očekivane zagađujuće materije	36
b) Korišćenja prirodnih resursa	43
6. Mjere za sprečavanje, smanjenje ili otklanjanje štetnih uticaja	44
a) Mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima.....	44
b) Mjere koje se preduzimaju u slučaju udesa ili velikih nesreća	48
c) Planovi i tehnička rješenja zaštite životne sredine	50
d) Druge mjere koje mogu uticati na sprječavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu.....	56
7. Izvori podataka	56
Prilozi.....	57

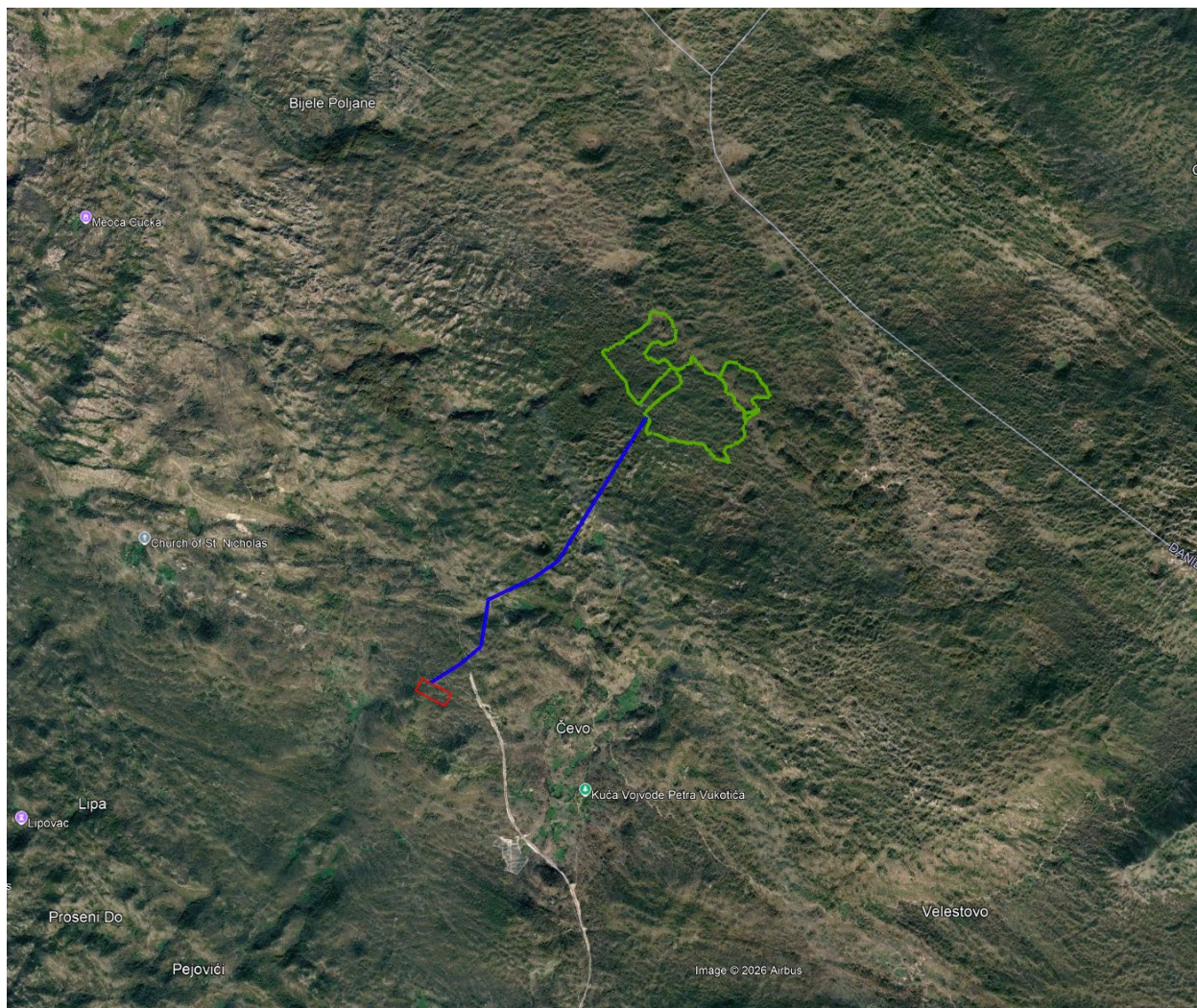
1. Opšte informacije

Naziv Projekta:	Objekat za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa - solarne elektrane "Permonte 120 MW", Cetinje
Nosilac Projekta:	Permonte d.o.o., Podgorica Partizanski put 47A, Podgorica 069 322 091 info@permonte.com PIB: 02695154
Odgovorna osoba:	Miloš Knežević tel: 069 322 091 milos.knezevic@permonte.com
Kontakt osoba:	Ana Eraković 069 029 047 info@permonte.com

2. Opis lokacije

Predmetni projekat (solarna elektrana sa dalekovodom) je predviđen na prostoru od Čeva prema Bijelim poljanama, na Cetinju.

Satelitski snimak šire lokacije je dat na slici br. 2.1.

Slika 2.1. Položaj lokacije solarne elektrane sa dalekovodom i trafostanicom 110/400 kV

Projektna lokacija je udaljena (vazdušne linije) približno 20km od Cetinja.

Bliži položaj lokacije sa prikazom okruženja je dat na slici 2.2.

U bližem okruženju projekta se nalazui manji broj objekata namijenjenih stanovanju.

U okruženju lokacije nema poslovnih ili proizvodnih objekata.

Na predmetnoj lokaciji nema močvarnih djelova.

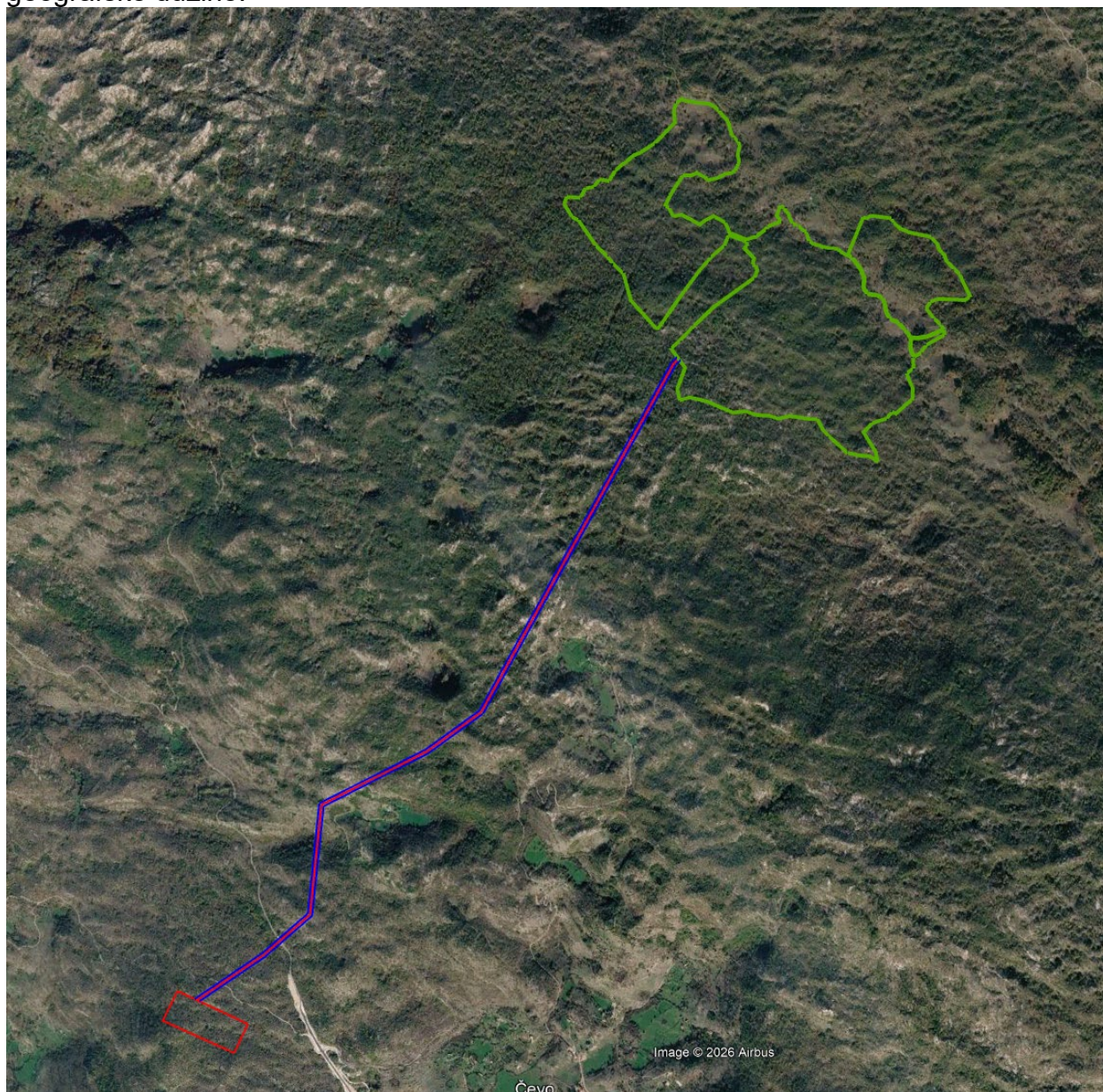
Na lokaciji je zastupljen kamenjar sa niskim rastinjem i manjim livadskim površinama.

Na projektnoj lokaciji nema zaštićenih kulturnih i istorijskih objekata.

Na lokaciji nema drugih, navedenih objekata.

Širem okruženje projektne lokacije je slabo naseljeno.

Solarna elektrana se orijentaciono nalazi na $42^{\circ}34'34.82''$ geografske širine i $18^{\circ}55'55.98''$ geografske dužine.

Slika 2.2. Bliži prikaz lokacije SE sa dalekovodom i trafostanicom 110/400 kV

a) Postojeće korišćenje zemljišta

Projekat se planira na prostoru koji se u prethodnom periodu nije koristio. Izgled lokacije na kojoj je planiran projekat je prikazan na sledećim slikama.

Slika 2.3. Izgled lokacije solarne elektrane, trafostanice i dalekovoda

Do lokacije projekta se proteže makadamski put.

Za potrebe izgradnje solarne elektrane zauzeće se sledeće kat. parcele:

2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2207/2, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238/1, 2243, 2244, 2245, 2246/1, 3422, 3423, 3424 KO Lastva, prijestonica Cetinje, Crna Gora

Za potrebe izgradnje 110 kV dalekovoda i trafostanice 110/400 kV zauzeće se sledeće kat. parcele:

731, 719, 712, 713, 714, 699, 693, 685, 684, 683, 682, 681, 675, 677, 676, 626, 627, 630, 631, 644, 643, 634, 637, 635, 1946, 1947, 1948, 1945, 1949, 2060, 2057, 2055, 2054, 2053, 2068, 2051, 2134, 2081, 2091, 2088, 2092, 2129, 2128, 4641, 2287, 2289/1, 2289/2, 2300, 2301, 2302, 2303, 2298, 2299, 4638, 2909, 2910, 2911, 2912, 2913, 2914, 2915, 2916, 2917, 2918, 2919/1 KO Čevo, prijestonica Cetinje, Crna Gora

Planirana solarna elektrana će zauzeti 123 ha zemljišta.

Planirana površina pod solarnim panelima iznosi cca 474976,341 m².

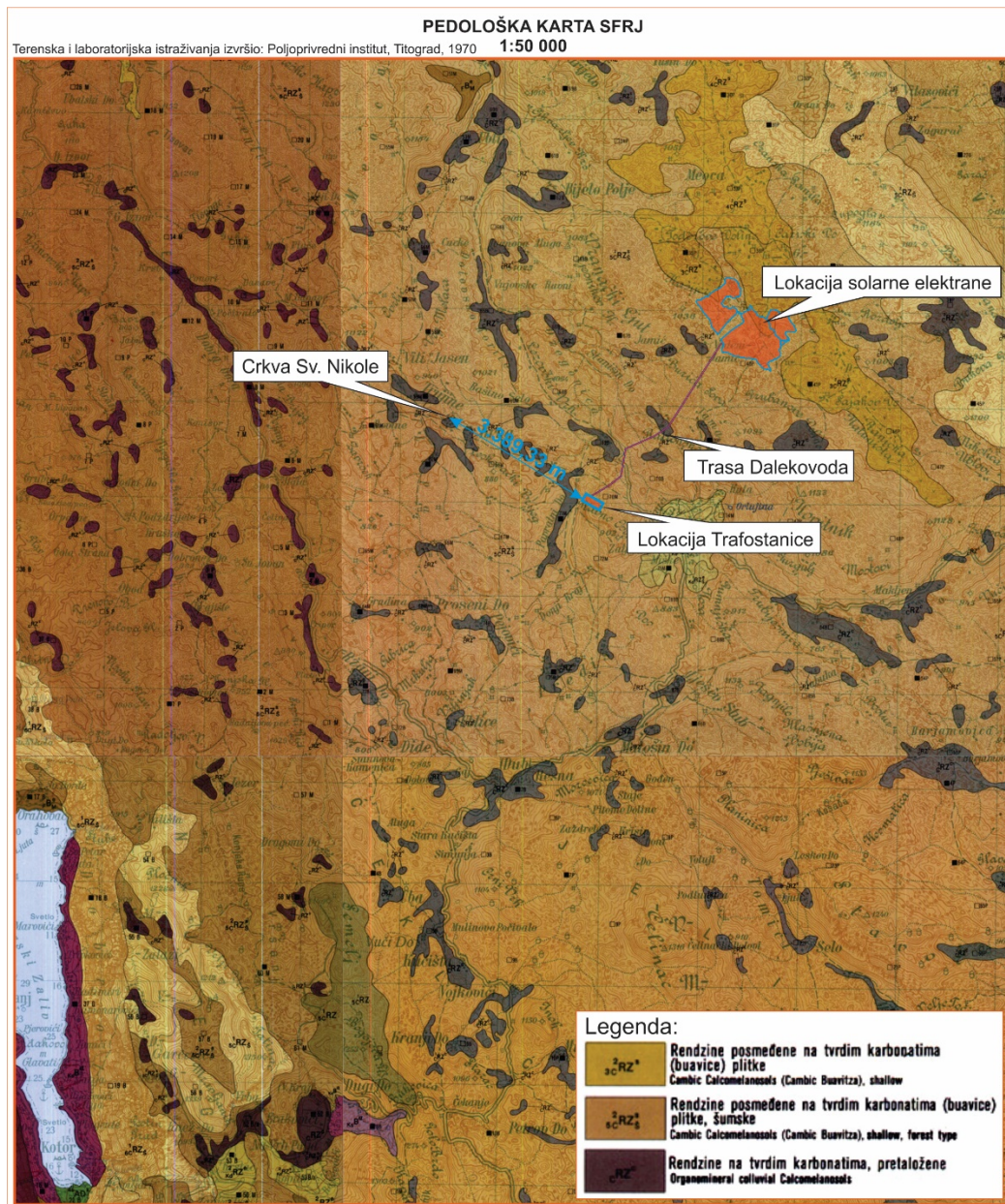
Prikaz katastarskih parcela projekta se nalazi u prilogu Dokumentacije.

b) Relativni obim, kvalitet i regenerativni kapacitet prirodnih resursa

Monitoringom zemljišta koji sprovodi Agencija za zaštitu životne sredine nije obuhvaćena teritorija projekta i šire okoline (u skladu sa Programom monitoringa zagađenja zemljišta predložen je skladu sa Zakonom o životnoj sredini i na osnovu Pravilnika o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija i metoda za njegovo ispitivanje („Sl. list RCG“, broj 18/97).

Pedološke karakteristike

Kao glavne podloge za upoznavanje sa pedološkim karakteristikama lokacije i njene okoline korišćena je Pedološka karta „Nikšić 3“, „Zavod za unapređenje poljoprivrede“ Titograd 1970. god., i Monografija: Fuštić B, Đuretić G.: „Zemljišta Crne Gore“, Univerzitet Crne Gore, Biotehnički institut, Podgorica, 2000., s. 1-490.

Na prostoru lokacije i njene okoline prisutni su rendzine posmeđene na tvrdim karbonatima (buavica) plitka šumska.

Rendzinu odlikuje visok sadržaj humusa, koji varira od 6-30%. Tipično su mrkokafene boje, troškasto - mrvičaste strukture. Takođe, redovno su beskrečne a po kisjelosti slabo do umjereno kisjele. U nižim djelovima rendzina je podloga za rast hrasta, jasena i graba, a u višim bukve, smrče, jele ili javora. Pogodne su za rast šumskog drveća koja nijesu osjetljiva na veliki sadržaj karbonata u njima.

Geomorfološke karakteristike

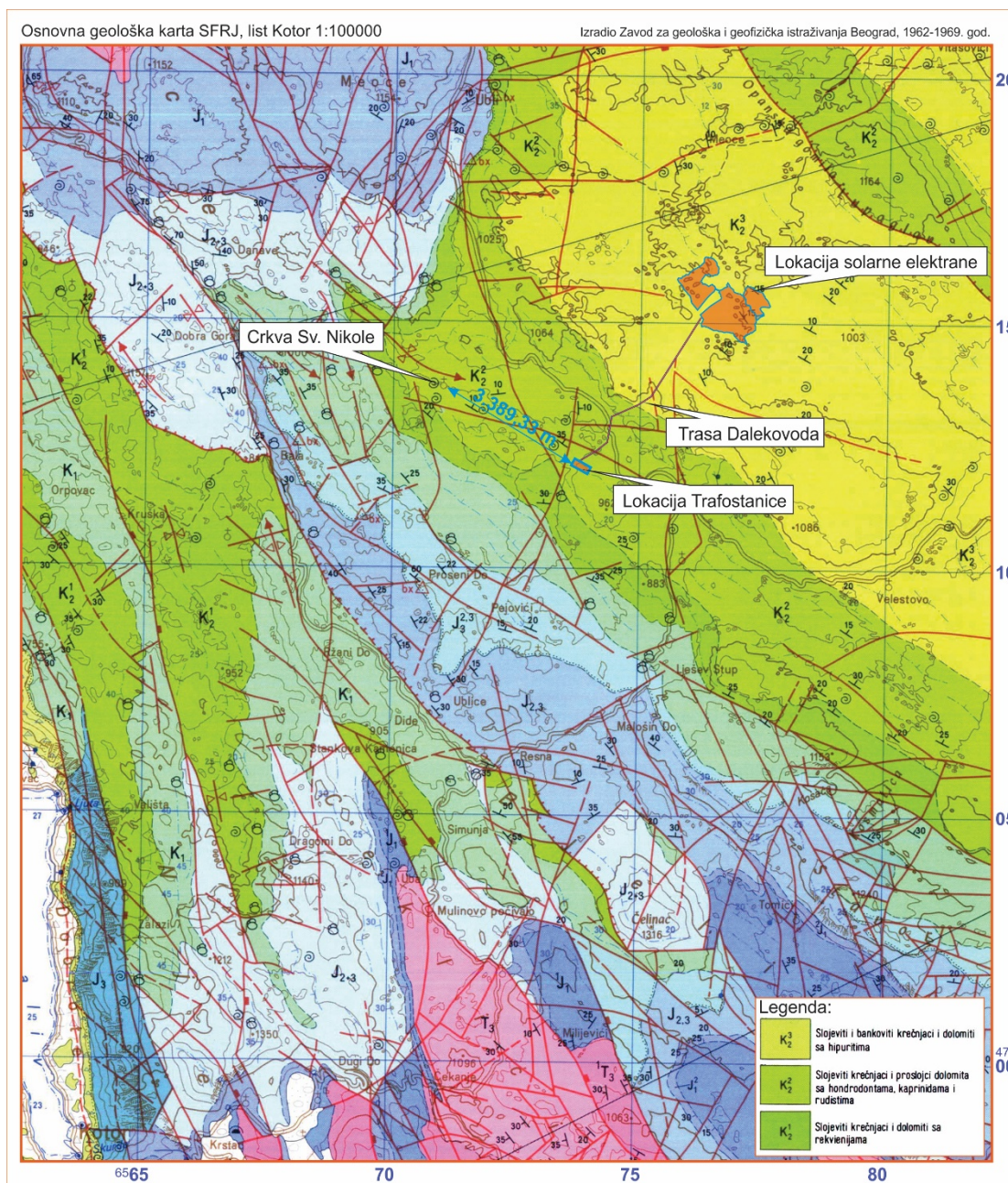
Geomorfološke odlike terena, direktna su posledica geološkog sastava terena, strukturnog sklopa, endogenih i egzogenih procesa, koji su djelovali na ovom području tokom geološke evolucije.

Teren lokacije i njene okoline predstavlja brdsko-planinsko područje vrlo razruđeno sa grebenima i vrtačama koje su zapunjene crvenicom i deluvijalno-proluvijalnim materijalima. Na lokaciji nema zona sa izrazitim visokim i strmim odsjecima ili sa dubokim jarugama i suvim dubodolinama. Teren je srednje do jako karstifikovan bez značajnih tektonskih razloma. Vrhovi grebena i brežuljaka generalno imaju zaobljene forme, mjestimično kaskadno oblikovane i strnije sa visokim kotama. Nagibi terena na mikrolokacijama se kreću od subhorizontalnih do 25-35°. Prohodnost šire okoline se kreće od relativno povoljne do nepovoljne gdje nije moguće proći zbog rastinja i nagiba terena - kaskadni oblici.

Presudan uticaj na današnji izgled reljefa, pored endogenih sila, imali su procesi fizičko-hemijskog raspadanja stijena, denudacije, karstifikacije. Kao produkt fizičko-mehaničkog raspadanja stijena i planarnog spiranja površinskog materijala, preko osnovne stijene - krečnjaka na dijelu padine formiran je deluvijalno-eluvijalni pokrivač, varijabilne debljine. Najdeblji je u vrtačama, dok je na padinama i ostalim dijelovima terena male debljine.

Geološke karakteristike

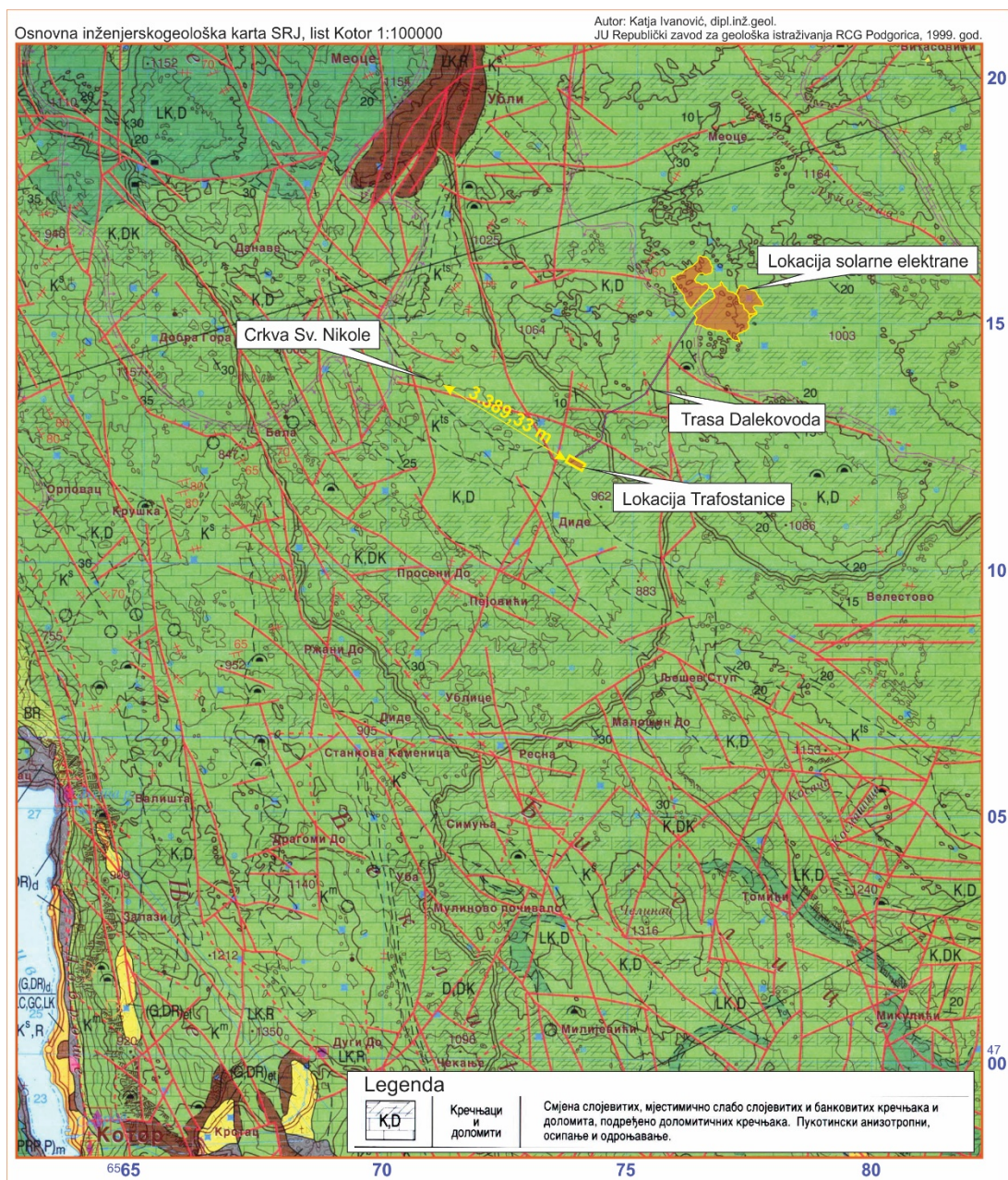
U geološkoj građi posmatranog terena, učestvuju karbonatne stijene trijaske, jurske i kredne starosti.

Slika 2.5. Geološka karta šireg područja lokacije sa položajem projekta Osnovna geološka karta SFRJ 1:100000, list Kotor, Savezni geološki zavod, Beograd, 1969

Osnovnu stijensku masu terena u zoni predmetne lokacije predstavljaju slojeviti i bankoviti krečnjaci i dolomiti sa hipuritima.

S obzirom da šire područje izgrađuju pretežno karbonatne stijenske mase predstavljene krečnjacima i dolomitičnim krečnjacima, na ovom prostoru dominantan je uticaj karstnog procesa, koji se manifestuje kroz razviće površinskih i podzemnih karstnih oblika. Takođe, na pojedinim djelovima terena izražen je proces fizičko-mehaničkog i hemijskog raspadanja karbonatnih stijenskih masa - krečnjaka i dolomitičnih krečnjaka, koji je posebno izražen u površinskom dijelu terena.

Slika 2.6. Inženjerskogeološka karta šireg područja lokacije sa položajem projekta Osnovna Inženjerskogeološka karta SFRJ 1:100000, list Kotor, JU Republički zavod za geološka istraživanja RCG Podgorica, 1999

Sem srednje izražene karstifikacije i alteracije po površini terena nema vidljivih i uočenih egzodinamičkih procesa koji bi imali bitniji uticaj na uslove izgradnje i fundiranja solarnih panela na ovoj lokaciji.

U geotektonskom pogledu šire područje istraživane lokacije, prema podacima OGK pripada poznatoj geotektonskoj jedinici - Starocrnogorskoj kraljušti, koja je izgrađena, pretežno od karbonatnih stijena trijaskе, jurske i kredne starosti. Generalno pružanje slojeva u okviru ove geotektonske jedinice je sjeverozapad-jugoistok, sa padom prema

sjeveroistoku pod uglom od 10-20°. Ovaj dio terena ispresijecan je brojnim regionalnim i lokalnim rasjedima.

Hidrogeološke karakteristike

Hidrogeološke odlike terena rezultat su litološkog sastava i tektonskog sklopa terena. Na istraživanoj lokaciji nema stalnih hidrogeoloških pojava, izuzev slivanja i procjeđivanja voda u hidrološkom maksimumu kao i na širem prostoru istraživane lokacije. Nema izdanskih voda, odnosno iste su zastupljene u znatno dubljim delovima terena. Kroz ispucale kavernoze krečnjake, uglavnom se odvija cirkulacija voda u vertikalnom pravcu, gde su u nižim djelovima terena, na većim dubinama, zastupljene pukotinsko-karsne izdani ograničenog rasprostranjenja i izdašnosti. Na ovom dijelu terena prihranjivanje izdani obavlja se najvećim delom infiltriranjem atmosferskih voda i dreniranjem podzemne vode sa padine. Atmosferske vode se infiltriraju u teren i imaju generalni pravac gravitacije ka erozionom bazu.

Podaci o izvorištima vodosnabdijevanja i hidrološke karakteristike

Osnovna hidrološka karakteristika teritorije Prijestonice Cetinje je ta da sa nje skoro da nema površinskog oticanja. To je zato što je skoro uvijek, i u toku najjačih padavina, propusna moć zemljišnog pokrivača i krečnjačke padine veća od priliva voda. Do kraćeg zadržavanja voda dolazi samo u rijetkim depresijama prekrivenim manje propusnim slojevima. Duboka i jako razvijena karstifikacija i niski obodi površi doveli su do potpune bezvodnosti ovih terena, jer se sve vode dreniraju ka Skadarskom jezeru i moru, a otiču razgranatim sistemom ponora, kaverni, galerija i pravih podzemnih vodotokova.

Jedini vodni tokovi na cetinjskom području se pojavljuju obodom Skadraskog jezera i to su Rijeka Crnojevica, Karuč, Bazagurska matica, Biševina, Šegrtnica i Mala Morača, te Karatuna - otoka Malog blata. Sve vode Prijestonice Cetinje pripadaju Jadranskom slivu. Na lokaciji i njenom širem okruženju nema površinskih vodotoka.

Što se tiče vodosnabdijevanja, Prijestonice Cetinje, odnosno gradski vodovod se snabdijeva sa tri izvorišta:

- Podgorska vrela minimalne izdašnosti 180 l/s (minimalna izdašnost izmjerena 1970 godine je 170 l/s), na koti 172 mnm.
- Vrelo Obzovica, minimalne izdašnosti u ljetnjem period je 0,5 l/s (ponekad i presušuju) i zimi 2- 50 l/s i
- Uganjska vrela izdašnosti ispod 5 l/s u ljetnjem periodu (postoji period kad i presušuju) i 50l/s u zimskom periodu (čak i do 100 l/s), na koti 692 mnm

Od 1980 do 1986. godine izgrađen je najveći dio današnjeg vodovdnog sistema Cetinja i to: nova crpna stanica (CS) „Podgor” i CS „Višnjica”, prekidna komora (PK) „Obzovica”, odnosno „Velja Gora” ukupne zapremne 500 m³ (2 x 250 m³) i (PK) „Lašor” zapremine 400 m³, rezervoar „Sandin vrh” ukupne zapremine 4.000 m³ (2x2.000 m³). U ovom periodu položen je čelični cjevovod profila 400 mm i 350 mm od Podgora do Cetinja u dužini od 20 km kao i 38 km vodovodne distribucione mreže.

Na lokaciji i njenom širem okruženju nije izgrađena vodovodna mreža. U nedostatku prirodnih izvora, seoska domaćinstva se snabdijevaju vodom iz bistijerni i rezervoara.

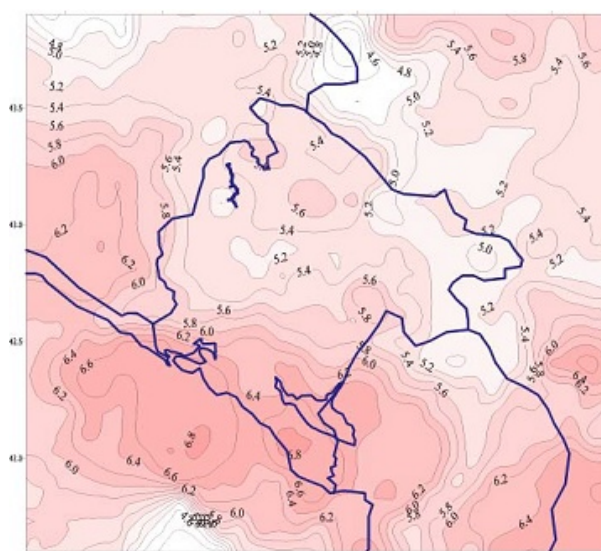
Seizmološke karakteristike

Prema karti seizmičke regionalizacije teritorije Crne Gore (B. Glavatović i dr., Titograd, 1982.) posmatrano područje pripada zoni sa osnovnim stepenom seizmičkog intenziteta 8° MCS skale.

Na osnovu inovacije seizmičkih parametara Crnogorskog područja koji su u saglasnosti sa evropskim standardima (EVROCODE 8) izrađena je karta očekivanih maksimalnih magnituda zemljotresa za povratni period od 100 godina (B. Glavatović, Podgorica, 2005.).

Slika 2.7. Karta seizmičke regionalizacije teritorije Crne Gore

Slika 2.8. Karta očekivanih maksimalnih magnituda zemljotresa u Crnoj Gori i okruženju za povratni period vremena od 100 godina

Sa slike se vidi da područje istraživanja za povratni period od 100 godina spada u zonu sa magnitudama od 5,6° Rihterove skale.

U zavisnosti od tipa primijenjene analize konstrukcije projektant bira odgovarajuće seizmičke faktore ponašanja u skladu sa Evrokodom 8.

Prikaz klimatskih karakteristika

Klimatske karakteristike posmatranog područja uslovljene su njegovim geografskim položajem, nadmorskom visinom, reljefom i biljnim pokrivačima.

Prostor Prijestonice Cetinje odvojen je masivom primorskih planina od mora, te je neposredni termički uticaj mediteranske klime zaustavljen. S druge strane preko basena Skadarskog jezera ostvaruje se maritimni uticaj sa nešto izmenjenim okolnostima.

Od presudnog značaja na klimatske odlike područja je razlika u nadmorskoj visini, koja se odražava na temperaturu vazduha. Niz udolina utiče na pojavu inverzija i izmenu načina hoda temperatura u hladnom periodu godine. Na čitavom prostoru opštine prisutan je mediteranski pluvijalni ciklus obilnih padavina, s jeseni i zimi i sušnih razdoblja tokom ljeta.

Na osnovu ovih faktora i uticaja, kao djelovi širih klimatskih područja središnjeg dijela Crne Gore izdvajaju se:

- Submediteranska klima (oko 17% teritorije) prisutna u basenu Skadarskog jezera do 500 metara nadmorske visine. Obuhvata vinorodno područje, odnosno areal divljeg šipka i smokve. Srednja godišnja temperatura vazduha je od 12-15°C. U odnosu na Primorje odlikuje se hladnijim zimama (srednja januarska 5-10°C) i toplijim ljetima (srednja julska 23-25°C). Uticaj kontinenta opada sa većom amplitudom temperature. Snijeg se nerodovno javlja i vrlo je kratkog trajanja (5 do 10 dana godišnje).
- Brdsko submediteranska klima vlada na katunskoj zaravni (od 600 do 1000 mnm), čineći 50% teritorije, sa srednjom godišnjom temperaturom od 8-11°C. Razlikuje se od prethodne zone jače izraženim godišnjim dobima, svježim ljetima (npr. julske temperature 18-20°C) i hladnijim zimama (januarske -1 do 1°C). Karakterističan je veliki i nestalni sniježni pokrivač.
Ovom području pripada lokacija objekta.
- Planinsko mediteranska klima vlada na Lovćenu i višim predjelima zaravni iznad 1000 mnm, čineći 20% teritorije. Srednja godišnja temperatura vazduha kreće se od 4-8°C. Obuhvata areal bukve i planinskih pašnjaka. Odlikuje se svježim ljetima (npr. julske 13-17°C) i hladnim zimama (januarska -6 do -2°C), uz znatne oscilacije temperature na graničnoj barijeri klimatskih uticaja, naročito zimi.

Količina atmosferskih padavina u Prijestonici Cetinje je znatna, čemu doprinosi kondenzacioni efekat masiva Lovćena u jesenjem i zimskom preiodu. Srednja godišnja količina padavina je 3.616 mm. Jesenji i zimski mjeseci imaju najviše padavina. Nagli pad atmosferskog taloga je u julu i iznosi svega 69 mm. Novembar i decembar su mjeseci sa najvećom količinom padavina. Padavine su vrlo izražene, tako da u toku jednog dana može pasti oko 300 mm padavina.

Sniježni pokrivač je prisutan više po svojoj visini nego po periodu zadržavanja. Pojava prvog sniježnog pokrivača moguća je u oktobru.

Najveću prosječnu oblačnost imaju novembar i decembar (6/10). U toku 7 mjeseci više od 5/10 neba pokriveno je oblacima (decembar-april). Broj vedrih dana je najveći u avgustu i septembru. Ukupno godišnje trajanje sijanja sunca je 2.300-2.500 sati.

Broj dana sa pojavom jakog vjetrova je vrlo mali i prosječno iznosi po 1 dan u zimskim mjesecima, dok se u ljetnjim mjesecima vrlo rijetko pojavljuje. U Prijestonici Cetinje tišina je zastupljena sa 57%.

c) apsorpcioni kapacitet prirodne sredine

Kapacitet životne sredine predstavlja sposobnost životne sredine da prihvati određenu količinu zagađujućih materija po jedinici vremena i prostora tako da ne nastupi nepovratna šteta u životnoj sredini.

Imajući u vidu sadašnje karakteristike same lokacije, te neposrednog i šireg okruženja, evidentno je da su kapaciteti ovog prostora dovoljno dobri za razvoj čistih tehnologija.

U skladu sa Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha, teritorija Crne Gore podijeljena je tri zone, koje su određene preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija, na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka. Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona.

Prijestonica Cetinje pripada Centralnoj zoni kvaliteta vazduha. Na prostoru prijestonice duži niz godina nijesu vršena ispitivanja kvaliteta vazduha.

U blizini projektne lokacije nema vodenih tokova.

Biodiverzitet

Postojeća literatura o biodiverzitetu područja Lastve nije brojna, budući da su vršena samo određena istraživanja na širem području Čeva. Međutim, raznovrsnost biljnog pokrivača ovog područja ogleda se u velikom broju taksona, kao i u prisustvu raznovrsnih flornih elemenata. Predmetno područje pripada vegetacijskoj zoni submediteranskih termofilnih listopadnih šuma i šikara koje grade hrast i grab, kao i bukove šume u zajednici za drugim drvenastim i zeljastim vrstama. Unutar ove zone prisutne su raznovrsne šume među kojima su šume hrasta medunca (*Quercus pubescens*) i crnog graba (*Ostrya carpinifolia*), odnosno medunca i bjelograbića (*Carpinus orientalis*), koje su degradirane i na ovom prostoru najčešće prisutne u obliku šikara. Šume na ovom području se usljed jakog antropogenog uticaja javljaju kao izdanačke (najčešće usljed neplanske sječe, ali i požara). U ovim šumama, prisutne su i druge drvenaste vrste kao što su hrast cer (*Quercus cerris*), javor (*Acer campestre*), jasen (*Fraxinus ornus*), drijen (*Cornus sanguinea*), kupina (*Rubus ulmifolius*), kleka (*Juniperus oxycedrus*), *Rosa canina*, *Asparagus acutifolius*, bršljan (*Hedera helix*), bljušt (*Tamus communis*) i druge.

U spratu zeljastih biljaka zastupljene su: *Anemone apennina*, *Hepatica triloba*, *Symphytum tuberosum*, *Dentaria bulbifera*, *Aremonia agrimonioides*, *Primula elatior*, *Saxifraga rotundifolia*, *Veronica urticifolia*, *Ajuga* sp., *Viola* sp. i druge, dok na stijenama u šumi rastu *Cardamine graeca*, *Ceterach officinalis*, *Ornithogallum tenuifolius*. Otvorena staništa čine zajednice pašnjačkih kamenjara koje su uglavnom obrasle zeljastim biljkama. Na pašnjačkim kamenjarima javljaju se trave: *Micromeria parviflora*, *Euphorbia spinosa*, *Thymus longicaulis*, *Bromus erectus*, *Chrysopogon gryllus*, *Andropogon ischaemum*, *Brachypodium pinnatum*, kao i *Salvia officinalis*, *Satureja montana*, *Teucrium montanum*, *Cardamine graeca*, *Helianthemum* sp., *Eryngium amethystinum*, *Linum tenuifolium* i druge.

Za predmetno područje ne postoje publikovani podaci o fauni, pa je u ovom dijelu dat osvrt na vrste za koje se na osnovu konfiguracije terena mogu biti prisutne.

Na ovom prostoru prisutna su staništa koja preferiraju različite vrste beskičmenjaka, tako da se ovdje mogu očekivati predstavnici brojnih grupa insekata poput *Diptera*, *Coleoptera*, *Lepidoptera*, *Orthoptera*, *Homoptera*, *Heteroptera*, *Collembola*.

Od predstavnika gmizavaca, na predmetnoj lokaciji može se očekivati prisustvo poskoka (*Vipera ammodytes*), zidnog guštera (*Podarcis muralis*), zelembača (*Lacerta viridis*), blavora (*Ophisaurus apodus*) i drugih vrsta. Osim poskoka sve vrste su zaštićene nacionalnom legislativom (Rješenje o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta »Sl. list RCG«, br. 76/06).

Na ovom prostoru najvjerovatnije žive ili povremeno borave ptice grmuše (na primjer vrste roda *Sylvia*), sjenice (vrste roda *Parus*), kratkoprsti kobac (*Accipiter brevipes*), ušati ćuk (*Otus scops*), i druge. Rješenjem Republičkog zavoda za zaštitu prirode o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta („Sl. list RCG“, br. 76/06) zaštićene su sve gore pomenute vrste ptica.

Na području kojem pripada predmetna lokacija od sisara se može očekivati prisustvo šakala (*Canis aureus*), lisice (*Vulpes vulpes*), divlje svinje (*Sus scrofa*), zeca (*Lepus europaeus*), jazavac (*Meles meles*), puh (*Glis glis*), kune (*Mustelidae*). Od sitnijih sisara, jež (*Erinaceus concolor*), miševi (predstavnici roda *Apodemus*, *Mus musculus*), kao i slijepi miševi (Chiroptera) (svi su zaštićeni nacionalnim zakonodavstvom).

Obilaskom predmetne lokacije nisu registrovane zaštićene, ugrožene i rijetke vrste faune što ne isključuje njihovo prisustvo na ovom lokalitetu.

Pejzaž

Prema opštem pregledu pejzažnih jedinica Crne Gore koji je zasnovan na prirodnim karakteristikama, ali uključuje i prisustvo čovjeka u slučajevima kada to prisustvo poprima značajniju pejzažnu dimenziju, izdvojeno je 19 osnovnih pejzažnih jedinica. Projektna lokacija pripada *Kraškoj zaravni zapadne Crne Gore*. Unutrašnje područje „ljutog krša“ je prostrana krečnjačko-dolomitska površ, prosječne visine 800-900 metara, duga oko 90km a široka oko 40km.

Na posmatranom prostoru zastupljen je pravi mozaik makro i mikro oblika kraškog reljefa (škrape, jame, vrtače, pećine, uvale i polja) koji pejzažu daju specifičan karakter.

Posmatrano područje nije bogato vegetacijom. Danas su ovi predjeli pokriveni niskim šumama i šikarama. Na kamenjarima dominiraju zajednice niskih žbunova sa brojnim aromatičnim i medonosnim vrstama, a manje zaravni, udoline i uvale obrasli su kserofilnim travama i koriste se kao livade i pašnjaci.

Specifičan identitet pejzažu daju stara seoska naselja.

Zaštićeni objekti i dobra kulturno - istorijske baštine

Na samoj lokaciji i njenom okruženju nema nepokretnih kulturnih dobara.

Na udaljenosti 2650m od projektne lokacije se nalazi Crkva Sv. Nikole.

Slika 2.9. Prostorni odnos projekta i Crkve Sv. Nikole (promijeni ovu kartu)

Na području Prijestonice Cetinje nalazi se veliki broj zaštićenih objekata i dobara iz kulturno istorijske baštine.

Registrovana kulturna dobra (spomenici kulture), a na osnovu Zakona o zaštiti spomenika kulture (1991.), prema uspostavljenoj kategorizaciji definisani su kao:

- spomenici kulture prve kategorije, od izuzetnog značaja - deset;
- spomenici kulture druge kategorije, od velikog značaja - dvadeset dva;
- spomenici kulture treće kategorije, od značaja - dvadeset tri.

Međutim, prema važećem Zakonu o kulturnim dobrima (2010.) kategorizacija kulturnih dobara izvršena je prema značaju i to kao: kulturno dobro od međunarodnog značaja, od nacionalnog i od lokalnog značaja, tako da se od nadležne Službe očekuje da poslove preregistracije kulturnih dobara obavi u narednom periodu.

Prema inventarizaciji u odnosu na vrste baštine dominiraju građevine profane (stambena) arhitekture, sa 29 kulturna dobra i slijede građevine sakralne (vjerske) arhitekture, njih je 21. Identifikovana su i dobra tehničkog i memorijalnog karaktera - 5 (mlin Ivana Crnojevića, zgrada prve električne centrale, reljefna karata Crne Gore, Danilov most na Rijeci Crnojević, Njegošev mauzolej), a tri dobra - Žabljak, Obodski grad i Tablja pripadaju starim utvrđenjima (vojnoj arhitekturi).

Na prostoru Prijestonice zaštićena su i memorijalna obilježja. U Registar su upisani spomenici i spomen obilježja crnogorskih i oslobodilackih ratova i NOB-a, njih ukupno pedeset osam.

Istorijsko jezgro Cetinja, predstavlja spomeničku cjelinu od izuzetnog značaja, karakterističnu zbog skladnog spoja raznorodnih elemenata, pojedinačno zaštićenih objekata, parkovskih struktura i pravilne urbane matrice. Cetinje je mjesto istorijskog i nacionalnog identiteta, pamćenja i trajanja. Ono je uspješna zajednica koja čuva, štiti i unapređuje svoje kulturne i prirodne vrijednosti, koristeći ih kao strateški potencijal razvoja.

3. Karakteristike projekta

Planirana instalirana snaga elektrane iznosi 120 MW na AC strani. Na opisanom lokalitetu je planirana izgradnja solarne elektrane nominalne snage 100 MW + 20 MW na AC strani sa dalekovodom.

Napomena: *Nosilac projekta je pribavio:*

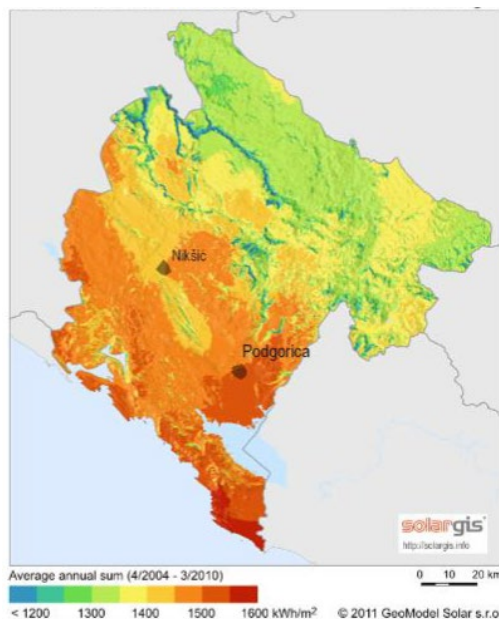
- *Urbanističko - tehničke uslove za za Solarnu elektranu 100 MW (dati su u prilogu) i*
- *Urbanističko - tehničke uslove za solarnu elektranu 20 MW (u prilogu).*

Na osnovu zaključka Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine ova dva projekta će biti objedinjena i posmatraće se kao jedan projekat i za njih će se aplicirati za dobijanje jedne građevinske dozvole ukupne snage 120 MW (zaključak Ministarstva u prilogu).

Solarna energija sve je značajniji obnovljivi izvor energije koji u svijetu, ali i Crnoj Gori, ima stalni trend rasta u instalisanim kapacitetima. Ukupni kumulativni kapacitet solarnih postrojenja (fotonaponskih sistema) u svijetu na kraju 2025. godine iznosio je između 2,4 teravata (TW) i 2,9 teravata (TW), u zavisnosti od metodologije i izvještaja relevantnih energetske organizacije. Kina je najveće solarno tržište na svijetu. Ona je instalirala više od polovine svih novih globalnih kapaciteta u 2025. godini (preko 57%), dostigavši sopstveni kumulativni kapacitet od 1,37 TW.

Potencijal iskorištenja solarne energije na području Crne Gore kreće se od 1.250 do 1.800 kWh/m² površine solarnog kolektora, sa prosječnom vrijednošću od 1500 kWh/m². Podaci pokazuju da je prosječno trajanje insolacije preko 2.000 sat, odnosno oko 270 sunčanih dana, a oko 70% se stvara od aprila do septembra.

Kada se uzmu u obzir prosječne vremenske prilike, zagađenje atmosfere i vlaga, na ovim prostorima je stvarna prosječna energija zračenja oko 3,5 kWh/m² na dan. Ovo su vrijednosti koje pouzdano osiguravaju masovno i ekonomično korištenje solarne energije. Godišnja suma globalne iradijacije na optimalno orijentisanim panelima i godišnja suma solarnog elektriciteta generisanog na optimalno orijentisanom 1kWp sistemu sa stepenom iskorištenja od 75% za Crnu Goru prikazana je na sljedećoj mapi.

Slika 3.1. Potencijal sunčevog zračenja Crne Gore na horizontalnu površinu

Pri projektovanju solarnih elektrana neophodno je znati količinu sunčeve svjetlosti koja je dostupna na određenoj lokaciji u datom trenutku. Sunčevo zračenje se može okarakterisati izmjerenim sunčevim zračenjem (snaga po površini u datom trenutku) ili kraće zračenjem i sunčevom insolacijom (energija po površini isporučena tokom određenog vremenskog perioda).

Sunčevo zračenje je trenutna gustina snage u jedinicama kW/m^2 . Sunčevo zračenje varira tokom dana od 0 kW/m^2 noću do maksimalne vrijednosti u kW/m^2 . Sunčevo zračenje u velikoj mjeri zavisi od lokacije i lokalnog vremena i varira tokom svakog dana. Mjerenja sunčevog zračenja se sastoje od globalnih i/ili direktnih merenja zračenja koja se vrše periodično tokom dana. Mjerenja se vrše pomoću piranometra (mjeri globalno zračenje) i/ili pirheliometra (mjeri direktno zračenje).

Dok se sunčevo zračenje najčešće mjeri, češći oblik podataka o zračenju koji se koristi u projektovanju sistema je solarna insolacija. Solarna insolacija je ukupna količina solarne energije primljene na određenoj lokaciji tokom određenog vremenskog perioda, često u jedinicama $\text{kWh}/(\text{m}^2 \text{ dan})$. Dok su jedinice solarne insolacije i sunčevog zračenja obje gustine snage (za solarnu insolaciju „sati“ u brojiocu su mjerenje vremena kao i „dan“ u imeniocu), solarna insolacija je sasvim drugačija od sunčevog zračenja. Solarna insolacija je trenutno sunčevo zračenje usrednjeno u datom vremenskom periodu. Podaci o solarnoj insolaciji se obično koriste za projektovanje jednostavnog fotonaponskog sistema, dok se sunčevo zračenje koristi u složenijim performansama fotonaponskog sistema koji izračunava performanse sistema u svakoj tački u danu. Solarna insolacija se može izraziti u jedinicama MJ/m^2 godišnje.

Solarna elektrana se funkcionalno sastoji iz sledećih segmenta:

- Solarnih panela sa pripadajućim invertorima, koji se montiraju na metalnim konstrukcijama koje se postavljaju na djelovima površine lokacije,
- Lokalnih trafostanica priključnim kablovskim vodovima,
- Glavne trafostanice na lokaciji solarne elektrane,
- Baterijski sistem (BESS)

- Dalekovod
- Priključna trafostanica

Glavni djelovi solarne elektrane su:

- solarni paneli,
- konstrukcija za potrebe postavljanja solarnih panela,
- invertori,
- DC kablovski razvod, AC kablovski razvod, kablovski regali,
- trafostanica
- baterijski sistem,
- komunikacioni kablovi sa spojnomo opremom, sistem nadzora/monitoringa nad elektranom,
- gromobranska zaštita i uzemljivački sistem,
- kablovi za priključenje na elektrodistributivnu mrežu sa pripadajućim trafostanicama,
- trafostanica 35/110 kV,
- trafostanica 110/400 kV.

a) Opis fizičkih karakteristika projekta

Planirana instalisana snaga elektrane iznosi 120 MW na AC strani. U projektu će biti korišćeni solarni paneli pojedinačne snage 740 Wp, kao i invertori nazivne snage 506 kVA (500 kW).

Kako smo i naprijed istakli, obim ovog projekta je:

- izgradnja SE 120 MW sa trafostanicom 35/110 kV,
- izgradnja baterijskog sistema,
- izgradnja dalekovoda 110 kV,
- izgradnja trafostanice 110/400 kV.

Funkcionalni zahtjevi objekta su usklađeni sa urbanističko-tehničko-tehničkim uslovima, važećim pravilnicima o izgradnji objekata, kao i projektnim zadatkom nosioca projekta. Kao što je navedeno u opisu lokacije, na lokaciji nema objekata, tako da se radovi uklanjanja svode na pripremi terena za realizaciju projekta. Funkcionisanje solarne elektrane je autonomno, odnosno za njen rad nije potrebno prisustvo osoblja koje bi upravljalo režimima njenog rada. Usljed toga nije predviđen boravak ljudi na prostoru solarne elektrane tokom njenog rada.

Glavni djelovi/elementi predmetne solarne elektrane su:

- solarni paneli i DC kablovski razvod,
- podkonstrukcija za potrebe postavljanja solarnih panela,
- inverteri i razvodni ormari,
- komunikacioni kablovi sa spojnomo opremom, sistem nadzora/monitoringa i upravljanja nad elektranom,
- gromobranska zaštita, sistem izjednačenja potencijala i uzemljivački sistem,
- 18 lokalnih trafostanica 0,8/35 kV pojedinačne snage 7 MW i unutrašnji kablovski razvod,

- trafostanica 35/110 kV za potrebe priključenja solarne elektrane na prenosnu mrežu,
- baterijski sistem (BESS)
- dalekovod 110 kV,
- trafostanica 110/400 kV.

SE 120 MW

Na lokaciji je predviđena izgradnja ukupno 18 lokalnih trafostanica pojedinačne snage 7 MW, pri čemu će na svaku trafostanicu biti priključeno po 14 invertora. Ukupno će biti 252 invertora. Lokalne trafostanice biće povezane sa centralnom 35/110 kV trafostanicom, koja će se dalje, putem 110 kV dalekovoda, povezivati sa 110/400 kV trafostanicom.

Slika 3.2. Prikaz solarnih panela na lokaciji

Fotonaponske ćelije izvedena su od monocrystalline elemenata. Karakteriše ih visok stepen iskorištenosti oko 22,4%. Otpor ovih ćelija pri visokim temperaturama je smanjen.

b) Veličina i nacrt cjelokupnog projekta, planirani proizvodni proces i tokovi proizvodnje

Solarna energetika se bavi konverzijom energije iz sunčeve svjetlosti u električnu energiju, bilo direktno koristeći fotonaponske uređaje (PV), indirektno koristeći koncentrovanu solarnu energiju, ili putem njihove kombinacije. Sistemi koncentrovane solarne energije koriste sočiva ili ogledala i sisteme za praćenje da bi fokusirali sunčevu svjetlost sa velikog područja u mali snop. Fotonaponske ćelije pretvaraju svjetlost u električnu struju koristeći fotonaponski efekat.

Osnovna postavka savremenog rada jeste da se obezbijedi racionalna izgradnja uz minimalna ulaganja i što manje ručnog rada. Da bi se to obezbijedilo neophodno je da se jasno definišu metode (način) i tehnologija građenja objekta solarne elektrane.

Svi radovi na izgradnji solarne elektrane izvodiće se u punoj saglasnosti sa tehničkim opisom radova, opštim tehničkim uslovima, zahtjevima projektnog zadatka, glavnom projektu, detaljima iz projekta, kao i prema zahtjevima Nadzornog organa, odnosno važećim tehničkim uslovima i standardima, kao i dobijenim saglasnostima i dozvolama, u skladu sa posebnim propisima.

Radovi na izgradnji i instaliranju solarnih panela počinju pripremom terena u segmentima na kojima će biti postavljeni solarni paneli. Svi solarni paneli će biti proizvedeni u Kini ili nekoj od država koja se bavi ovom proizvodnjom. U Crnu Goru će biti dopremljeni brodovima do luke Bar, a zatim drumskim saobraćajem do lokacije buduće solarne elektrane.

Fundiranje i čelična podkonstrukcija za potrebe montaže solarnih panela će se vršiti metodologijom bez betona.

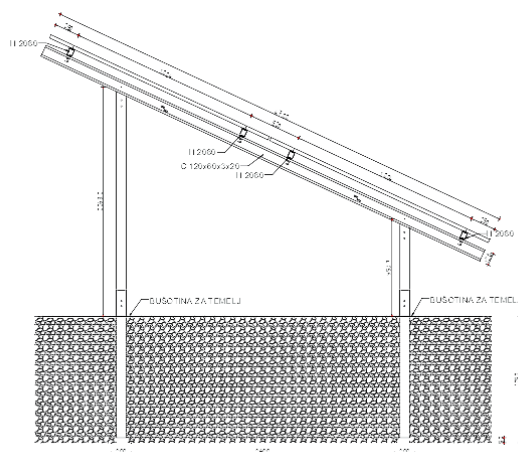
Nakon izrade radnih staza vršiće se bušenje rupa specijalizovanim mašinama za ovu vrstu radova (lafetnim bušilicama). U izbušene rupe ugrađuju se čelični profili kucanjem ili zavijanjem. Ugradnja ovih profila se takođe vrši specijalizovanim mašinama. Ova vrsta montaže se može vršiti u svim kategorijama terena. Prečnik rupe je manji od prečnika čeličnog profila koji se nakucava ili zavija. Na taj način se obezbjeđuje sigurno temeljenje čeličnog profila koji se ugrađuje u zemlju.

Dubina bušenja se određuje na osnovu geomehaničkog elaborata. Čelični profili koji se ugrađuju u zemlju su pocinčani kako bi se spriječila korozija, odnosno kako bi se obezbijedio dug vijek trajanja.

Ovom metodologijom su zemljani radovi koji se odnose na iskope za potrebe temelja svedeni na minimum.

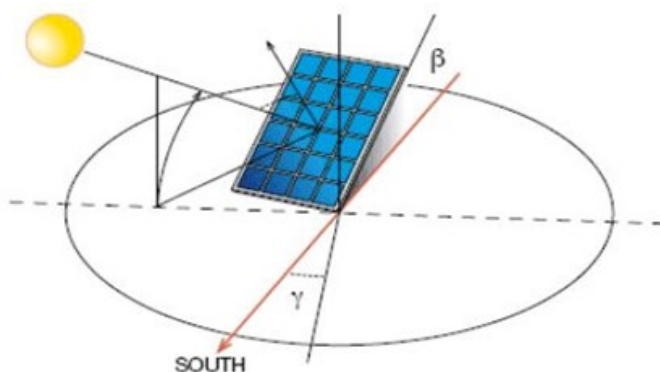
Nakon montaže čeličnih-pocinčanih profila koji se ugrađuju u zemlju pristupa se montaži čelične podkonstrukcije na kojoj se kasnije vrši montaža solarnih panela. Veza čelične podkonstrukcije i pocinčanih djelova koji su u zemlji, a koji predstavljaju temelje se obezbjeđuje preko vijčane veze. Ova ugradnja je veoma jednostavna jer se ne koristi varenje za spajanje profila i nijesu potrebne specijalizovane mašine za montažu podkonstrukcije i solarnih panela. Na narednoj slici je prikaz fundiranje i čelične podkonstrukcije.

Izrada pristupnih saobraćajnica preko kojih će se kretati specijalizovane mašine za potrebe bušenja rupa će se raditi na parcelama koje su definisane u Glavnom projektu, a koje su dio Urbanističko-tehničkih uslova.

Slika 3.3. Način montaže solarnih panela

Solarni paneli se postavljaju pod određenim uglom u odnosu na ravan zemlje da bi se obezbijedila maksimalna apsorpcija sunčevog zračenja. Na sledećoj slici taj ugao je obilježen sa β .

Slika 3.4. Nagib i orijentacija prijemne površine solarnih panela

Ugao pod kojim pada Sunčeva svjetlost se mijenja u zavisnosti od doba dana i godine. Postoji mogućnost da se ugradi motorni pogon kojim bi se omogućilo rotiranje panela u cilju praćenje kretanja Sunca, ali to zahtijeva znatno veći prostor i poskupljuje investiciju. U ovom slučaju išlo se na ugradnju fiksnih panela.

Bitno je naglasiti da se konverzijom solarne energije u električnu dobija DC (jednosmerni napon) pri čemu ga je potrebno transformisati u AC (naizmjenični napon). U ovom slučaju izvor će biti povezan na prenosnu mrežu ili „on-grid“.

Veličina fotonaponskog sistema zavisi od mnogo faktora, kao što je raspored prolaza između panela (manipulativnog prostora), površina i orijentacija, mjesto predaje električne energije u mrežu i ostalih zahtjeva koji se odnose na ovaj fotonaponski sistem.

Fotonaponski (solarni) sistem sačinjen je od više solarnih modula (panela), od kojih svaki sadrži u sebi određeni broj solarnih ćelija, na odgovarajući način međusobno povezanih paralelno ili serijski. Individualni solarni moduli su povezani u serijama formirajući stringove (nizove).

Stringovi se potom postavljaju paralelno da bi se sve adekvatno povezalo sa odgovarajućim inverterima. Broj solarnih panela koji čine string određuje ulazni napon

jednosmjernje struje invertera. Broj paralelno postavljenih nizova određuje snagu invertera koja je na raspolaganju.

Svaki niz (string) je odvojen i opremljen diodama za blokiranje povratne struje.

Oprema solarne elektrane

Fotonaponski moduli

Kao osnova sistema fotonaponske elektrane biće ugrađeni fotonaponski moduli sledećih karakteristika:

- Maksimalna snaga	740	Wp
- Nazivni napon:	44,38	V
- Nazivna struja:	16,68	A
- Struja kratkog spoja:	17,74	A
- Napon praznog hoda:	54,45	V
- Maksimalni napon sistema:	1500	V
- Korisnost:	24,03	%
- Solarne ćelije	monocrystalline	
- Temperaturni opseg	-40 do +85°C	
- Dimenzije	2384 * 1303 * 33	mm
- Težina	38,7	kg
- Temperaturni koeficijent kod P_{max}	%/°C	-0.36
- Veličina ćelija	mm	210x210
- Debljina zaštite	mm	2,00
- Zastita		IP 67
- Tip konektora		MC4
- Kablovi	mm ²	4
- Dužina kabla	mm	900

Fotonaponske ćelije u solarnoj elektrani izvedene su od monocystalnih modula proizvedeni u savremenoj tehnologiji koju karakteriše visok stepen iskorištenosti oko 24,03%. Otpor ovih ćelija pri visokim temperaturama je smanjen.

Invertorski dio

Invertorski (DC/AC konverter) dio predstavlja vezu solarnog panela i lokalne distributivne mreže i sastoji se od invertorskih jedinica. Inverter se povezuje na sabirnice u AC razvodnom ormaru naizmjenične struje.

Sistem napajanja sadrži obnovljive izvore energije (solarne panele), iz kojih se energija dobija samo kada postoji prirodni resurs (Sunce). Osnovni koncept funkcionisanja kod ovakvih obnovljivih izvora energije je da se maksimalno koristi energija koju oni mogu da daju. Ovo se ostvaruje pomoću tragača tačke maksimalne snage (eng. maximum power point trackers - MPPT) ugrađenim unutar pretvarača - invertera, te se na taj način cjelokupna maksimalna proizvedena električna energija isporučuje lokalnoj distributivnoj mreži.

Putem DC/AC invertora vrši se konverzija proizvedene električne energije i upravljanje proizvodnjom, tako da inverter zapravo predstavlja centralnu jedinicu fotonaponskog

sistema. U solarnoj elektrani će biti ugrađeno ukupno 252 invertora, ugrađen uz svaku cjelinu. Izabran je inverter sledećih karakteristika

Tehničke karakteristike invertora i transformatora:

Ulazni podaci DC

- Maksimalni napon: 1500 VDC
- Minimalni napon: 500 VDC
- Broj DC ulaza: 6

Izlazni podaci AC

- Snaga: 500 kVA
- Nazivni napon: 1000 V
- Frekvencija: 50 Hz
- Faktor snage: >0,99
- Iskorištenost: 98 %
- Stepen mehaničke zaštite IP54

Dimenzije invertora

- Dimenzije: 1065 * 800 * 400 mm
- Težina: 130 kg
- Zastita: IP66
- Hlađenje: Vazdušno kontrolisano

U invertorima je fizički i funkcionalno integrisani DC prekidači pripadajuće grupe fotonaponskih modula. U slučaju promjene napona i frekvencije izvan dozvoljenih granica, inverter će se automatski isključiti i odvojiti od mreže. Nakon odvajanja, pod uslovom da se uklone uzroci narušavanja uslova paralelnog rada, djelovanjem automatike ili ručnim uključanjem ponovo će biti omogućeno paralelno uključanje fotonaponske elektrane. Režim rada, odnosno princip upravljanja solarne elektrane će biti određene od strane pripadajuće elektroprenosne mreže,

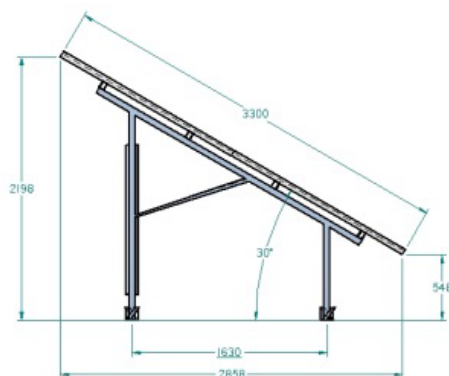
$$Q = \text{const ili } \cos\phi = \text{const.}$$

Osim tehnoloških zaštita fotonaponskog sistema, glavni prekidač fotonaponske elektrane ima integrisane funkcije zaštite:

- Naponska zaštita: prenaponska zaštita ($U >$) i podnaponska zaštita ($U <$)
- Frekventna zaštita: nadfrekventna zaštita ($f >$) i podfrekventna zaštita ($f <$)
- Prekostrujna zaštita ($I >$)

Slobodnostojeće konstrukcije

Fotonaponski moduli će biti montirani na metalne konstrukcije fiksnog tipa. Montažom modula u dva reda smanjena je cijena koštanja konstrukcije u odnosu na konstrukcije sa više redova i istovremeno olakšano održavanje i čišćenje.

Slika 3.5. Preliminarni crtež nasača fotonaponskih panela

Čišćenje terena

Čišćenje terena obuhvata površinu terena lokacije projekta na kojem će se neposredno izvoditi građevinski radovi označeni na crtežima ili određeni od strane Nadzornog organa. Čišćenje terena obuhvata sledeće radove:

- čišćenje terena od šiblja, žbunja, korova i drugog rastinja uključujući i drveće sa vađenjem korijenja i ravnanjem, tj. popunjavanjem nastalih rupa materijalom koji odobri Nadzorni organ,
- sječa drveća prečnika preko 10cm sa klasifikacijom u grupe prema debljini stabla,
- vađenje panjeva, klasifikacija i transport na mjesto koje bude odredio Nadzorni organ.

Sve rupe iz kojih su izvađeni panjevi, ukoliko se na tom mjestu neće izvoditi iskopi, biće popunjene materijalom koji bude odobrio Nadzorni organ.

Organizacija transporta

Dovoz gradilišnih mašina, opreme kao i građevinskog materijala će se obavljati preko magistralnog puta, a onda lokalnim saobraćajnicama kroz gradilište.

Transport betona će se vršiti automikserima koji će se dopremati iz betonskih baza iz Podgorice ili Cetinja. Udaljenost Cetinja od predmetne lokacije je cca 25km.

Kako se lokacija nalazi na relativno maloj udaljenosti od mjesta gdje se mogu nabaviti svi građevinski materijali, agregati i oprema, opšti zaključak je da neće biti problema u pogledu snabdijevanja ovog gradilišta.

Oprema koja će se poručivati iz inostranstva će biti dopremljena kontejnerima u Luku Bar i nakon toga će kamionima sa poluprikolicom biti transportovani direktno na gradilište.

Na gradilištu će se dopremati količine materijala koje će biti dovoljne za obavljanje radova za periode od nekoliko dana, kako ne bi došlo do nepotrebnog nagomilavanja materijala koji se dovozi na gradilište.

Izvođač radova će odrediti potrebne dnevne količine materijala koje će dopremati na gradilište na osnovu dinamičkog plana izvođenja radova, a koje će biti dovoljne da ne dođe do zastoja u izvođenju radova.

Potrebna radna snaga

Planirani broj zaposlenih u toku izvođenja je teško procijeniti jer je sama izgradnja kompleksna i slojevita. Pretpostavka je da će u fazi pripremih radova i probijanja puteva i sređivanja terena biti upošljeno oko 70 radnika. Nakon toga, u toku montaže konstrukcije, panela i opreme kao i izvođenje radova na trafostanicama očekuje se da će biti do 200 radnika na gradilištu. Struktura zaposlenih u toku izvođenja je raznolika. Biće upošljeni inženjeri svih struka, operateri mehanizacije, vozači, zanatlije, NK radnici, zaštitari itd.

Struktura i broj radnika koji će biti angažovani na izvođenju radova na izgradnji solarne elektrane je u nadležnosti Izvođača radova i od njegovih potreba za angažmanom radne snage, kao i plana realizacije projekta.

Glavni izvođač radova je u obavezi da uradi plan mjera zaštite - elaborat o uređenju i organizaciji gradilišta, a sve u skladu sa Pravilnikom o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti buci („Sl. list CG“, br. 037/16), Pravilnik o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti vibracijama („Sl. list CG“, br. 024/16), Pravilnik o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti hemijskim materijama („Sl. list CG“, br. 081/16, 030/17, 040/18, 077/21), Pravilnik o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti kancerogenim ili mutagenim materijama („Sl. list CG“, br. 060/16, 011/17, 043/18, 020/19, 021/20).

c) Moguće kumuliranje sa efektima drugih projekata

U neposrednoj blizini projekta za sada nema izgrađenih objekata koji bi zajedno sa predmetnim mogli ostvariti kumulativni uticaj po bilo koji segment životne sredine.

d) Korišćenje prirodnih resursa i energije

Tokom izvođenja projekta, osnovni energent su naftni derivati koji se koriste kao pogonsko gorivo za građevinske mašine koje izvide projekta.

Imajući u vidu namjenu objekata, u njemu će se u toku rada vršiti pretvaranje energije Sunca, odnosno sunčevog zračenja u električnu energiju koja se potom predaje u elektroenergetsku mrežu.

Prema tome u toku eksploatacije objekta osim proizvodnje električne energije, nema odvijanja tehnoloških procesa koji bi zahtijevali korišćenje energije i energenata, vode, sirovina i drugog potrošnog materijala.

e) Stvaranje otpada i tehnologija tretiranja otpada**Otpad u fazi izgradnje**

U fazi izgradnje objekata kao otpad javlja se biljni materijal koji nastaje usled raščišćavanja terena lokacije, materijal od iskopa i građevinski otpad, koji će biti uredno deponovan, shodno Zakonu o upravljanju otpadom („Sl. list CG“ br. 34/24).

U toku pripreme lokacije kako je već navedeno doći će do uklanjanja biljnog materijala (drveće i šikare) sa lokacije.

Obaveza je izvođača radova da za biljni otpad odredi lokaciju za privremeno skladištenje navedenog otpada.

Sa navedenog skladišta izvođač radova je dužan odvesti otpad na za to predviđenu lokaciju u skladu sa propisima.

Sav materijal od iskopa koristiće se za potrebe planiranja i nivelacije terena.

Od strane radnika tokom izgradnje objekata generiše se određena količina komunalnog otpada. Navedena vrsta otpada nakon privremenog skladištenja u kontejneru predaje se ovlašćenom komunalnom preduzeću.

Prema Pravilniku o klasifikaciji otpada, katalogu otpada, postupcima obrade otpada, odnosno prerade i odstranjivanja („Sl. list CG“, br. 64/24) na području zahvata će se odvijati slijedeće djelatnosti koje generišu otpad (prikazane su grupe otpada sa indeksima):

- 13 Otpad od ulja i ostataka tečnih goriva (osim jestivih ulja iz grupa 05, 12 i 19),
- 15 Otpad od ambalaže; apsorbenti, krpe za brisanje, materijali za filtriranje i zaštitna odjeća, koji nije drugačije specifikovan,
- 16 Otpad koji nije drugdje specifikovan,
- 20 Komunalni otpad (kućni otpad i slični komercijalni i industrijski otpad), uključujući odvojeno sakupljene frakcije.

Na području zahvata će nastajati slijedeći otpad (kategorisan prema Pravilniku o klasifikaciji otpada i katalogu otpada).

Neopasni otpad:

- Ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad), kataloški broj 15 01:
 - papirna i kartonska ambalaža, kataloški broj 15 01 01,
 - plastična ambalaža, kataloški broj 15 01 02,
 - drvena ambalaža, kataloški broj 15 01 03,
 - metalna ambalaža, kataloški broj 15 01 04,
 - kompozitna ambalaža, kataloški broj 15 01 05,
 - miješana ambalaža, kataloški broj 15 01 06,
 - staklena ambalaža, kataloški broj 15 01 07,
 - tekstilna ambalaža, kataloški broj 15 01 09,
 - Apsorbenti, filteri, materijali, tkanine i sredstva za brisanje i upijanje i zaštitna odjeća koji nisu zagađeni opasnim materijama, kataloški broj 15 02 03
- Papir i karton, kataloški broj 20 01 01,
- Staklo, kataloški broj 20 01 02,
- Odjeća, kataloški broj 20 01 10,
- Tekstil, kataloški broj 20 01 11,
- Plastika, kataloški broj 20 01 39,
- Metali, kataloški broj 20 01 40,
- Miješani komunalni otpad, kataloški broj 20 03 01,

Opasni otpad:

- otpadna motorna ulja, ulja za mjenjače i podmazivanje, kataloški broj 13 02,
- apsorbenti, materijali za filtere (uključujući filtere za ulje koji nijesu drugačije specifikovani), krpe za brisanje, zaštitna odjeća, koji su kontaminirani opasnim supstancama, kataloški broj 15 02 02,
- filteri za ulje, kataloški broj 16 01 07,

- kočione tečnosti, kataloški broj 16 01 13,
- antifriz, kataloški broj 16 01 14
- baterije i akumulatori, kataloški broj 16 06.

Na osnovu raspoložive mehanizacije, koja će biti angažovana na lokaciji projekta, u toku izvođenja radova, mogu se produkovati sljedeće vrste opasnog otpada:

- otpadna motorna ulja (13 02 06*sintetička motorna ulja, ulja za mjenjače i podmazivanje)
- filteri za ulje (16 01 07*filteri za ulje)
- akumulatori (16 06 01* olovne baterije)
- apsorbenti i krpe za brisanje (15 02 02*apsorbenti, materijali za filtere (uključujući filtere za ulje koji nijesu drugačije specifikovani), krpe za brisanje, zaštitna odjeća, koji su kontaminirani opasnim supstancama)
- antifriz (16 01 14*antifriz koji sadrži opasne supstance)

Količine navedenih vrsta otpada koje će nastati u toku izvođenja radova nije moguće definisati, ali je važno napomenuti da će Izvođač radova biti dužan da uradi Plan upravljanja opasnim otpadom u okviru kojeg će biti procijenjene količine svih vrsta opasnog otpada koje nastaju tokom izvođenja radova. Naime, u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 34/24), proizvođač otpada je u obavezi da uradi Plan upravljanja otpadom proizvođača otpada. Takođe, u skladu sa pomenutim zakonom proizvođač otpada je dužan da sačini plan upravljanja otpadom u roku od 60 dana prije početka postupka ili aktivnosti u toku koje nastaje otpad.

Punjenje gorivom mehanizacije može se vršiti na licu mjesta sa specijalnom cistijernom uz sve predostrožnosti.

Tečne otpadne materije javljaju se u obliku upotrijebljenog motornog ulja i maziva. Isto će se mijenjati i skladištiti, na mjestu i na način strogo propisan za takvu vrstu otpada, što će maksimalno doprinijeti zaštiti, odnosno bezbjednosti životne sredine, kao i u skladu sa zaštitom i zdravljem na radu. U fazi izvođenja projekta treba postupati sa opasnim, neopasnim i građevinskim otpadom u skladu sa preporukama i smjernicama Plana upravljanja otpadom, koji je Izvođač u obavezi da uradi i pribavi saglasnost Agencije za zaštitu životne sredine. Izvođač radova je dužan da potpiše Ugovor o preuzimanju svih vrsta otpada sa ovlašćenim preduzećem.

Otpad u toku eksploatacije

U toku funkcionisanja objekta mogu nastati manje količine otpada usljed kvarova, odnosno zamjene djelova na objektu, kao i uslijed zamjene ulja u transformatorima.

Zamijenjeni djelovi se sakupljaju i odvoze u firmu koja održava objekat.

Zamjenu ulja u transformatorima vrši specijalizovana firma u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Sl. list CG“ br. 34/24), koja odvozi zamijenjeno ulje, tako da nema odlaganja ove vrste otpada na lokaciji.

Prema Pravilniku o klasifikaciji otpada, katalogu otpada, postupcima obrade otpada, odnosno prerade i odstranjivanja („Sl. list CG“, br. 64/24) navedeni otpad se klasira u opasni otpad 13 03 07* mineralna nehlorovana ulja za izolaciju i prenos toplote, (A).

U toku rada objekta uslijed prisustva ljudi na predmetnoj lokaciji može nastati i komunalni otpad koji se odlaže u kontejner, tako da u toku rada objekta ni po ovom osnovu nema odlaganja otpada na zemljište.

U toku eksploatacije objekta nastaje i manja količina otpada od vegetacije uslijed održavanja vegetacije (jedanput godišnje). Nastali otpad sa lokacije će komunalno preduzeće odvoziti i odlagati na za to predviđenu lokaciju u skladu sa propisima.

f) Zagađivanje i štetno djelovanje

Ispuštanje gasova na lokaciji može da nastane uslijed rada mehanizacije u toku iskopa zemlje i dovoza potrebnog građevinskog materijala. Pošto se ne radi o velikom broju angažovane mehanizacije količina gasova nije velika. Sa druge strane, imajući u vidu da seradovi izvide u ograničenom vremenskom periodu, odnosno da su privremenog i povremenog karaktera, isti neće bitno uticati na zagađenje životne sredine.

Izduvni gasovi se u osnovi sastoje od azotovih i ugljenikovih oksida i lebdećih čestica. Imajući u vidu da se radi o privremenim poslovima, količina izduvnih gasova zavisice prvenstveno od dinamike radova, odnosno od tipa i brojnosti mehanizacije koja će biti angažovani na izgradnji objekta, kao i od vremena korišćenja.

Obaveza je Nosioca projekta da angažuje mehanizaciju koja će po pitanju emisija gasovitih polutanata zadovoljiti važeće Evropske standarde.

U toku funkcionisanja objekata na lokaciji gasovi nastaju samo uslijed kretanja vozila do lokacije objekta. Pošto je vožnja motornih vozila kartkog vremenskog perioda to i količina produkata sagorijevanja neće biti velika.

Buka koja će se javiti na gradilištu u toku izgradnje predmetnih objekata nastaje uslijed rada mašina, transportnih sredstava i drugih alata, i ista je privremenog karaktera sa najvećim stepenom prisutnosti na samoj lokaciji izvođenja.

Intezitet buke takođe zavisi od broja mašina i prevoznih sredstava koje će biti angažovane na izgradnji objekata.

U toku eksploatacije objekata buka se najviše javlja od vozila koja dolaze i odlaze do lokacije i ona neće biti značajna.

Vibracija, u toku izgradnje objekata, nastaju uslijed rada građevinske mehanizacije. U fazi eksploatacije objekata vibracije neće biti prisutne.

Toplota u fazi izgradnje i funkcionisanja objekata neće biti prisutna.

U toku izgradnje objekta neće biti prisutno nikakvo zračenje, dok se u toku rada objekta prema dostupnim podacima za TS navedenog napona pojavljuje veoma mali, odnosno skoro nemjerljivi nivo elektromagnetnog zračenja u trafostanici koje su mnogo manje od 1kV/m.

Prema Zakonu o zaštiti od nejonizujućih zračenja („Sl. list CG”, br. 35/13, 84/24 i 117/16) i Pravilniku o granicama izlaganja elektromagnetnim poljima („Sl. list CG”, br. 6/15), referentne vrijednosti za opštu populaciju iznose 5kV/m za jačinu električnog pola i 200μT za magnetnu indukciju.

g) Rizik nastanka udesa

Shodno vrsti projekta, te opisanoj tehnologiji radova, koja je uobičajena u ovakvim postupcima, konstatujemo da ne postoji značajan rizik nastanka udesa.

Prilikom projektovanja vodilo se računa o tehničkim uslovima koji su propisani sledećom zakonskom regulativom:

- Zakon o izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore”, br. 19/25)
- Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 52/16 i 73/19),
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG”, 75/18, 70/26),

- Zakon o zaštiti i spašavanju („Sl. list RCG“, br.13/07 i 32/11),
- Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 34/24),
- Pravilnik o postupanju sa građevinskim otpadom, („Sl.list CG“, br. 20/25),
- Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list Crne Gore“, br. 60/11).

Do najvećeg negativnog uticaja u toku izgradnje i eksploatacije projekta na pojedine segmente životne sredine može doći u slučaju pojave akcidenta, a prije svega požara, zemljotresa i procurivanja ulja i goriva iz mehanizacije i motornih vozila.

Požar

Požar kao elementarna pojava dešava se slučajno, a njegove razmjere, trajanje i posljedice ne mogu se unaprijed definisati i predvidjeti.

Do požara na lokaciji može da dođe uslijed nekontrolisane upotrebe otvorenog plamena, neispravnosti, preopterećenja i neadekvatnog održavanja električnih instalacija, kao i uslijed razvoja šumskih požara koji se mogu javiti u okruženju u sušnim periodima.

Pored velike materijalne štete, pojav požara bi mogla imat negativan uticaj na kvalitet vazduha u neposrednoj okolini objekta, zato što produkti sagorijevanja najčešće sadrže toksične materije.

Međutim, imajući uvidu da će se objekat graditi od materijala koji nijesu lako zapaljivi i da se u njemu neće odvijati procesi koji koriste lakozapaljive i opasne supstance to je vjerovatnoća pojave požara minimalna.

Zemljotres

Na stabilnost objekta veliki negativan uticaj može imati jak zemljotres, čija se pojava, snaga i posljedice koju mogu nastati ne mogu predvidjeti. Područje predmetne lokacije pripada VIII stepenu MCS skale, zato izgradnja i eksploatacija objekta mora biti u skladu sa važećim propisima i principima za antiseizmičko projektovanje i građenje u skladu sa Zakonom o izgradnji objekata („Sl. list CG“ br. 19/25).

Opasnost od prosipanja goriva i ulja

Ova akcidentna situacija može nastati uslijed curenja goriva i ulja iz mehanizacije u toku izgradnje objekta.

U fazi izgradnje objekta u slučaju prosipanja goriva ili ulja iz mehanizacije, hemijski opasne supstance (ugljovodonici, organski i neorganski ugljenik, jedinjenja azota i dr.) mogu dospjeti u površinski sloj zemljišta.

U koliko se desi ova vrsta akcidenta treba prekinuti radove i zagađeni dio zemljišta ukloniti sa lokacije, skladištiti ga u zatvorena burad, u zaštićenom prostoru lokacije, shodno Zakonu o upravljanju otpadom („Sl. list CG“ br. 34/24).

Obim posljedica u slučaju ovakvih akcidenata bitno zavisi od konkretnih lokacijskih karakteristika, a prije svega od sorpcionih karakteristika tla i koeficijenta filtracije.

Međutim, vjerovatnoća da se dogodi ova vrsta akcidenta može se svesti na minimum ukoliko se primjene odgovarajuće organizacione i tehničke mjere u toku izgradnje objekta, što podrazumijeva da je za sva korišćena sredstva rada potrebno pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa uz redovno održavanje

mehanizacije (građevinske mašine i vozila) u ispravnom stanju, sa ciljem maksimalnog eliminisanja mogućnosti curenja goriva i mašinskog ulja u toku rada.

h) Rizici za ljudsko zdravlje

Shodno opisanom projektu i lokaciji na kojoj će se sprovoditi, konstatujemo da pri redovnom radu nema rizika po ljudsko zdravlje.

4. Vrste i karakteristike mogućeg uticaja projekta na životnu sredinu

Prema Pravilniku o bližem sadržaju dokumentacije koja se sprovodi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata („Sl. list CG”, br. 19/19), vrste i karakteristike mogućih uticaja projekta na životnu sredinu se razmatraju u odnosu na karakteristike lokacije i karakteristike projekta, uzimajući u obzir uticaj projekta na faktore od značaja za procjenu uticaja kojima se utvrđuju, opisuju i vrednuju u svakom pojedinačnom slučaju, pri tome vodeći računa o:

- veličini i prostoru na koji projekat ima uticaj, kao što su geografsko područje i broj stanovnika na koje projekat može uticati,
- prirodi uticaja sa saskupljanja nivoa i koncentracija emisija zagađujućih materija u vazduhu, površinskim i podzemnim vodama, zemljištu, gubitak i oštećenje biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa, gubitak zemljišta i drugo,
- jačini i složenosti uticaja,
- vjerovatnoći uticaja,
- kumulativnom uticaju sa uticajima drugih postojećih projekata,
- prekograničnoj prirodi uticaja i
- mogućnosti smanjivanja uticaja.

Sa aspekta prostora, uticaj izgradnje i eksploatacije/funkcionisanja projekta na životnu sredinu, biće lokalnog karaktera.

Lokacija nije zaštićena po bilo kom segmentu, pa njena eksploatacija ne može prouzrokovati štetne posljedice.

Uticaj izgradnje i eksploatacije objekta na zemljište se ogleda i u zauzimanju zemljišta za realizaciju projekta.

Objekat će biti priključen na elektro i saobraćajnu mrežu.

Tokom izvođenja i funkcionisanja objekta imajući uvidu njegovu veličinu doći će do uticaja na karakteristike pejzaža ovog prostora.

Prilikom realizacije projekta do narušavanja kvaliteta vazduha može doći usled uticaja izduvnih gasova iz mehanizacije koja će biti angažovana na izgradnji objekta.

Pošto se radi o privremenim i povremenim radovima, procjenjuje se da izdvojene količine zagađujućih materija u toku izgradnje objekta neće izazvati veći negativan uticaj na kvalitet vazduha na lokaciji i njenom okruženju.

Prilikom izgradnje projekta, usljed rada građevinskih mašina doći će do povećanja nivoa buke i vibracija, ali će ovaj uticaj biti lokalnog karaktera.

Uticaj eksploatacije objekata na vode neće biti značajan, shodno vrsti projekta.

Procjenjujemo da neće doći do uticaja na ostale segmente životne sredine kao što su lokalno stanovništvo, klima i zaštićena prirodna i kulturna dobra.

Projektom su preduzete tehničke mjere zaštite da ne bi došlo do incidentnih situacija. Eventualne incidentne situacije ne mogu dovesti do značajnih uticaja na pojedine segmente životne sredine.

a) Veličina i prostorni obuhvat uticaja projekta

Shodno tipu, namjeni i karakteristikama projekta, njegov geografski uticaj je u negativnom smislu određen zonom neposrednog okruženja.

Tokom izvođenja projekta će se izvršiti sječa rastinja koje se nalazi na lokaciji.

Ne očekuje se uticaj na kvalitet vazduha, voda, zemljišta, biodiverziteta ili buke usled funkcionisanja projekta. Projekat će omogućiti novo zapošljavanje, tako da će biti uticaja na strukturu i brojnost stanovništva ovog područja.

b) Priroda uticaja projekta

Emisija buke tokom izvođenja radova nije takvog nivoa da bi moglo doći do uticaja na zdravlje stanovništva.

Emisija zagađujućih materija iz građevinskih mašina i vozila koja će biti angažovana na izgradnji projekta nije takva da bi mogla značajnije doprinijeti zagađenju vazduha. Obaveza je Nosioca projekta da angažuje mehanizaciju koja će po pitanju emisija gasovitih polutanata zadovoljiti važeće propise.

Uticaj na ostale segmente životne sredine se ogledaju u zauzimanju zemljišta za izgradnju objekta.

c) Prekogranična priroda uticaja

Iz podataka saopštenih u poglavljima 2 i 3. ove dokumentacije, konstatujemo da neće biti prekograničnih uticaja.

d) Jačina i složenost uticaja

Jačina uticaja projekta je ograničena na lokaciju projekta i njenu neposrednu okolinu. Složenost mogućeg uticaja nije relevantna.

e) Vjerovatnoća uticaja

Shodno veličini i kapacitetima projekta, može se konstatovati da su uticaji na segmente životne sredine malo vjerovatni.

f) Očekivani nastanak, trajanje, učestalost i vjerovatnoća ponavljanja uticaja

S obzirom na vrstu projekta, nema vjerovatnoće ponavljanja uticaja. Uticaji će biti izraženi tokom izgradnje projekta. Uticaji tokom funkcionisanja ogledaju se u zauzetosti zemljišta.

g) Kumulativni uticaj sa uticajima drugih projekata

Shodno namjeni objekta, ne postoje značajniji faktori koji bi kumulativno sa iznešenim uticajima imali veće negativne posljedice po životnu sredinu na ovoj lokaciji ili u njenoj blizini.

h) Mogućnosti efektivnog smanjivanja uticaja

Primjenjujući tehničke mjere zaštite tokom izvođenja projekta, spriječeni su negativni uticaji na okruženje.

5. Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu

Izgradnja i eksploatacija solarne elektrane neće imati značajniji uticaj na životnu sredinu. Ovom Dokumentacijom identifikujemo i analiziramo uticaje koji su karakteristični za izgradnju i eksploataciju objekta.

Metodologija klasifikacije i vrednovanja uticaja koja je primijenjena bazirana je na analizi prema kojoj se razmatranje uticaja vrši u odnosu na sledeće parametre:

- prostorni aspekt, prema kome uticaji mogu biti lokalni, regionalni i globalni,
- vremenski aspekt, prema kome uticaji mogu biti povremeni ili trajni,
- intenzitet, prema kome se uticaji klasifikuju po gradaciji.

Vrednovanje uticaja izgradnje i eksploatacije objekata na pojedine segmente životne sredine izvršeno je na bazi inteziteta, odnosno nivoa procjene uticaja, kroz sledeće stavke:

- nema uticaja, nema promjene elemenata životne sredine.
- uticaj je mali, odnosno promjena elemenata životne sredine je mala,
- uticaj je umjeren, odnosno promjena elemenata životne sredine je umjerena, odnosno manja od dozvoljenih zakonskih normi i
- uticaj je značajan, odnosno promjena elemenata životne sredine je veća od dozvoljenih zakonskih normi.

Uticaj izgradnje i eksploatacije objekata na životnu sredinu na lokaciji i šire može se javiti u fazi izgradnje, u fazi eksploatacije, uz napomenu da jednu i drugu fazu može da prati pojava akcidentnih situacija.

a) Očekivane zagađujuće materije

Uticaji na kvalitet vazduha

Shodno karakteristikama šireg okruženja, konstatujemo da na fizičko-hemijski sastav i klimu šireg prostora predmetnog objekta glavni uticaj imaju kretanja vazdušnih masa sa daljih geografskih područja.

Generalno posmatrano, privođenje namjeni određenog prostora, građevinskog zemljišta, i gradnja objekata na njemu dovode do promjena u životnoj sredini koje su uglavnom ograničene na neposrednu okolinu i najčešće su ograničenog vremenskog trajanja (traju koliko i sam proces izgradnje) izuzimajući nepovratnu degradaciju zemljišta.

Prilikom izgradnje do narušavanja kvaliteta vazduha može doći usljed:

- uticaja lebdećih čestica (prašina) koje nastaju usljed iskopa
- uticaja izduvnih gasova iz građevinske mehanizacije koja će biti angažovana na izgradnji objekta i
- usljed transporta različitih materijala prilikom prolaska kamiona i mehanizacije.

Tokom izgradnje projekta, može doći do povremenih prekoračenja prašine i zagađujućih materija u vazduhu na mikrolokaciji.

Specifičnu emisiju zagađujućih materija karakteriše oslobađanje produkata potpunog i nepotpunog sagorevanja motora sa unutrašnjim sagorjevanjem. Sadržaj štetnih komponenti u izduvnim gasovima zavisi od vrste goriva, režima rada, opterećenja i snage motora.

Imajući u vidu da se radi o privremenim i povremenim poslovima to korišćenje poznatih modela za procjenu imisionih koncentracija gasova i PM čestica nije primjenljivo. Iz navedenih razloga proračun imisionih koncentracija gasova i PM čestica u fazi izgradnje objekta nije rađen, već su u donjoj tabeli navedene granične vrijednosti emisija gasovitih polutanata i lebdećih čestica prema Evropskom standardu za vanputnu mehanizaciju (EU Stage III B i Stage IV iz 2006. odnosno 2014.g. prema Direktivi 2004/26/EC).

Tabela 5.1. EU faza III B, standarda za vanputnu mehanizaciju Faza III B

Kategorija	Snaga motora kW	Datum	Emisija gasova g/kWh			
			CO	HC	NOx	PM
L	$130 \leq P \leq 560$	Jan. 2011.	3,5	0,19	2,0	0,025
M	$75 \leq P < 130$	Jan. 2012.	5,0	0,19	3,3	0,025
N	$56 \leq P < 75$	Jan. 2012.	5,0	0,19	3,3	0,025
P	$37 \leq P < 56$	Jan. 2013.	5,0	4,7*		0,025

*NOx + HC

Faza IV

Q	$130 \leq P \leq 560$	Jan. 2014.	3,5	0,19	0,4	0,025
M	$75 \leq P < 130$	Okt. 2014.	5,0	0,19	0,4	0,025

Granične vrijednosti imisija CO, SO₂, NO₂ i PM₁₀, shodno Uredbi o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 25/12), prikazane su u tabeli 5.2.

Tabela 5.2. Granična vrijednost imisije za neorganske materije

Zagađujuća materija	Period usrednjavanja	Granična vrijednost za zaštitu zdravlja ljudi
CO	Maximalna osmočasovna srednja dnevna vrijednost	10 mg/m ³
SO ₂	Jednočasovna srednja vrijednost	350 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 24 puta tokom jedne godine
	Dnevna srednja vrijednost	125 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 3 puta tokom jedne godine
NO ₂	Jednočasovna srednja vrijednost	200 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 18 puta tokom jedne godine
	Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³
PM ₁₀	Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 35 puta tokom jedne godine
	Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³

Prosječne vrijednosti izduvnih gasova iz teških vozila na dizel pogon, u literaturi se daju različito, u zavisnosti od primenjenog modela (COPERT model, CORINAIR metodologija), ali u ovom slučaju primijenili smo US EPA koeficijente. U donjoj tabeli dati su podaci o emisiji polutanata na 1000litara/goriva koje sagori prilikom rada građevinske mehanizacije.

Tabela 5.3. Emisije polutanata za različite tipove građevinske opreme (kg/1000l goriva)

Tip opreme	CO	NOx	CO ₂	VOC _s
Buldozer	14.73	34.29	3.74	1.58
Kamion	14.73	34.29	3.73	1.58
Kombinirka/Utovarivač	11.79	38.5	3.74	5.17

Sagorijevanjem nafte i naftinih derivata u motorima transportnih sredstava i građevinskih mašina (utovarivač, buldozeri) nastaju gasovi koji doprinose aerozagađenju na lokalnom ili globalnom nivou.

Angažovanje građevinske operative, neće dovesti do značajnije promjene u imisijskim koncentracijama zagađujućih čestica. U nepovoljnim meteorološkim situacijama kratkotrajno može doći do prekoračenja dozvoljenih koncentracija. Ipak, uzimajući u obzir lokaciju projekta, zaključujemo da ta prekoračenja ne mogu negativno uticati na kvalitet vazduha.

Odvođenje izduvnih gasova iz građevinske mehanizacije pri izvođenju predmetnog objekta ne predstavlja poseban problem, pošto se sa aspekta morfologije terena radi o otvorenom prostoru, čime se smanjuje opasnost od zagađenja. Svakako, na to utiču i meteorološki uslovi kao što su brzina i pravac vjetera, temperatura i vlažnost, turbulencija i topografija, a povoljna okolnost je i ta što se radi o privremenim i povremenim radovima. Takođe pri iskupu materijala do negativnog uticaja na kvalitet vazduha može doći uslijed pojave prašine, zato je u sušnom periodu i za vrijeme vjetera neophodno kvašenje iskopa. Prašina koja se javlja prilikom rada angažovane mehanizacije utiče prije svega na radnu lokaciju i neposredno okruženje. Količinu emitovane prašine prilikom izgradnje je teško procijeniti.

Procjenom vrednovanja uticaja može se konstatovati da će uticaj izgradnje objekta na kvalitet vazduha biti lokalnog karaktera i povremen, a sa aspekta inteziteta mali. S obzirom na to da su radovi privremenog karaktera, količina emitovanih gasova neće biti velika. Iako se u okruženju projektne lokacije ne nalaze saobraćajnice velike frekvencije, procjenjujemo da uticaji usled izgradnje ne mogu biti značajni u kumulativnom smislu. Imajući u vidu da se radi o privremenim poslovima, količina izduvnih gasova zavisiće prvenstveno od dinamike radova, odnosno od tipa i brojnosti mehanizacije koja će biti angažovani na izgradnji objekta, kao i od vremena korišćenja.

Obaveza je Nosioca projekta da angažuje mehanizaciju koja će po pitanju emisija gasovitih polutanata zadovoljiti Evropski standard (EU Stage III B i Stage IV iz 2006. odnosno 2014.g. prema Direktivi 2004/26/EC) i granične vrijednosti imisija CO, SO₂, NO₂ i PM₁₀, shodno Uredbi o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 25/12).

Broj vozila koja će koristiti usluge predmetnog projekta tokom funkcionisanja i od kojih će nastajati zagađenje izduvnim gasovima, nije toliki da može uticati na povećanje aerozagađenja na ovom prostoru.

Državne granice nijesu blizu, te ne može doći do prekograničnog zagađivanja vazduha. Iz opisa projekta je jasno da se ne može govoriti o njegovom uticaju na meteorološke i klimatske karakteristike.

Nosilac projekta je za opremanje objekata predvidio opremu i materijale koji zadovoljavaju važeće zakonske propise, direktive i standarde, te u toku eksploatacije neće biti neželjenih emisija u atmosferu.

Eventualna pojava požara, izazvala bi emisiju produkata razlaganja koji su toksični po živa bića.

Za objekat je projektovana požarna zaštita u skladu sa odnosnim propisom i u skladu za projektom protiv požarne zaštite.

Uticaji na vode i zemljište

Kako na predmetnoj lokaciji, a ni u njenoj blizini, ne postoje površinske vode to ne postoji mogućnost da izvođenje radova na realizaciji projekta ima uticaj na njih.

Uticaj realizacije projekta na zemljište ogleda se u trajnom zauzimanju veće površine zemljišta.

Prilikom izvođenja projekta odlagališta građevinskog materijala ukoliko su nedovoljno zaštićene, mogu biti potencijalni izvor zagađenja, posebno u periodu kiša jakog intenziteta, kao i voda sa pristupnih puteva i parkirališta građevinske mehanizacije.

Svakako vjerovatnoća ovih pojava, koje su privremenog karaktera, ne mogu se tačno procijeniti, ali određeni rizik postoji i on se može svesti na najmanju moguću mjeru, adekvatnom organizacijom i uređenjem gradilišta.

Sa druge strane, izvođač je dužan da po završetku radova gradilište kompletno očisti, ukloni sav građevinski otpad i da prema projektu izvrši uređenje terena, čime bi se izbjego uticaju otpadnog materijala na životnu sredinu.

Imajući u vidu površinu koju zauzima objekat u toku njegove izgradnje doći će do određenih promjena lokalne topografije.

Procjenjuje se da u toku izgradnje objekta neće doći do većih promjene u kvalitetu atmosferskih voda koje odlaze u zemlju, odnosno vrednovanjem uticaja može se konstatovati da će uticaj izgradnje objekta na atmosferske vode koje odlaze u zemlju a time i na podzemne vode biti lokalnog karaktera, povremen, a sa aspekta inteziteta mali, jer u toku izgradnje objekta nema značajnih zagađivača.

Takođe je procjena da u toku izgradnje objekta neće doći do većih promjena postojećeg fizičko-hemijskog i mikrobiološkog sastava zemljišta na lokaciji objekta i njenoj okolini, odnosno vrednovanjem uticaja može se reći da će uticaj izgradnje objekta na kvalitet zemljišta biti lokalnog karaktera i povremen, a sa aspekta inteziteta mali.

Na lokaciji nema mineralnih bogatstava, pa nema ni uticaja projekta na njih.

Glavni otpad koji nastaje prilikom izvođenja ovog projekta je građevinski otpad koji nastaje usled građevinskih radova. Građevinski otpad koji nastaje usled izvođenja radova će se tretirati u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Sl.list CG, br. 34/24) i Pravilnikom o postupanju sa građevinskim otpadom, („Sl.list CG“, br. 20/25)“.

Opasni otpad koji može nastati tokom izvođenja projekta će se predavati ovlašćenom sakupljaču.

Iz rečenog je jasno da neće biti nikakvog nekontrolisanog odlaganja otpada na zemljište. Važno je navesti da usled nekontrolisanog izlivanja goriva (havarija na rezervoaru građevinskih mašina koje izvođe radove na izgradnji) može doći do incidentnog zagađenja zemljišta i podzemnih voda.

Imajući u vidu djelatnost objekta u toku njegovog funkcionisanja neće se izvršiti depozicija hemijskih i drugih materija koje bi mogle uticati na zagađenje zemljišta i podzemnih voda. Takođe, saopšteno je da se ispod svakog transformatora nalazi uljna kada namjenjena prihvatu cjelokupnog ulja iz transformatora u slučaju havarije, tako da ni po tom osnovu ne postoji mogućnost prosipanja ulja van kade, odnosno ne postoji mogućnost zagađenja zemljišta i podzemnih voda.

Sav komunalni otpad tokom funkcionisanja objekta će se odlagati u kontejnere, u skladu sa „Zakonom o upravljanju otpadom“ („Sl.list CG“, br. 34/24).

Zamjene panela

Pretpostavljeni vijek solarnih panela je od 20 do 30 godina. Nakon toga se postavlja pitanje njihovog odlaganja za koje Crna Gora, ni zemlje u okruženju nemaju rješenje. Stoga, problem odlaganja solarnih panela u punoj snazi pojaviće se za dvije do tri decenije na način što će upravljanje ovom vrstom otpada biti zahtjevan, jer solarni paneli predstavljaju opasan otpad koji nije jednostavan za reciklažu.

Obaveza Nosioca projekta je da nakon zamjene solarnih panela iste tretira kao vrstu opasnog otpada kojim će biti upravljano prema važećem nacionalnom, odnosno međunarodnom zakonodavstvu. Nikako se ne smije dozvoliti bilo koje alternativno rješenje po kojem bi ovaj otpad bio privremeno skladišten na bilo koju lokaciju koja nije striktno namijenjena za skladištenje opasnog otpada koji nestručnim rukovanjem i smještajem na neadekvatnu lokaciju može da dovede do značajnih zagađenja životne sredine.

Uticaji na lokalno stanovništvo

U bližem okruženju projekta nema naseljenog stanovništva.

Vizuelni uticaji neće biti povoljni u toku izvođenja projekta, s obzirom da će u tom periodu biti gradilište. Nakon izgradnje, vizuelni uticaji će biti povoljniji, jer se radi o savremenom objektu.

Moguće emisije zagađujućih materija u fazi izgradnje projekta (prašina i druge zagađujuće materije) nisu tolike da bi mogle negativno ugroziti stanovništvo u širem okruženju.

Iz tehničkog opisa izvođenja projekta može se zaključiti da će u ovoj fazi doći do povećanog nivoa buke koja nastaje usled rada građevinske mehanizacije. Emisije buke generisane radom mašina koje rade na otvorenom prostoru određene su Direktivama EU (2000/14/EC i 2006/42/EC). Takođe, primijenjuju se i važeći zakonski propisi: Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list CG“ br. 28/11, 02/18, 117/26) i Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke, granične vrijednosti buke u akustičkim zonama („Sl. list CG“, br. 60/11), Pravilnik o oznakama usaglašenosti za izvore buke koji se stavljaju u promet i upotrebu („Sl. list CG“, br. 13/14).

Ne raspolazemo podacima kojim vrstama građevinskih mašina će Izvođač izvoditi radove, ali možemo saopštiti sledeće orjentacione nivoe buke koji se emituje usled rada građevinskih mašina (<https://www.znrfak.ni.ac.rs/SERBIAN/010-STUDIJE/OAS-4-1/IV%20GODINA/PREDMETI/ZZS-417>):

Tabela 5.1. Izmjereni nivoi buke

	Rastojanje od izvora buke, m					Dozvoljeni ekvivalentni nivo buke u dBA
	25	50	100	150	200	
Buldozer	61	55	49	45	43	50
Mašina za bušenje rupa	61	55	49	45	43	
Utovarivač	56	50	44	40	38	
Kamion	56	50	44	40	38	
Mikser	56	50	44	40	38	

S obzirom da se radi o više izvora buke proračun ukupnog nivoa buke izvršen je na osnovu izraza:

$$L_r = 10 \cdot \log \sum_j 10^{0.1 \bar{L}_{rj}}; dB(A)$$

gdje je: L_r : ukupni nivo buke, a L_j pojedinačni nivo buke.

Rezultati proračuna pokazuju da će u fazi izvođenja radova doći do povećanja nivoa buke u okolni prostor na rastojanju do: 63m - za bager, 63m za mašinu za bušenje rupa, 50m - za utovarivač, 50m - za kamion i 50m za mikser, u odnosu na dozvoljene vrijednosti koje prema Pravilniku o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG” br. 60/11).

Prema navedenom propisu dopušteni nivo buke je 50 dBA za dan, 45 dBA za večer i 40 dBA za noć, za turistička područja, mala i seoska naselja, kojima pripada lokacija objekta. Na buku u udaljenim lokacijama, utiče više spoljašnjih faktora, kao što su brzina i pravac vjetra, temperatura i prije svega, jačina vjetra i apsorpcija buke u vazduhu (u zavisnosti od pritiska, temperature, relativne vlažnosti, frekvencije buke), reljefa zemljišta i količine i tipa vegetacije. Pošto se radi o privremenim i povremenim aktivnostima, koje će se izvoditi u dnevnim uslovima, procjenjuje se da će doći do manje ugroženosti stanovništva od povećanog nivoa buke tokom izvođenja projekta.

Tokom izvođenja radova, Izvođač radova je obavezan da obavlja sve radove u skladu sa propisanim radnim vremenom.

U toku eksploatacije objekata sa stanovišta buke koju razvijaju prevozna sredstva koja dolaze do objekta zbog njegovog održavanja, neće doći do većih promjena u odnosu na postojeće stanje, tako da u tom slučaju ne treba preduzimati posebne mjere zaštite.

Uticaj vibracija na životnu sredinu u toku izgradnje objekta neće biti značajan, dok u fazi eksploatacije objekta vibracije neće biti prisutne.

Iz tehničkog opisa izgradnje i opisa funkcionisanja projekta, može se zaključiti da značajnih ugrožavajućih otpadnih materija nema.

Sa aspekta zračenja uticaj rada trafostanice na stanovništvo je zanemarljiv, prije svega imajući u vidu da u okruženju nema naseljenog stanovništva.

Izgradnjom solarne elektrane doći će do trajne prenamjene i zauzimanja prostora, a time i do promjene područja koje je prirodnog karaktera.

Što se vizuelnog uticaja tiče treba naglasiti da uz lokaciju zahvata nema naseljenih područja, zbog čega se i vizuelni uticaju ovdje procjenjuje zanemarljivim.

Vrednovanjem uticaja može se konstatovati da će uticaj izgradnje i eksploatacije objekta na stanovništvo biti lokalnog karaktera, povremen, a sa aspekta inteziteta mali.

Eventualna pojava požara na lokaciji može imati negativan uticaj na stanovništvo u širem okruženju, zavisno od obima požara, te brzine reakcije na njegovom gašenju od strane zaposlenih na objektu i gradske vatrogasne jedinice.

Uticaji na ekosisteme i geološku sredinu

Izgradnja solarnih postrojenja i pratećih objekata u prirodnim sredinama kao što je predmetna, zahtijeva uklanjanje vegetacije i nivelisanje površine zemljišta (ravnanje terena). Ovo uzrokuje gubitak staništa, degradaciju i fragmentaciju, što dovodi do

smanjenja biološke raznovrsnosti odnosno do smanjenja bogatstva vrsta i njihovih zajednica.

Uticaj na biodiverzitet će varirati u zavisnosti od stepena degradacije staništa odnosno promjena koje nastanu realizacijom predmetnog projekta. U slučaju predmetnog projekta vegetacija se i gubi i mijenja.

Takođe, solarne elektrane obično zahtijevaju neki oblik upravljanja vegetacijom ispod i u prazninama između između nizova solarnih panela. Neće se vršiti ukljanjanje “neželjene” vegetacije upotrebom herbicida ili prekrivanjem zemlje šljunkom kako bi se olakšao rad objekta. U prvom slučaju dolazi do zagađivanja zemljišta i podzemnih voda, a u drugom može doći do unošenja alohtonih vrsta.

Tokom izvođenja građevinskih radova, buka koju proizvode građevinske mašine i sam proces izgradnje, imaće negativan uticaj na faunu lokacije i njene uže okoline. Ovo se naročito odnosi na ptice koje su osjetljivije na buku, kao i na gmizavce koji su osjetljivi na sve vidove vibracija. Nakon završetka radova i prestanka buke za očekivati je da će ovaj negativni uticaj u potpunosti prestati i da će se ptice i gmizavci ponovo naseliti u okruženju projektne zone.

U toku izvođenja projekta neće doći do gubitaka i oštećenja geoloških, paleontoloških i geomorfoloških osobina.

Procjenom vrednovanja uticaja može se konstatovati da će uticaj rada objekta na ekosisteme biti lokalnog karaktera i stalan, a sa aspekta inteziteta mali.

Uticaji na namjenu i korišćenje površina

U prethodnom periodu je zemljište nije korišćeno. Predmetni prostor je odlukama nadležnih organa određen za izgradnju solarne elektrane, tako da neće doći do promjene i namjeni i korišćenju površina.

Predmetni projekat ne može imati uticaj na namjenu i korišćenje okolnih površina/parcela.

Uticaji na komunalnu infrastrukturu

Projekat će biti priključen na elektro i saobraćajnu mrežu u skladu sa uslovima nadležnih preduzeća.

Uticaji na zaštićena prirodna i kulturna dobra

U blizini projektne lokacije nema arheoloških lokaliteta. Procjenjujemo da izgradnja i finkcionisanje predmetnog projekta neće imati uticaja na zaštićena prirodna i kulturna dobra.

Uticaji na karakteristike pejzaža

Uticaji na pejzaž predstavljaju fizičke promjene koje su uzrokovane zahvatima koji utiču na karakter pejzaža i na način na koji se on doživljava.

Vizuelni efekti predstavljaju promjene vizure/vidika izazvani zahvatima, promjenama u ljepoti pogleda u kome uživaju oni koji imaju koristi od toga, kao i reakciju ljudi u odnosu na ove promjene.

Izgradnja predmetne solarne elektrane zahtijeva raščišćavanje površina odnosno uklanjanje vegetacije u dijelu gdje se elektrana postavlja, kao i u dijelu izgradnje pratećih objekata i pristupnih puteva. Na taj način nastaju tzv. izgrađene odnosno antropogene površine koje u ovom slučaju mijenjaju prirodne odlike odnosno izgled lokacije nakon čega dolazi do trajnih promjena karaktera pejzaža ovog područja.

Izvođenjem projekta doći će i do trajnih promjena u postojećim vizurama prostora, s obzirom na to da je lokacija sada neizgrađena.

b) Korišćenja prirodnih resursa

Tokom funkcionisanja projekta će biti korišćenja prirodnih resursa, posebno tla i sunčeve energije.

6. Mjere za sprečavanje, smanjenje ili otklanjanje štetnih uticaja

Izgradnja solarne elektrane, planirana je radi proizvodnje čiste ekološke električne energije.

Zbog svoje specifičnosti, ova vrsta objekata, može biti uzročnik degradacije životne sredine, ukoliko se u toku izvođenja i funkcionisanja projekta, ne preduzmu odgovarajuće preventivne mjere zaštite.

Sprečavanje, smanjenje i otklanjanje štetnih uticaja može se sagledati preko mjera zaštite predviđenih zakonima i drugim propisima, mjera zaštite predviđenih prilikom izgradnje objekata, mjera zaštite u toku eksploatacije objekata i mjera zaštite u akcidentu. U toku realizacije predmetnog sistema Nosilac projekta mora primjenjivati odgovarajuće mjere zaštite životne sredine.

Sprečavanje, smanjenje i otklanjanje štetnih uticaja može se sagledati preko mjera zaštite predviđenih zakonima i drugim propisima, mjera zaštite predviđenih prilikom izgradnje objekta, mjera zaštite u toku eksploatacije objekta i mjera zaštite u incidentu.

a) Mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima

Tokom izvođenja projekta je neophodno pridržavati se važećih zakona u Crnoj Gori (navodimo osnovne zakone: Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 34/24), Zakon o izgradnji objekata („Sl. list CG“, br. 19/25), Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“ br. 52/16, 73/19, 73/19), Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“ br. 54/16), Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Sl. list CG“, br. 34/14, 44/18), Zakon o zaštiti vazduha („Sl. list CG“ br. 25/10, 40/11, 43/15).

Pomenuti zakonski akti, kao i podzakonski dokumenti specificiraju mjere kojih se treba pridržavati u smjeru zaštite ljudi i životne sredine.

Mjere zaštite životne sredine predviđene zakonima i drugim propisima proizilaze iz normi koje je neophodno ispoštovati pri izgradnji objekta.

Osnovne mjere su:

- S obzirom na značaj objekta, kako u pogledu njegove sigurnosti tako i u pogledu zaštite ljudi i imovine, prilikom projektovanja i izgradnje potrebno je pridržavati se svih važećih zakona i propisa koji regulišu izgradnju.
- Ispoštovati sve regulative (domaće i Evropske) koje su vezane za granične vrijednosti intenziteta određenih faktora kao što su zagađenje vazduha, voda i nivoa buke, i dr.
- Obezbijediti nadzor prilikom izvođenja radova radi kontrole sprovođenja propisanih mjera zaštite od strane stručnog kadra za sve faze.
- Obezbijediti instrumente, u okviru ugovorne dokumentacije koju formiraju Nosilac projekta i izvođač, o neophodnosti poštovanja i sprovođenja propisanih mjera zaštite.

Elaborat zaštite na radu i Projekat protiv-požarne zaštite će definisati mjere zaštite u domenu svojih obaveza. Navedenih mjera je dužan da se pridržava i Nosilac projekta u fazi funkcionisanja objekta i izvođač radova tokom realizacije.

Detaljne mjere zaštite koje su propisane odnosnim zakonodavstvom su navedene u sledećim poglavljima.

Mjere zaštite predviđene prilikom izgradnje objekta

Mjere zaštite životne sredine u toku izgradnje objekta obuhvataju sve mjere koje je neophodno preduzeti za dovođenje kvantitativnih negativnih uticaja na dozvoljene granice, kao i preduzimanje mjera kako bi se određeni uticaji sveli na minimum.

U mjere zaštite spadaju:

- Prije početka radova gradilište mora biti obezbijeđeno od neovlašćenog pristupa i prolaza svih lica, osim radnika angažovanih na izvođenju radova, radnika koji vrše nadzor, radnika koji vrše inspekcijski nadzor i predstavnika Nosioca projekta.
- Izvođač radova je dužan organizovati postavljanje gradilišta tako da njegova oprema ne utiče na treću stranu.
- Prije početka radova i tokom formiranja gradilišta neophodno je obezbijediti privremene objekte, kao i svu infrastrukturu za potrebe izvođenja radova.
- Izvođač radova je obavezan da uradi poseban Elaborat o uređenju gradilišta, sa tačno definisanim mjestima o skladištenju i odlaganju materijala koji će se koristiti prilikom izvođenja radova, o sigurnosti radnika i saobraćaja, kao i zaštite neposredne okoline kompleksa.
- Prije početka izvođenja radova na iskopavanju neophodno je očistiti cijelu lokaciju radi bezbjednosti procesa izgradnje. Čišćenje izvoditi ručno ili pomoću mašina bez upotrebe pesticida.
- Tokom izvođenja projekta je zabranjeno odlaganje bilo kakvog otpada ili otpadnih voda u vodotok.
- Izvođač radova je obavezan da izvrši pravilan izbor građevinskih mašina sa što manjom emisijom buke.
- Sve građevinske mašine i sredstva za rad potrebno je postaviti na bezbjedno - odgovarajuće mjesto s obzirom na vrstu posla koji se obavlja na gradilištu i za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa iz oblasti zaštite i zdravlja na radu od ovlašćene organizacije.
- Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju (građevinske mašine i vozila) u ispravnom stanju, sa ciljem maksimalnog smanjenja buke, kao i eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja u toku rada.
- Vozila sa motorima na unutrašnje sagorijevanje moraju imati zvanični sertifikat o izduvnim gasovima. Sve građevinske mašine i prevozna sredstva moraju biti opremljena aparatom za početno gašenje požara.
- Ukoliko se u toku izvođenja radova naiđe na prirodno dobro za koje se predpostavlja da ima svojstva prirodnog spomenika, geološko-paleontološkog ili mineraloškopetrografskog porijekla, obavijestiti Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture i preduzeti sve mjere obezbjeđenja prirodnog dobra, do dolaska ovlašćenog lica.
- Za vrijeme vjetera i sušnog perioda redovno kvasiti material od iskopa, radi redukovanja prašine.
- Sav višak iskopanog zemljanog materijala koji je preostao nakon zemljanih radova treba vozilima odvesti na već određenu lokaciju.
- Prilikom spravljanja, transporta, ugradnje, njegovanja i kontrole betona izvođač je dužan da se u svemu pridržava ove tehničke dokumentacije, kao i odredbi važećih tehničkih propisa i standarda, odnosno Pravilnika o tehničkim normativima za beton i armirani beton.

- Prilikom izvođenja radova na konstrukciji objekta u svemu se pridržavati važećih propisa i pravilnika iz oblasti građenja.
- Na gradilištu objekta treba postaviti sanitarne čvorove u vidu montažnih PVC tipskih higijenskih toaleta i locirati ih na mjestima dovoljno udaljenim od ostalih objekata. Za dezinfekciju sanitarnog čvora treba koristiti TEGO-51, HALAMID i HOZOCID.
- Uklanjanja biljnog pokrivača (sječa drveća i šikare) sa lokacije planirane solarne elektrane izvršiti pažljivo, ograničavajući se samo na minimalno potrebnu širinu radi smanjenja stepena fragmentacija i/ili degradacije staništa, u cilju očuvanja flore i životinjskih staništa i vrsta i ne narušavajući ekosistem u okolini lokacije.
- Radove na uklanjanjanju vegetacije obavljati van perioda kada ptice gnijezde i pare se odnosno u periodu reproduktivne aktivnosti drugih životinja (gmizavaca, na primjer).
- Upotreba hemijskih sredstava za održavanje vegetacije ispod solarnih panela nije dozvoljeno.
- Izvršiti revitalizaciju zemljišta, tj. sanaciju okolo objekta poslije završenih radova, tj. ukloniti predmete i materijale sa površina korišćenih za potrebe gradilišta odvoženjem na odabranu deponiju.
- Obezbijediti adekvatno prikupljanje otpada sa lokacije gradilišta. Opasni otpad se mora odvojeno sakupljati i predavati ovlašćenom sakupljaču, a sakupljanje i odvoženje komunalnog otpada treba ugovoriti sa nadležnim komunalnim preduzećem.
- Radove obavljati radnim danima u vremenu od 08⁰⁰ do 18⁰⁰h, a u slučaju prekida izvođenja radova, iz bilo kog razloga, potrebno je obezbijediti gradilište do ponovnog početka rada.

Projektom su, a u cilju sprečavanja opasnosti i štete od električne instalacije jake struje predviđene mjere zaštite, a najvažnije su:

- Cjelokupna instalacija, zaštićena je od kratkih spojeva i preopterećenja odgovarajućih osigurača.
- Cjelokupna instalacija je tako dimenzionisana da padovi napona, u normalnim uslovima, ne prelaze dozvoljene vrijednosti. U vanrednim uslovima zaštita će isključiti odgovarajuće strujno kolo.
- Sva oprema je tako odabrana da je nemoguće slučajno dodirnuti djelove pod naponom, a za zaštitu od pojave previsokog napona dodira u instalaciji je primijenjen sistem zaštitnog uzemjenja sa posebnim zaštitnim vodom, sistem TNS.
- Po završenoj montaži, a prije puštanja instalacije pod napon obavezno izvršiti mjerenja:
 - otpora petlje,
 - efikasnosti izjednačavanja potencijala (otpor između zaštitnog kontakta električne instalacije i metalnih djelova drugih instalacija ne smije preći vrijednost 2 Ω na bilo kojem mjestu),
 - otpora uzemljenja.
- Cjelokupna elektro instalacija treba se izvesti prema priloženim planovima, ovim uslovima i važećim JUS propisima za izvođenje električnih instalacija jake i slabe struje, odnosno Pravilniku o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona („Sl.list SFRJ“ br. 53/88, 54/88 i 29/95).

- Sav instalacioni materijal i oprema koji će se koristiti za izvođenje ovih instalacija mora odgovarati standardima i biti prvoklasnog kvaliteta. Materijal koji ne ispunjava ove uslove ne smije se upotrebljavati.
- Po završetku radova, Izvođač treba da izvrši potrebna ispitivanja instalacija i pribavi odgovarajuće ateste.

Glavni rizici u fazi ugradnje solarnih panela su povezani sa radom na visini uz često nepovoljne vremenske prilike (vrućina, hladnoća). Problem je i isključenje fotonaponskih panela pri održavanju elektrane jer dok su izloženi dejstvu Sunčevog zračenja proizvode električnu energiju. Pritom postoji opasnost od struja relativno malih vrijednosti koje mogu dovesti do reakcije mišića i predstavljati uzrok pada sa kosog krova.

Težina povrede i oštećenja ljudskog tkiva od električnog udara je određeno sledećim faktorima, vrsta električne struje:

- jednosmjerne ili naizmjenične,
- količine struje koja protiče kroz tijelo,
- trajanja vremena izlaganja električnom udaru,
- otpora tijela,
- naponskog nivoa.

Opremu koju treba nositi pri instalaciji ili intervenciji na pojedinim djelovima solarne elektrane: zaštitne rukavice, šlem, sigurnosni pojas.

Pri intervencijama na solarnim elektranama izbjegavati nošenje nakita.

Svi kablovi su dimenzionisani na nominalno vršno opterećenje u normalnom pogonu i u slučaju kratkog spoja. Instalacija će biti izvedena sa zaštitom od indirektnog napona dodira primjenog automatskog isklapanja strujnog kruga. Zaštita je predviđena rastavnim DC i automatskim AC osiguračima odgovarajuće nazivne struje i presjeka kablova pojedinih strujnih krugova odnosno njihovoj trajno dozvoljenoj struji opterećenja.

Presjeci provodnika su dimenzionisani prema vršnom opterećenju i dozvoljenom padu napona.

Mjere zaštite u toku redovnog rada objekta

U analizi mogućih uticaja konstatovano je da u toku eksploatacije objekata neće biti većih uticaja na životnu sredinu, tako da nema potrebe za preduzimanjem većeg broja mjera zaštite.

U tom smislu potrebno je:

- Redovna kontrola električnih instalacija u objektu.
- Za održavanje odnosno čišćenje solarnih panela potrebno su: kante vode i parče sunđera, mekane krpe ili mekane četke za brisanje panela.
- Nije dozvoljena upotreba deterdženta jer oni oštećuju panele i negativno utiču na životnu sredinu. Može se ostaviti panele da ih osuši Sunce ili pokupiti kapljice vode sa mekom krpom.
- Pranje panela obavljati u hladnije doba dana, jer paneli mogu biti veoma topli kada su u potpunosti osunčani.
- Prije čišćenja solarnih panela iz bezbjedonosnih razloga potrebno je isključiti solarne panele, što se ostvaruje postavljanjem DC prekidača na inverteru u OFF poziciji.
- Ukoliko se mora hodati po panelima, isto raditi isključivo na sastavima 2 solarna panela, to jest ramovima. Hodanje po solarnoj ploči nije dozvoljeno.
- Vizuelni pregled vršiti jednom u 15 dana.

- Vizuelni pregled električnih komponenti sistema potrebno je vršiti jednom u 15 dana.
- Potrebno je angažovati sertifikovanu firmu za održavanje solarnih elektrana kako bi se izvršile sledeće aktivnosti:
 - Preventivno održavanje - jedan pregled godišnje i
 - Korektivno održavanje - na lokaciji po nastanku kvara/događaja.
 - Redovno održavanje terena oko objekta.

b) Mjere koje se preduzimaju u slučaju udesa ili velikih nesreća

Tokom izgradnje objekata može doći do incidentnih situacija u pogledu neadekvatnog postupanja sa građevinskim otpadom, prosipanju naftnih derivata iz građevinskih mašina ili neodgovarajućeg postupanja sa opasnim otpadom.

Incidentna situacija koja se može javiti, koja je istina malo vjerovatna, je nekontrolisano odlaganje iskopanog materijala (odlaganje na mjestu koje nije definisano za ovu namjenu) koji bi mogao ugroziti radnike na realizaciji projekta, ali i izvršiti negativni vizuelni uticaj na prostor.

Ove incidentne situacije mogu imati značajniji negativni uticaj i na druge segmente životne sredine (podzemne vode, vazduh i sl.). Ukoliko dođe do ovakvih situacija, neophodno je obustaviti sve radove i hitno pristupiti saniranju incidentnih situacija.

Eventualno prosipanje naftnih derivata na lokaciji se takođe smatra ozbiljnom incidentnom situacijom. U slučaju izlivanja naftnih derivata, neophodna je hitna reakcija njihovog prikupljanja, te dalja remedijacija zagađenog zemljišta. Nadzor nad ovom aktivnošću mora da sprovodi ekološka inspekcija.

Mjere zaštite životne sredine u toku incidenta - prosipanja goriva i ulja pri izgradnji i eksploatacije objekta, takođe obuhvataju sve mjere koje je neophodno preduzeti da se incident ne desi, kao i preduzimanje mjera kako bi se uticaji u toku incidenta ublažio.

U mjere zaštite spadaju:

- Izvođač radova je obavezan da izvršiti pravilan izbor građevinskih mašina u pogledu njihovog kvaliteta - ispravnosti.
- Za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa tehničke ispravnosti vozila.
- Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju (građevinske mašine i vozila) u ispravnom stanju, sa ciljem eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja u toku rada.
- U koliko dođe do prosipanje goriva i ulja iz mehanizacije u toku izgradnje objekta neophodno je zagađeno zemljište ukloniti sa lokacije, privremeno ga skladištiti u zatvorena burad, u zaštićenom prostoru lokacije, shodno Zakonu o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 34/24) i zamijeniti novim slojem.

Na svim mjestima na gradilištu na kojima postoji opasnost od paljenja lako zapaljivog materijala moraju se sprovesti zaštitne mjere predviđene važećim propisima o zaštiti od požara, što podrazumijeva i obezbjeđivanje ovih lokacija potrebnim brojem aparata za gašenje požara.

Radi zaštite od požara potrebno je:

- Svi materijali koji se koriste za izgradnju objekata moraju biti atestirani u odgovarajućim

- nadležnim institucijama po važećem Zakonu o izgradnji objekata i Propisima koji regulišu protivpožarnu zaštitu.
- Pravilnim izborom opreme i elemenata električnih instalacija, treba biti u svemu prema Projektu, odnosno treba obezbijediti da instalacije u toku izvođenja radova, eksploatacije i održavanje ne bude uzrok izbijanju požara i nesreće na radu.
- Redovno održavanje terena oko objekta radi sprečavanja širenja mogućih šumskih požara na objekat.
- Za zaštitu od požara neophodno je obezbijediti dovoljan broj mobilnih vatrogasnih aparata, koji treba postaviti na pristupačnim mjestima, uz napomenu da se način korišćenja daje uz uputstvo proizvođača.
- Nosilac projekta je dužan da vatrogasnu opremu održava u ispravnom stanju.

U konkretnom slučaju požar na električnim instalacijama nastaje usled nepravilnog izbora opreme, kratkog spoja ili preopterećenja. Pri izradi solarne elektrane koristitiće se negorivi materijali (aluminijum, staklo...) čime će se osigurati mjera zaštite od požara elektrane.

Glavna opasnost od pojave požara je kratak spoj koji nastaje zbog dotrajalosti i lošeg održavanja instalacija. Objekti solarnih elektrana spadaju u kategoriju objekata koji kao posljedicu direktnog udara groma mogu imati oštećenja na mjestu udara. U skladu sa PTN za zaštitu objekata od atmosferskog pražnjenja i zahtjeva u skladu sa standardom EN 62305-1:20213 Zaštita od atmosferskog pražnjenja, kao za elektroenergetska postrojenja, bez proračuna se primjenjuje i nivo zaštite.

Fotonaponski paneli se postavljaju na podkonstrukciju u skladu sa podacima o iradijaciji na konkretnoj lokaciji pri čemu se ugao postavljanja bira na osnovu statičkog proračuna podkonstrukcije i klimatskih uslova lokacije. S obzirom na položaj fotonaponskih panela (otvorena krovna površina) i činjenice da su paneli od krova odvojeni negorivim čeličnim nosačima unutrašnja hidrantska mreža za gašenje požara se na ovakvim objektima ne predviđa.

Za gašenje mogućih požara će se koristiti ranije ugrađena protivpožarna oprema u objekta na kojem se postavljaju fotonaponski paneli.

Pri gašenju požara na fotonaponskim panelima treba voditi računa o činjenicama kao što su:

- uzeti u obzir period dana kada se intervencija dešava, jer su preko dana fotonaponski paneli izloženi suncu i proizvode struju koja je prisutna u panelima i provodnicima, inverterima i ostaloj pratećoj instalaciji do priključka na elektrodistributivnu mrežu,
- prije intervencije treba provjeriti da li je u razvodnom ormaru isključen prekidač nakon čega je potrebno isključiti i AC prekidač invertera (ukoliko ga inverter posjeduje), čime se eliminiše prisustvo naizmjeničnog napona,
- u cilju potpunog izolovanja invertera potrebno je odvojiti i sve DC konektora sa panela,
- s obzirom na to da se kao posljedica požara javljaju ekstremne temperature koje mogu oštetiti konstrukciju i podkonstrukciju fotonaponskih panela treba izbjegavati kretanje kroz zonu postavljenih panela,
- povišena temperatura može izazvati paljenje aluminijuma kada gašenje vodom može usloviti termičku disocijaciju koja se manifestuje eksplozom vodonika koji se izdvaja iz molekula vode što uzrokuje eksploziju panela,

- požari na fotonaponskim panelima se ne šire velikom brzinom pa je gašenje ovih požara moguće i aparatima za početno gašenje požara, prije svega aparatima za gašenje uz prisustvo napona (CO₂, suvi prah, hemijska sredstva...),
- pri gašenju vodom voditi računa da je rastojanje od panela najmanje 4 m, kao da pritisak u mlaznici nije niži od 5 bara.

Prilikom primjene mjera zaštite od požara pridržavati se Zakona o zaštiti i spašavanju („Sl. list CG” 13/07, 32/11 i 54/16).

Planove i tehnička rješenja zaštite životne sredine (reciklaža, tretman i dispozicija otpadnih materija, rekultivacija, sanacija i slično)

Tokom procesa izgradnje solarne elektrane Izvođač radova se mora strogo pridržavati tehnološkog procesa rada, kao i dinamičkog plana izvođenja radova, što će omogućiti smanjenje mogućih negativnih uticaja na životnu sredinu na najmanju moguću mjeru.

Druge mjere koje mogu uticati na sprečavanje, smanjenje ili neutralisanje štetnih uticaja na životnu sredinu

Nosilac projekta je obavezan da u fazi dalje eksploatacije zadrži karakteristike koje su bile prezentovane u fazi projektovanja, u domenu parametara koji su bili mjerodavni za analize izvršene u ovom dokumentu.

Takođe eventualno povećanje obima ove djelatnosti na predmetnoj lokaciji (promjena snage, promjena opreme i sl.), ne može se izvršiti prije nego što se odgovarajućim analizama dokaže da takve izmjene neće imati negativnih uticaja na životnu sredinu.

Pored navedenog sve akcidentne situacije koje se pojave rješavaće se u okviru Plana zaštite i spašavanja - Preduzetnog plana.

c) Planovi i tehnička rješenja zaštite životne sredine

Predviđene mjere - vode

Tokom izvođenja radova je zabranjeno odlagavanje/ispuštanje bilo kakvog materijala u vodne objekte. Na gradilištu se predviđa korišćenje propisanog sanitarnog čvora - WC kabina. Za organizaciju održavanja higijene na gradilištu (prostorije za ručavanje, sanitarni čvorovi i ostale pomoćne prostorije) zaduženi su organizatori rada na gradilištu. Pritom se vodi računa o sledećem minimumu:

- WC kabina na 20 zaposlenih;
- Voda za piće i slavina za pranje ruku na 20 zaposlenih.

Projektom organizacije gradilišta će se predvidjeti uređeno odlaganje građevinskog otpada. Iz rečenog se može zaključiti da neće biti odlaganja bilo kakvog materijala na okolno zemljište ili druge površine čime bi se ugrozili površinski ili podzemni tokovi.

Mjere zaštite životne sredine u da bi se spriječili uticaji na vode su:

- Izvođač radova je obavezan da uradi Projekat uređenja gradilišta, sa tačno definisanim mjestima o skladištenju i odlaganju materijala koji će se koristi prilikom izvođenja radova, o sigurnosti radnika i saobraćaja, kao i zaštite neposredne okoline kompleksa.

- Prije početka radova i tokom formiranja gradilišta neophodno je obezbijediti privremene objekte (skladišta), kao i svu infrastrukturu za potrebe izvođenja radova.
- Radovi se moraju zaustaviti u slučaju obilnih kiša i zaštititi lokacije radova od poplavlivanja i/ili od ispiranja.
- Sav višak iskopanog zemljanog materijala koji je preostao nakon iskopa ili nakon drugih radova treba vozilima odvesti sa lokacije na odobrenu lokaciju. Za ovo je odgovoran Nosilac projekta i Izvođač radova.
- Sve građevinske mašine i sredstva za rad potrebno je postaviti na bezbjedno - odgovarajuće mjesto s obzirom na vrstu posla koji se obavlja na gradilištu i za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa iz oblasti zaštite i zdravlja na radu od ovlaštene organizacije.

Praksa dobrog održavanja mora biti nametnuta od strane nosioca projekta i primjenjena od strane izvođača radova.

Objekat će biti priključen na gradsku vodovodnu i kanalizacionu mrežu (fekalnu i atmosfersku). Shodno rečenom, nije potrebno sprovoditi dodatne mjere zaštite voda.

Predviđene mjere - vazduh

Usled angažovanja građevinske operative koja izvodi radove, procjenjujemo da ne može doći do značajnijeg povećanja imisije koncentracije zagađujućih materija na lokaciji, s obzirom na to da su u okruženju projekta veoma frekventne saobraćajnice.

Realizacija projekta ne može imati značajnije uticaje na vazduh, odnosno ti uticaji su praktično zanemarivi.

Tokom realizacije na lokaciji projekta će se uvesti odgovarajuće mjere kontrole i upravljanja kako bi se kontrolisala emisija prašine. Građevinske operacije će se tako definisati da nema nepotrebnih kretanja materijala i opreme koji su potencijalni izvori stvaranja prašine (radi se o veoma malim količinama prašine usled radova na iskopu).

Uopšteno, mjere ublažavanja će se sprovoditi gdje je to god moguće praktično izvesti:

- Uklanjanje nagomilanog materijala;
- Upravljanje emisijom prašine tokom iskopa;
- Čišćenje lokacije, poravnavanje i upravljanje otpadnim materijalom;
- Vizuelna kontrola emisije zagađivača.
- Za vrijeme vjetrova i sušnog perioda redovno kvasiti prostor i materijal od iskopa, radi redukovanja prašine.

Vozila i mašine koje se koriste treba tako izabrati da podliježu najnovijim standardima emisije zagađivača. Takođe, tokom građevinskih radova, ova vozila i mašine treba stalno održavati u najboljem stanju. Bilo koji problem sa vozilima i mašinama, koji se može vizuelno uočiti, treba odmah razriješiti, na način da se odmah isključe iz rada i ponovo aktiviraju nakon dovođenja u ispravno stanje.

Tokom izvođenja projekta sve pogonske mašine moraju zadovoljavati norme standarda graničnih emisija EU Direktivom 2004/26/EC.

Funkcionisanje projekta ne može imati značajnije uticaje na vazduh, odnosno ti uticaji su zanemarivi. Za grijanje i hlađenje objekta je predviđeno korišćenje el.energije.

Mjere zaštite zemljišta

Aktivnosti koje će se obavljati na lokaciji tokom izgradnje vodiće do oštećenja tla. Vršice se stalna kontrola eventualnog iscurivanja ulja i goriva iz mašina koje rade na ovom projektu.

Neophodno je zaštititi sve djelove terena van neposredne zone radova, što znači da se van planirane, druge površine ne mogu koristiti kao stalna ili privremena odlagališta materijala, kao pozajmišta, te kao platoi za parkiranje i popravku mašina.

Imajući u vidu da u pripremnim radovima mogu obuhvaćeni i radovi na uklanjanju većeg sloja zemlje i kamena, ovaj materijal će se odložiti na deponiju koju odredi nadležni opštinski organ. Dio materijala će se iskoristiti za potrebe uređenja na lokaciji.

Sve manipulacije sa naftom i njenim derivatima u toku procesa građenja, snabdijevanja mašina, neophodno je obavljati na posebno definisanom mjestu i uz maksimalne mjere zaštite kako ne bi došlo do prosipanja.

Otkopani, a neutrošeni materijal nije dopušteno odlagati na šumske i poljoprivredne površine, te "divlja" odlagališta, već na za to unaprijed određeno mjesto.

Građevinski otpad koji nastaje usled izvođenja radova će se prerađivati u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Sl.list CG, br. 34/24) i Pravilnikom o postupanju sa građevinskim otpadom („Sl.list CG“, br. 20/25).

Shodno Zakonu o izgradnji objekata (Sl.l. CG, br. 19/25), prilikom izvođenja radova lice koje vrši stručni nadzor je dužno da obezbijedi da izvođač radova obrađuje građevinski otpad nastao tokom građenja na gradilištu u skladu sa planom upravljanja građevinskim otpadom.

Neophodno je zaštititi sve djelove terena van neposredne zone radova, što znači da se van planirane, druge površine ne mogu koristiti kao stalna ili privremena odlagališta materijala, kao pozajmišta, te kao platoi za parkiranje i popravku mašina.

Sve manipulacije sa naftom i njenim derivatima u toku procesa građenja, snabdijevanja mašina, neophodno je obavljati na posebno definisanom mjestu i uz maksimalne mjere zaštite kako ne bi došlo do prosipanja.

U fazi građenja je potrebno poštovati Pravilnik o postupanju sa građevinskim otpadom („Sl.list CG“, br. 20/25). U skladu sa Pravilnikom, građevinski otpad na gradilištu skladišti se odvojeno po vrstama građevinskog otpada u skladu sa katalogom otpada i odvojeno od drugog otpada, na način kojim se ne zagađuje životna sredina. Investitor objekta čija je zapremina objekta zajedno sa zemljanim iskopom veća od 2000m³ sačinjavati Plan upravljanja građevinskim otpadom na koji saglasnost daje nadležni organ u skladu sa zakonom. Investitor vodi evidenciju o vrsti i količini građevinskog otpada u skladu sa zakonom.

U skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore, br. 34/24) uređuje se način upravljanja sa otpadom. Upravljanje otpadom zasniva se na principima:

- održivog razvoja, kojim se obezbjeđuje efikasnije korišćenje resursa, smanjenje količine otpada i postupanje sa otpadom na način kojim se doprinosi ostvarivanju ciljeva održivog razvoja;
- blizine i regionalnog upravljanja otpadom, radi obrade otpada što je moguće bliže mjestu nastajanja u skladu sa ekonomskom opravdanošću izbora lokacije, dok se regionalno upravljanje otpadom obezbjeđuje razvojem i primjenom regionalnih strateških planova zasnovanih na nacionalnoj politici;

- predostrožnosti, odnosno preventivnog djelovanja, preduzimanjem mjera za sprječavanje negativnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi i u slučaju nepostojanja naučnih i stručnih podataka;
- „zagađivač plaća“, prema kojem proizvođač otpada snosi troškove upravljanja otpadom i preventivnog djelovanja i troškove sanacionih mjera zbog negativnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- hijerarhije, kojim se obezbjeđuje poštovanje redoslijeda prioriteta u upravljanju otpadom i to: sprječavanje, priprema za ponovnu upotrebu, recikliranje i drugi način prerade (upotreba energije) i zbrinjavanje otpada.

U skladu sa članom 6. istog Zakona upravljanje otpadom sprovodi se na način kojim se ne stvara negativan uticaj na životnu sredinu i zdravlje ljudi, a naročito:

- na vodu, vazduh, zemljište, biljke i životinje;
- u pogledu buke i mirisa;
- na područja od posebnog interesa (zaštićena prirodna i kulturna dobra).

Tokom trajanja radova na izgradnji objekata na projektnoj lokaciji, posebna pažnja treba biti posvećena tretmanu građevinskog otpada. Pod tretmanom građevinskog otpada podrazumijeva se: način obrade građevinskog otpada, selekcija građevinskog otpada, način privremenog skladištenja na gradilištu i eventualno reciklaža građevinskog otpada ukoliko se pokaže da takve mogućnosti postoje bez rizika po životnu sredinu i objekte na, i u blizini gradilišta.

Shodno Zakonu o izgradnji objekata (Sl.I. CG, br. 19/25), prilikom izvođenja radova lice koje vrši stručni nadzor je dužno da obezbijedi da izvođač radova obrađuje građevinski otpad nastao tokom građenja na gradilištu u skladu sa planom upravljanja građevinskim otpadom.

U fazi građenja je potrebno poštovati Pravilnik o postupanju sa građevinskim otpadom („Sl.list CG“, br. 20/25). U skladu sa Pravilnikom građevinski otpad na gradilištu skladišti se odvojeno po vrstama građevinskog otpada u skladu sa katalogom otpada i odvojeno od drugog otpada, na način kojim se ne zagađuje životna sredina.

Tokom funkcionisanja projekta komunalni otpad će se odlagati u kontejnere u skladu sa „Zakonom o upravljanju otpadom“ („Sl.list CG, br. 34/24). Kontejnere će redovno prazniti nadležno preduzeće.

Predviđene mjere zaštite od buke

Usled izvođenja radova doći će do povećanja buke na mikrolokaciji projekta. Povećanje nivoa buke je prouzrokovano radom građevinskih mašina.

Da bi se minimizirao uticaj buke tokom izvođenja radova, izvršiće se izbor građevinske opreme sa dobrim akustičnim karakteristikama (sva oprema kojom se izvode radovi mora biti u skladu sa Pravilnikom o oznakama usaglašenosti za izvore buke koji se stavljaju u promet i upotrebu („Sl. list CG“, br. 013/14). Svi radovi će se izvoditi u dnevnim uslovima. Emisije buke generisane radom mašina koje rade na otvorenom prostoru određene su Direktivom 2000/14/EC i 2006/42/EC.

Očekuje se da će tokom izvođenja radova biti prekoračeni propisani nivoi buke u neposrednom okruženju lokacije, a u cilju smanjenja nivoa buke ne treba dozvoliti „prazan hod rada“ građevinskih mašina.

U toku izgradnje projekta, ne očekuju se situacije u kojima će nivo buke biti toliko iznad dozvoljenih vrijednosti da će eventualno biti potrebno postavljati privremene zvučne

barijere, a prije svega što će se radovi izvoditi u periodu kada nije ljetnja turistička sezona, te će biti značajno manji broj stanovnika u zoni uticaja.

Tokom izgradnje, buka na izvoru i u okolnom prostoru ima akustične nivoe koje su u skladu sa vrstom i lokacijom građevinskih mašina i opreme. Na buku na udaljenim lokacijama, utiče više spoljašnjih faktora, kao što su brzina i pravac vjetra, temperatura i prije svega, jačina vjetra i apsorpcija buke u vazduhu (u zavisnosti od pritiska, temperature, relativne vlažnosti, frekvencije buke), reljefa zemljišta i količine i tipa vegetacije.

Tokom funkcionisanja projekta ne predviđaju se posebne mjere zaštite od buke. Sva oprema koja će se instalirati mora biti u skladu sa Pravilnikom o oznakama usaglašenosti za izvore buke koji se stavljaju u promet i upotrebu („Sl. list CG“, br. 13/14).

Predviđene mjere - lokalno stanovništvo

Mjere koje su saopštene u prethodnim poglavljima, a odnose se na zaštitu vazduha, voda, zemljišta i zaštitu od buke, su praktično mjere koje treba sprovoditi i u cilju zaštite stanovništva.

Svakako, usled izvođenja radova doći će do povećanja buke na mikrolokaciji projekta. Povećanje nivoa buke je prouzrokovano radom građevinskih mašina. Da bi se minimizirao uticaj buke tokom izvođenja radova, izvršiće se izbor građevinske opreme sa dobrim akustičnim karakteristikama. Svi radovi će se izvoditi u dnevnim uslovima.

Zabranjeno je izvođenje građevinskih aktivnosti tokom noći. Sve radne aktivnosti tokom izgradnje objekata treba sprovoditi u dnevnim časovima.

Tokom funkcionisanja projekta ne očekuju se uticaji na lokalno stanovništvo, s obzirom na vrstu projekta, te nije potrebno sprovoditi posebne mjere zaštite.

Predviđene mjere - ekosistemi i geološka sredina

S obzirom da se planira izgradnja objekta, na predmetnoj mikrolokaciji će doći do ugrožavanja biljnih i životinjskih vrsta koje egzistiraju na ovom prostoru. S obzirom da na lokaciji projekta nema zaštićenih i ugroženih vrsta, te da se u okruženju nalaze prostori sličnih karakteristika, ovi uticaji neće biti značajni, te nije potrebno sprovoditi posebne mjere zaštite.

Mjere odlaganja otpada

Građevinski otpad se mora tretirati u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Službeni list Crne Gore“, br. 34/24) i Pravilnikom o bližem sadržaju i načinu sačinjavanja plana upravljanja otpadom proizvođača otpada („Sl. list Crne Gore“, br. 21/25).

Prema ovom Pravilniku, građevinski otpad se skladišti odvojeno po vrstama građevinskog otpada i odvojeno od drugog otpada na način da se na zagađuje životna sredina.

Tokom radova na izgradnji očekuje se nastanak (definicija u skladu sa Katalogom otpada: Pravilniku o klasifikaciji otpada, katalogu otpada, postupcima obrade otpada, odnosno prerade i odstranjivanja otpada („Službeni list Crne Gore“, br. 64/24):

Biljni otpad:

02 01 07 biljni materijal

Građevinski otpad:

- 17 01 01 beton
- 17 02 01 drveni otpad uslijed korišćenja oplata
- 17 02 02 aluminijum
- 17 02 05 gvožđe i čelik
- 17 05 04 zemljište i kamen
- Ambalažni otpad:
 - 15 01 01 papirna i kartonska ambalaža
 - 15 01 02 plastična ambalaža
 - 15 01 03 drvena ambalaža
 - 15 01 04 metalna ambalaža
- Komunalni otpad:
 - 20 03 01 miješani komunalni otpad.

Navedene vrste otpada, se prema Pravilniku o klasifikaciji otpada, katalogu otpada, postupcima obrade otpada, odnosno prerade i odstranjivanja otpada („Službeni list Crne Gore“, br. 64/24), ne smatraju opasnim otpadom.

Nosilac projekta mora obezbijediti da se sa gradilišta izdvoji opasan građevinski materijal radi sprječavanja miješanja opasnog sa neopasnim građevinskim materijalom. Građevinski otpad se prema ovom Pravilniku može privremeno skladištiti na gradilištu do završetka građevinskih radova, a najduže godinu dana. Sav drugi otpad, uključujući i inertan otpad biće tretiran i preuzet od preduzeća za sakupljanje otpada i odvezen sa lokacije izvođenja radova u skladu sa zakonom.

Opasni otpad koji može nastati usled izgradnje projekta će se redovno sakupljati u nepropusnim posudama i predavati ovlašćenom sakupljaču otpada.

O predaji otpada će se voditi Djelovodnik otpada (evidencija otpada) u svemu prema Pravilniku o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada, Službeni list Crne Gore, br. 64/24.

Sav komunalni otpad, koji se javlja tokom izgradnje i funkcionisanja projekta, se sakuplja u kontejnerima i redovno odvozi na gradsku deponiju.

Mjere zaštite na radu

Zakonom o zaštiti na radu propisana je obaveza izrade normativa i uputstava za zaštitu na radu pri izvođenju svih radova koji mogu imati rizik po život i zdravlje radnika.

Pri izgradnji objekta moraju se strogo primjenjivati odredbe Pravilnika o tehničkim normativima za ovu vrstu posla i mjerama zaštite na radu.

Precizni opis ličnih zaštitnih sredstava će se definisati Elabortom zaštite na radu.

Opšte mjere zaštite

Prilikom vršenja iskopa treba sprovoditi stalan nadzor, te u slučaju arheološkog nalazišta prijaviti Konzervatorskom odijelu, a dalje iskope vršiti u skladu sa upustvima arheologa.

Takođe eventualno povećanje obima ove djelatnosti na predmetnoj lokaciji, ne može se izvršiti prije nego što se odgovarajućim analizama dokaže da takve izmjene neće imati negativnih uticaja na životnu sredinu.

d) Druge mjere koje mogu uticati na sprječavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu

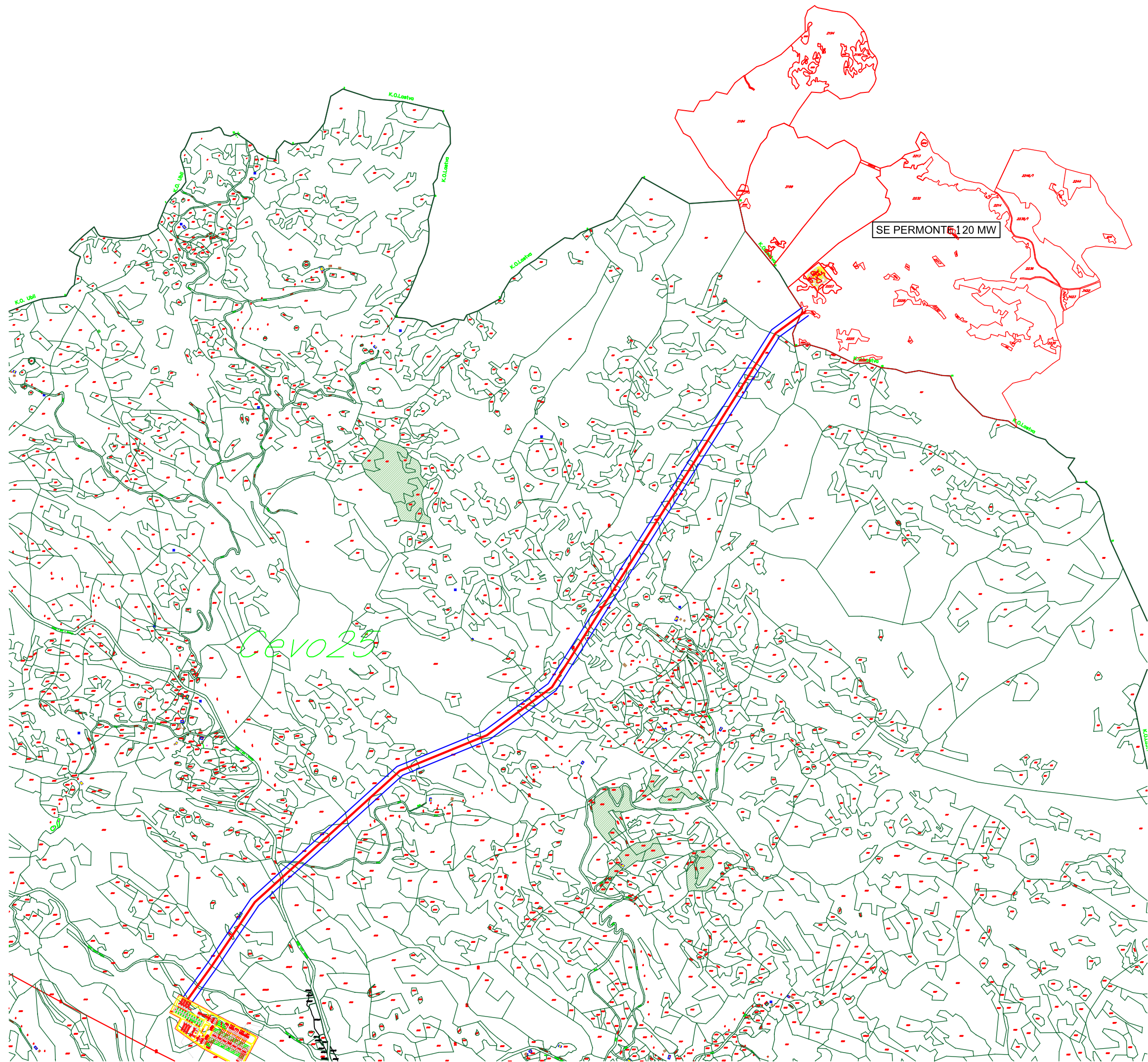
Lokacija projekta je povoljna sa aspekta protivpožarne zaštite s obzirom da je lokaciji moguće prići gradskom saobraćajnicom.

7. Izvori podataka

- Projekat izgradnje Objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa sa dalekovodom - Solarna elektrana „Permonite“, Cetinje.
- Popis stanovništva, 2023.g.
- <http://www.geoportal.co.me/>
- Informacija o stanju životne sredine za 2024.g., Agencija za zaštitu životne sredine, 2025.g.

Prilozi

- Kat.parcele solarne elektrane i dalekovoda
- UTU 100 MW, zaključak Vlade broj 07-332/23-4804/2 od 25.10.2023. godine
- UTU 20 MW, zaključak Vlade broj 11-011/26-1245/3 od 16.04.2026. godine
- Zaključak Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, broj 04-333/26-9679/2 od 23.07.2026.

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj: 07-332/23-4804/2
Podgorica, 25. oktobar 2023. godine

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj 25. oktobra 2023. godine, razmotrila **Predlog urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa – solarne elektrane, a u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22 i 4/23) i članom 2 Pravilnika o bližim kriterijumima za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko - tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora („Službeni list CG“, br. 114/22), po Zahtjevu „PERMONTE-a“ d. o. o. Podgorica**, koji je dostavilo Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.

S tim u vezi, Vlada je donijela sljedeći

Z A K L J U Č A K

Vlada je izdala Urbanističko-tehničke uslove za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa – solarne elektrane, u skladu s članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22 i 4/23) i članom 2 Pravilnika o bližim kriterijumima za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora („Službeni list CG“, broj 114/22), po Zahtjevu „PERMONTE-a“ d. o. o. Podgorica.

GENERALNI SEKRETAR

Boris Marić

Dostavljeno:

- Ana Novaković Đurović, ministarka ekologije, prostornog planiranja i urbanizma
- Komisija za ekonomsku politiku i finansijski sistem
- Komisija za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku

Odobrio: Mr. Ilir Harasani, zamjenik generalnog sekretara Vlade

Obradio: Mr. Kosta Jauković, samostalni savjetnik I

Lektorisala: Milica Perković, samostalni savjetnik I - lektor

URBANISTIČKO – TEHNIČKIH USLOVA

1.	URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI za izradu tehničke dokumentacije
2.	za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa – solarne elektrane, a u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22, 4/23) i članom 2 Pravilnika o bližim kriterijuma za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko - tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora ("Sl. list CG", br.114/22). Lokacija za izgradnju objekta je zemljište na kat.parcelama: 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2248, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 3422, 3423, 3424 KO Lastva, Prijestonica Cetinje. Ukupna površina lokacije iznosi cca 101 ha. U pratećoj dokumentaciji dostavljen je notarski zapis: Ugovor o uspostavljanju prava službenosti broj predmeta: UZZ br. 294/2023 između Đukanović Slobodana, vlasnika poslužnog dobra i "PREMONTE" d.o.o. Podgorica vlasnika povlasnog dobra radi zasnivanja prava stvarne službenosti na dijelu kat.parcele br.2207 iz lista nepokretnosti br.42 KO Lastva, Prijestonica Cetinje, a radi polaganja energetskih kablova i parva prolaza preko poslužnog dobra, koji je ovjeren od strane notarke Senje Božović. Prema prethodno sprovedenim analizama od strane podnosioca zahtjeva utvrđeno je da je instalisana snage buduće solarne elektrane do 100 MW.
3.	Podnosilac zahtjeva: „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica
4.	Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća
	Tehničkom dokumentacijom predvidjeti mjere zaštite od požara shodno sljedećim propisima, Pravilnikom o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara ("Službeni list SFRJ" br.74/90) i Pravilnikom o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV ("Službeni list SFRJ" br.65/88 i "Službeni list SFRJ" br.18/92). Ukoliko se u istom ostvaruje tehnološki process – Promet ("pretakanje, utovar ili istovar...") opasnih materija (zapaljive tečnosti i gasovi) – postavljanje posuda – uređaja i instalacija sa zapaljivim tečnostima, gasovima i drugim medijima (u sudove pod pritiskom) za potrebe predmetnog tehnološkog procesa, u okviru objekta – kompleksa, potrebno je u skladu sa potrebnom tehničkom dokumentacijom (Arhitektonskim, Grđevinskim/sa ViK-om/, Elektrotehničkim (JS i SS), Mašinskim projektom i ostalom potrebnom tehničkom dokumentacijom izraditi i Elaborat zaštite od požara u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju (»Službeni list CG«, br.13/07, 05/08, 86/09 i 32/11 i 54/16), Zakonom o zapaljivim tečnostima i gasovima (»Službeni list CG«, br.26/10, 31/10, 40/11 i 48/15), Pravilnikom o izgradnji postrojenja za zapaljive tečnosti i o uskladištenju i pretakanju zapaljivih tečnosti ("Službeni list SFRJ" br.20/71 i 23/71), Pravilnikom o izgradnji stanica za

	snabdijevanje gorivom motornih vozila i o uskladištavanju i pretakanju goriva ("Službeni list SFRJ" br.27/71) i Pravilnikom o izgradnji za tečni naftni gas i o uskladištavanju i pretakanju tečnog naftnog gasa ("Službeni list SFRJ" br.24/71 i 26/71), Pravilnikom o tehničkim normativima za pristupne puteve, okretnice i uređene plate za vatrogasna vozila u blizini objekta povećanog rizika od požara ("Službeni list SFRJ" br.08/95), Pravilnikom o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara ("Službeni list SFRJ" br.30/91) i ostalim tehničkim propisima, u čijem posebnom prilogu – grafičkom dijelu obraditi zone opasnosti i bezbjednosna rastojanja sa mjerama zaštite od požara, kao i obavezno projektovati spoljnu hidrantsku mrežu, a u zavisnosti od tehnološkog postupka i stepena opasnosti objekta na požar projektovati i unutrašnju hidrantsku mrežu. Shodno članu 9 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu („Službeni list CG“, br.34/14 i 44/18), pri izradi tehničke dokumentacije projektant koji u skladu sa propisima o uređenju prostora i izgradnji objekata izrađuje tehničku dokumentaciju za izgradnju, rekonstrukciju ili adaptaciju objekta, namijenjene za radne i pomoćne prostorije i objekte gdje se tehnološki proces obavlja na otvorenom prostoru, dužan je da predvidjeti propisane mjere zaštite na radu u skladu sa tehnološkim projektnim zadatkom. Proračune raditi na VII stepen seizmičkog inteziteta po MCS skali. Objekat mora biti izgrađen prema važećim propisima za građenje u seizmičkim područjima. Za potrebe proračuna koristiti podatke Zavoda za hidrometeorologiju o klimatskim i hidrometeorološkim karakteristikama u zoni predmetne lokacije.
5.	Uslovi i mjere zaštite životne sredine
	Tehničkom dokumentacijom predvidjeti uslove i mjere za zaštitu životne sredine u skladu sa odredbama Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG“, br.75/18) i Zakonom za zaštitu prirode („Službeni list CG“, br.54/16 i 18/19) na osnovu urađene procjene uticaja na životnu sredinu.
6.	Uslovi za pejzažno oblikovanje
	Uređenje otvorenih površina prilagoditi namjeni objekata, ambijentu i klimatskim uslovima. U početnoj fazi projektovanja sačuvati sve vitalne primjerke biljnog materijala i uklopiti ih u buduće projektantsko rješenje.
7.	Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu
	Prilikom izrade tehničke dokumentacije potrebno je poštovati odredbe Pravila za funkcionisanje prenosnog sistema električne energije (»Sl. list CG«, br. 149/2022) – poglavlje IV. USLOVI ZA PRIKLJUČENJE NA PRENOSNI SISTEM.
8.	Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu
	Prilikom izrade tehničke dokumentacije uslove priključenja na saobraćajnu infrastrukturu projektovati prema važećoj regulativi.
9.	Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu
	Prilikom izrade tehničke dokumentacije poštovati Zakon o vodama („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 27/07 i „Službeni list Crne Gore“, br. 73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 02/17, 80/17 i 84/18).
Sastavni dio UTU-a su sljedeća mišljenja/uslovi: • Crnogorskog elektroprenosnog sistema a.d. Podgorica broj: 7021/1-D/23-708/3 od 23.03.2023. godine; • Crnogorskog elektrodistributivnog sistema d.o.o. Podgorica broj: 30-20-10913 od 27.03.2023. godine; • Uprave za saobraćaj broj: 04-2944/2 od 29.03.2023. godine; • Agencije za zaštitu životne sredine broj: 03-D-1177/2 od 23.03.2023. godine; • Agencije za civilno vazduhoplovstvo broj: 02/1-348/23-507/2 od 27.03.2023. godine;	

- Direktorata za zaštitu prirode Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma broj: 05-332/23-954/3 od 22.03.2023. godine;
- Uprave za zaštitu kulturnih dobara broj: 03-148/2023-2 od 27.03.2023. godine;
- Sekretarijata za stambeno komunalne poslove i saobraćaj Prijestonice Cetinje;
- Uprave za gazdovanje šumama i lovištima broj: 01-332/23-1011/4 od 19.04.2023. godine;
- Uprave za vode broj: 02-332/23-231/2 od 11.05.2023. godine;
- Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede broj: 14-332/23-2819/2 od 15.06.2023. godine.

Crna Gora
Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Adresa: IV Proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 446 200
Tel: +382 20 446 339

Broj: 08-332/23-954/19

Podgorica: 07.11.2023. godine

PERMONTE D.O.O.

**Ul. Slobode 78/2
PODGORICA**

Predmet: mišljenja UTU 218c

U vezi zahtjeva od 06.11.2023. godine kojim tražite dostavu akata koji predstavljaju sastavni dio urbanističko – tehničkih uslova za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa – solarne elektrane, a u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22, 4/23) i članom 2 Pravilnika o bližim kriterijuma za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko - tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora ("Sl. list CG", br. 114/22), koje je usvojila Vlada Crne Gore Zaključkom broj: 07-332/23-4804/2 od 25.10.2023. godine, dostavljamo sljedeća mišljenja/uslove:

- Crnogorskog elektroprenosnog sistema a.d. Podgorica broj: 7021/1-D/23-708/3 od 23.03.2023. godine;
- Crnogorskog elektrodistributivnog sistema d.o.o. Podgorica broj: 30-20-10913 od 27.03.2023. godine;
- Uprave za saobraćaj broj: 04-2944/2 od 29.03.2023. godine;
- Agencije za zaštitu životne sredine broj: 03-D-1177/2 od 2p3.03.2023. godine;
- Agencije za civilno vazduhoplovstvo broj: 02/1-348/23-507/2 od 27.03.2023. godine;
- Direktorata za zaštitu prirode Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma broj: 05-332/23-954/3 od 22.03.2023. godine;
- Uprave za zaštitu kulturnih dobara broj: 03-148/2023-2 od 27.03.2023. godine;
- Sekretarijata za stambeno komunalne poslove i saobraćaj Prijestonice Cetinje broj: 05-330/23-372 od 29.03.2023. godine i broj: 016-330/23-372/2 od 23.10.2023. godine;
- Uprave za gazdovanje šumama i lovištima broj: 01-332/23-1011/4 od 19.04.2023. godine;
- Uprave za vode broj: 02-332/23-231/2 od 11.05.2023. godine;
- Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede broj: 14-332/23-2819/2 od 15.06.2023. godine.

CRNOGORSKI
ELEKTROPRENOSNI
SISTEM AD

28.03.2023
08-332/23-954/3

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

nr. Ministarka Ana Novaković Đurđević
IV Proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica

Broj: 7021/1-D/23-708/3

Podgorica, 23.03.2023. godine

PREDMET: Nacrt urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarna elektrana «PERMONTE» d.o.o. Podgorica

Postovana,

Aktom broj 08-332/23-954/2 od 15.03.2023. godine koji je zaveden u Crnogorskom elektroprenosnom sistemu (CCES) u AD Podgorica pod brojem 1193/2023 od 20.03.2023. godine, obratili ste se zahtjevom za dostavljanje mišljenja na Nacrt urbanističko-tehničkih uslova (UTU) za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarna elektrana u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore" br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20 i 86/22) i članom 2 Pravilnika o.bizim kriterijumima za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivi izvora ("Službeni list Crne Gore" br. 114/22).

Prethodno je zahtjev za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma dostavio «PermonTE» d.o.o. iz Podgorice, za kapacitet cca 100 MW. Lokacija za izgradnju objekta je zemljište na katastarskim parcelama: 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2248, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 3422, 3423, 3424 KO Gostvo, Prijeonica Cetinje.

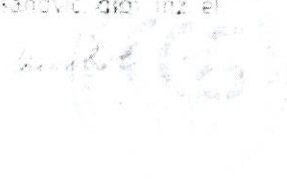
Zakonom o energetici ("Službeni list CG" br. 5/2016, 31/2017 i 82/2020) predviđena je procedura koja počinje dostavljanjem zahtjeva za priključenje operatoru prenosnog sistema (CCES) od strane vlasnika objekta ili investitora u formi predviđenoj Pravilima za funkcionisanje prenosnog sistema (Pravila). U skladu sa članom 176. za proizvodne objekte snage veće od 50 kW, po dostavljanju zahtjeva CCES izrađuje Analizu mogućnosti priključenja na sistem o trašku podnosioca zahtjeva, te nakon toga na osnovu optimalnog tehniko-ekonomskog rješenja za priključenje, dostavlja prijedlog ugovora o izgradnji infrastrukture za priključenje i priključenju u roku od 90 dana.

Sagledavajući stanje mreže, interesevanje potencijalnih investitora za izgradnju obnovljivih izvora energije, veliki broj pristiglih zahtjeva za zaključenje ugovora o priključenju u skladu sa odredbama Zakona o energetici, obavještavamo Vas da će za priključenje novih elektrana sa istim, vjerovatno biti potrebno uraditi određena pojačanja u prenosnoj mreži, izgradnja novih interkonektnih na ekovodsa ili neki veći zahvat na rekonstrukciji već postojećeg mreže). Potrebno je, s tim u vezi, da se vlasnik odnosno investitor, a nakon izdavanja UTU u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i

izgradnji objekata obrati CCES-u zahtjevom za priključenje. CCES će nakon izrade Analize mogućnosti priključenja, dostaviti vlasniku odnosno investitoru Ministarstvu uslove priključenja predmetne elektrane na prenosni sistem, budući da te uslove zbog kratkih rokova sada nije moguće izdati. Potrebno je u izdatim UTU navesti da su uslovi priključenja na infrastrukturu izdati od strane CCES-a sastavni dio UTU.

S poštovanjem,

IZVRŠNI DIRECTOR,
Ivan Arandović, dipl. inž. el.

Broj: 30-20-1090B
Od: 27-03-2023. godine

10-10-9633
08-332/23-954/2

**Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma
n/r ministarke Ane Novaković Đurović**

Adresa: IV proleterske brigade broj 19, Podgorica

Poštovani,

Obratili ste se Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu dana 20.03.2023. godine, u ime Investitora „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica, zahtjevom broj 10-10-9633 (Vaš zavodni broj 08-332/23-954/2 od 15.03.2023. godine) za mišljenje na dostavljeni nacrt urbanističko – tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora – solarne elektrane instalisane snage 100 MW.

Priključenje solarne elektrane tražene snage nije predmet priključenja Crnogorskog elektrodistributivnog sistema, već Crnogorskog elektroprenosnog sistema.

Napominjemo da prilikom projektovanja solarne elektrane, ukoliko se na parcelama nalaze distributivni vodovi da je potrebno poštovati Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodovoda nazivnih napona od 1 kV do 400 kV („Službeni list SRJ“ broj 18/92). Svako eventualno izmještanje distributivnih vodova treba raditi u skladu sa članom 220 Zakona o energetici („Službeni list Crne Gore“, br. 5/2016, 51/2017, 82/2020 i 86/22).

Rukovodilac Sektora za projekovanje
Vladimir Babić, dipl. inž.

Dostavljeno:

- Naslovu
- Službi za obnovljive izvore energije
- a/a

Crna Gora
Uprava za saobraćaj

Broj: 04-2944/2
Podgorica, 29.03.2023. godine

Adresa: IV Proleterske br. 19,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 655 052
fax: +382 20 655 359

Prijeto		30.03.2023	
Uprava za saobraćaj		Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma	
08-332/23-954/5			

CRNA GORA
Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

PREDMET: „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica – mišljenje

OBJEKAT: Solarna elektrana – proizvodnja električne energije iz sunca

Uprava za saobraćaj, rješavajući po zahtjevu Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma br 08-332/23 - 954/2 od 20.03.2023.godine za potrebe investitora „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica, zavedenog u Upravi za saobraćaj br. 04-2944/1 od 20.03.2023.godine radi davanja mišljenje i propisivanja saobraćajno-tehničkih uslova za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz sunca – solarna elektrana, a shodno članu 74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („SL. list“ br.64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20 i 86/22) i člana 17 Zakona o putevima (SL. list CG br. 82/20 i 140/22) konstatuje sljedeće:

Predmetna lokacija katastarske parcele u KO Lastva, prijestonica Cetinje, planirane za izgradnju solarne elektrane - objekta za proizvodnju električne energije iz sunca, nema dodirnih tačaka sa državnim (magistralnim i regionalnim) putevima.

Shodno navedenom Uprava za saobraćaj izdaje pozitivno mišljenje po pitanju saobraćajna infrastrukture - državnih (magistralnih i regionalnih) puteva.

OBRADILI:

Radica Poleksić, dipl.ing.grad.

P. Poleksić
Marko Spahic, grad.feh

M. Spahic

DOSTAVLJENO;

-Naslovu x2

-U spise predmeta

-Arhivi

[Stamp]
DIREKTOR
Radomir Vuksanović

Crna Gora

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE I URBANIZMA

Pisarnica Ministarstvo ekologije, prostornog

planiranja i urbanizma

SEKTOR ZA IZDAVANJE DOZVOLA I SAGLASNOSTI

Broj: 03-D-1177/2

Broj	Datum	Podpis	Mjesto
03-D-1177/2	21.03.2023	[Signature]	Podgorica, 23.03.2023 godine

MINISTARSTVO EKOLOGIJA, PROSTORNOG PLANIRANJA I URBANIZMA Direkcija za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova

 Podgorica
 Ul. IV Proleterske brigade br. 19

VEZA: 03-D-1177/1 od 21.03.2023 godine

PREDMET: Odgovor na zahtjev u cilju izdavanja urbanističko-tehničkih uslova

Povodom vašeg zahtjeva, broj 08-332/23- 954/2, kojim ste tražili mišljenje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarna elektrana, na katastarskim parcelama 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2248, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 3422, 3423, 3424, KO Lastva, Opština Cetinje, obavještavamo vas sledeće:

Uredbom o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Službeni list Crne Gore“, br. 20/07, „Službeni list Crne Gore“, br. 47/13, 53/14 i 37/18), utvrđen je spisak projekata za koje je obavezna procjena uticaja na životnu sredinu i projekata za koje se može zahtijevati procjena uticaja

Uvidom u spisak projekata utvrđeno je da je u Listi 2, navedene Uredbe predviđeno da se za „Postrojenja za proizvodnju električne energije, vodene pare, tople vode, tehnološke pare ili zagnjanih gasova, upotrebom svih vrsta goriva, kao i postrojenja za pogon radnih mašina (termoelektrane, toplane, gasne turbine, postrojenja sa motorom sa unutrašnjim sagorijevanjem i ostali uređaji za sagorjevanje), uključujući i parne kotlove, sa snagom manjom od 300 megavata“, redni broj 3, Proizvodnja energije, sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu kod nadležnog organa za poslove zaštite životne sredine

Obzirom da se u konkretnom slučaju radi o izgradnji objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, solarne elektrane, instalirane snage 100 MW, KO Lastva, Cetinje, to je neophodno da shodno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG“, broj 75/18) sprovede postupak procjene uticaja na životnu sredinu, kod nadležnog organa.

 AGENCIJA ZA ZAŠTITU
 ŽIVOTNE SREDINE
 CRNE GORE

 IV Proleterske 19
 81000 Podgorica, Crna Gora
 Tel: +382 20 446 500
 email: epamontenegro@gmail.com
 www.epa.org.me

Broj	Područje	Red. broj	Prilog	Vrijeme
08-332		23-954		7

Broj: 08-332/23-954
Podgorica, 27.03.2023.

MINISTARSTVO EKOLOGIJE, PROSTORNOG PLANIRANJA I URBANIZMA
Gospođa Ana Novaković Đurović, ministarka

Predmet: Posebni urbanističko-tehnički uslovi za izgradnju solarne elektrane KO Lastva Cetinje

Veza: Vaš dopis broj 08-332/23-954/2 od 15.03.2023. godine

Poštovana gospođo Novaković Đurović,

Dopisom broj 08-332/23-954/2 od 15.03.2023. godine, obratili ste se Agenciji sa zahtjevom za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova, za potrebe izrade tehničke dokumentacije, za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa na kat. parcelama br. 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2248, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 3422, 3423, 3424, KO Lastva, Opština Cetinje.

S tim u vezi, po saznanjima i informacijama sa kojim Agencije za civilno vazduhoplovstvo raspolaže, utvrđeno je da u sklopu predmetne lokacije zahvata, ne postoje objekti aerodromske infrastrukture ili objekti od značaja za vazdušni saobraćaj, za koje je potrebno uvoditi dodatne zaštitne prostorne površine.

Uzimajući gore navedeno u obzir, informišemo Vas, da iz domena vazdušnog saobraćaja nije potrebno navoditi posebne uslove, koji bi trebali biti sastavni dio konačnih UT uslova, za potrebe izrade tehničke dokumentacije za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa na gore pomenutim kat. parcelama.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- Naslovu;
- a/a.

Direktor
Zoran Maksimović

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
prostornog planiranja i urbanizma

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 200
fax: +382 20 446 215

Broj: 05-332/23-954/3

Podgorica, 22.03.2023. godine

Direktorat za planiranje prostora i informacione sisteme

OVDJE

Predmet: Postupanje po zahtjevu za dostavljanje mišljenja na Nacrt urbanističko – tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa – solarna elektrana (Permonite d.o.o.) KO Lastva, opština Cetinje

Poštovani,

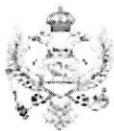
Postupajući po Vašem zahtjevu, broj 05-332/23-954/2 od 15.03.2023. godine (dostavljen Direktoratu za zaštitu prirode 21.03.2023. godine) za dostavljanje mišljenja na Nacrt urbanističko – tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa – solarna elektrana u KO Lastva, opština Cetinje, ukazujemo da je uvidom u dokumentaciju Direktorata za zaštitu prirode utvrđeno da na predmetnom obuhvatu nema zaštićenih i potencijalno zaštićenih područja. S obzirom na nedostatak informacija o prirodnim karakteristikama ovog područja, a u cilju adekvatnog sagledavanja prostora i u svrhu procjene mogućih negativnih uticaja, sugerišemo izradu Studije postojećeg stanja biodiverziteta. Takođe, s obzirom na veliku površinu i pokrivenost predmetnog područja šumama, predlažemo dobavljanje mišljenja od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede/Uprave za gazdovanje šumama i lovištima.

U dijelu UTU koji se odnosi na uslove i mjere zaštite životne sredine, ispraviti grešku u nazivu Zakona o zaštiti prirode („Službeni list CG“, br. 54/16 i 18/19).

S poštovanjem,

V.D. GENERALNE DIREKTORICE DIREKTORATA ZA ZAŠTITU PRIRODE

Tamara Brajović

Crna Gora

Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Adresa: Njegoševa 85b,
81250 Cetinje, Crna Gora
tel: +382 41 232 153
e-mail: uzkd@t-com.me

Broj: 03-148/2023-2

Cetinje, 27. 03. 2023. godine

Postupajući po zahtjevu Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, broj 08-332/23-954/2 od 15.03.2023. godine, zaveden kod ovog organa pod brojem 03-148/2023 od 21.03.2023. godine, za mišljenje na Nacrt urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa – solarne elektrane sa priključenjem na elektrodistributivnu mrežu, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, na osnovu čl. 89 Zakona o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list Crne Gore“ br. 49/10, 40/11, 44/17, 18/19) i čl. 218c Zakona o planiranju postora i izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22, 04/23), daje

MIŠLJENJE

Primljeno: 27. 03. 2023.				
Priglasio	Priglasio se	Priglasio se	Priglasio se	Priglasio se
08-332/23-954/2				

Uvidom u dostavljeni Nacrt urbanističko-tehničkih uslova konstatovano je da se lokacija za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa – solarne elektrane sa priključenjem na elektrodistributivnu mrežu, planira na sljedećim katastarskim parcelama: 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2248, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 3422, 3423, 3424 - KO Lastva, Prijestonica Cetinje.

Uvidom u dokumentaciju Uprave utvrđeno je da na navedenoj lokaciji nema zaštitenih kulturnih dobara, kao ni dobara sa potencijalnim kulturnim vrijednostima.

U toku realizacije izgradnje objekta solarne elektrane za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, potrebno je poštovati odredbe čl. 87 Zakona o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list Crne Gore“ 49/10, 40/11, 44/17, 18/19), a sve u vezi slučajnih otkrića – nalaza od arheološkog značaja. Ukoliko se u toku izvođenja radova nađe na iste, obavezno o tome izvijestiti Upravu za zaštitu kulturnih dobara.

Shodno utvrđenom, sa aspekta nadležnosti ovog organa, može se nastaviti rad na izradi tehničke dokumentacije.

Obradili:

Miloš Jovanović, dipl. arhitekta – konzervator

Miloš Dragutinović, dipl. pravnik

Odobrila:

Dr Petra Zdravković, v.d. pomoćnice direktorice

V.D. DIREKTORICE

Dr Maja Četković

Dostaviti:

- Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma;
- u spise predmeta.

Crna Gora
Prijestonica Cetinje

Pisarnica Ministarstvo ekologije, prostornog
planiranja i urbanizma

Projekat	08-332/23-954/2	03.04.2023.	e-mail	sekretarijat.kps@ Cetinje.me
Broj	08-332/23-954/2	03.04.2023.	Vrednot	

Adresa: Bina Pijunira 7

81250 Cetinje, Crna Gora

Tel: +382 (0) 20 1 796

www.cetinje.me

Sekretarijat za stambeno komunalne poslove i saobraćaj

Broj 016-330/23-372

Cetinje, 29. mart 2023. godine

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

- n/r gospođi Ani Novaković Đurović, ministarka -

PODGORICA

IV proleterske brigade br 19

Veza: Zahtjev Vaš br.08-332/23-954/2 od 15.03.2023. godine

Predmet: Odgovor na zahtjev

Poštovana gospođo Novaković-Đurović,

U vezi Vašeg zahtjeva za davanje mišljenja na Nacrt urbanističko tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa-solarne elektrane sa priključenjem na elektrodistributivnu mrežu, a u skladu sa članom 218c. Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata i članom 2. Pravilnika o bližim kriterijumima za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora, obavještavamo Vas sledeće:

- U skladu sa urbanističkim podacima kat. parcele navedene u dostavljenom Nacrtu urbanističko-tehničkog uslova 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2248, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 3422, 3423 i 3424 K.O. Lastva, nalaze se u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Prijestonice Cetinje („Sl.list CG-c.p.”, broj 12/14), u prostoru koji planskim dokumentom nije označen granicom potencijalne solarne elektrane, pri čemu se najveći dio zemljišta navedenih parcela nalazi u zahvatu šumskih površina, dio u prostoru ostalih prirodnih površina (gang makija, krš kamenjar), a manji dio zahvata prostor postojećih granica naselja i katuna.
- Na zemljištu, koje je navedenim planom predviđeno kao šumske površine, nije data mogućnost gradnje i postavljanja bilo koje vrste objekata, već samo, uz izradu projektne dokumentacije mogućnost obnove starih kućišta ili ruševina u postojećim gabaritima, ukoliko su iste evidentirane u listu nepokretnosti i ukoliko je kroz foto dokumentaciju evidentirano postojanje objekta na terenu. Smjernicama Plana šumske površine na teritoriji Prijestonice Cetinje kao prirodno bogatstvo i dobro od opšteg interesa moraju se održavati, obnavljati i koristiti, tako da se trajno očuvaju i povećaju njihove vrijednosti i ekološke funkcije.

- U odnosu na citirani Zakon i Pravilnik nadležnost ovog organa se ogleda u izdavanju saobraćajnih uslova za priključenje na saobraćajnicu koja presijeca navedeni prostor. U pitanju je seoski makadamski put koji se ne nalazi u Registru opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Prijestonice Cetinje. Uvidom u katastarske podloge KO Lastva dio zemljišta kat. parcela 2195-2199 nema izlaz na nijednu vrstu puteva.

U prilogu dostavljamo Vam podatke iz Prostorno – urbanističkog plana Prijestonice Cetinje za predmetno zemljište, navedeno u Nacrtu urbanističko- tehničkih uslova, izdato od nadležnog organa Prijestonice Cetinje kao i uslove i pravila uređenja i izgradnje elemenata transportnog sistema po smjernicama navedenog plana.

S poštovanjem,

Vladan RADUNOVIĆ
Sekretar

Obradila
Tatjana Stanković

Dostaviti:

Imenovanim;

- Sekretarijatu
- Arhivi

Crna Gora
Prijestonica Cetinje

Adresa: Bata Poljanina 2

81250 Cetinje, Crna Gora

Tel: +382 41 231 726

Mob: +382 67 263 115

e-mail: sekretariat@psg.cetinje.me

www.cetinje.me

**Sekretarijat za uređenje prostora
i zaštitu životne sredine**

Broj: 05-330/23-372

Cetinje, 29. mart.2023. godine

**SEKRETARIJAT ZA STAMBENO KOMUNALNE
POSLOVE I SAOBRAĆAJ**

-gospodin Vladan Radunović, sekretar-

Poštovani,

U vezi sa zahtjevom broj 016-330/23-372 od 22.03.2023. godine, a vezano za dostavljanje podatka iz planskog dokumenta na katastarskim parcelama broj 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2248, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 3422, 3423 i 3424 K.O.Lastva, a u cilju potencijalne izgradnje solarne elektrane obavještavamo Vas sledeće:

- Sve gore navedene katastarske parcele nalaze se u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Prijestonice Cetinje („Sl.list CG-o.p.“, broj 12/14), u prostoru koji planskim dokumentom nije označen granicom potencijalne solarne elektrane.
- Planom namjene površina navedenog planskog dokumenta najveći dio predmetnih katastarskih parcela nalazi se u zahvatu šumskih površina, dok se preostali dio nalazi u prostoru ostalih prirodnih površina (garig, makija, krš, kamenjar). Manji dio predmetne lokacije zahvata prostor postojećih granica naselja i katuna.
- Na katastarskim parcelama i djelovima katastarskih parcela koja je ovim planom predviđena kao šumska površina, nije data mogućnost gradnje i postavljanja bilo koje vrste objekata već samo, uz izradu projektno dokumentacije mogućnost obnove starih kućišta ili ruševina u postojećim gabaritima ukoliko su iste evidentirane u listu nepokretnosti i ukoliko je kroz foto dokumentaciju evidentirano postojanje objekta na terenu. Smjernicama Plana šumske površine na teritoriji Prijestonice Cetinje kao prirodno bogatstvo i dobro od opšteg interesa moraju se održavati, obnavljati i koristiti, tako da se trajno očuvaju i povećaju njihove vrijednosti i ekološke funkcije.
- Mogućnosti izgradnje solarnih elektrana su analizirane u posebno izrađenoj Studiji valorizacije prostora u cilju proizvodnje energije iz obnovljivih solarnih izvora. Kao jedan od rezultata Studije, predložene su potencijalne lokacije za izgradnju solarnih elektrana na teritoriji nekoliko opština, gdje je razmatrana i teritorija Prijestonice Cetinje. Name, kako je Studija imala za cilj sagledavanje načina valorizacije prostora, analizirane su potencijalne zone i lokacije za izgradnju solarnih elektrana na osnovu prethodno utvrđenih prirodnih

kriterijuma, gdje su isključene lokacije sa kvalitetnijim zemljištima, odnosno prednost ima postojanje adekvatne infrastrukture u blizini potencijalnih lokacija. Stoga, na teritoriji Prijestonice kroz ovu Studiju predloženo je 10 zona za potencijalnu izgradnju solarnih elektrana. U skladu sa Studijom ove zone izabrane su sa aspekta, kako namjene prostora, tako i nagiba lokacija, topografskih uslova, količine osunčanja, blizine i pristupa puteva i distributivne mreže i drugih bitnih karakteristika za razvoj ovih projekata.

- Postavljanje solarnih fotonaponskih panela moguće je i u drugim ruralnim i urbanim zonama i lokacijama ukoliko postoji potreba za električnom energijom i interes mogućih investitora, sve u skladu sa smjernicama plana, a **uz zadovoljenje posebnih propisa koji se tiču zaštite prirode, kulturnih dobara, poljoprivrednog zemljišta viših bonitetnih klasa, ležišta mineralnih sirovina, izvorišta i dr., a u skladu sa kriterijumima koji su korišćeni u Studiji.**
- Za dobijanje odobrenja za izgradnju solarnih elektrana u blizini vodova navedenog naponskog nivoa potrebno je pribaviti saglasnost od nadležnog JP za prenos električne energije, koje će kao subjekt koji koristi elektroenergetske objekte, utvrditi uslove za izgradnju. Takođe za postavljanje solarnih elektrana, na mjestima koje namjenom površina predviđa Prostorno urbanistički plan Prijestonice Cetinje, potrebno je obezbijediti saobraćajni priključak sa javne saobraćajnice.
- Shodno tekstualnom dijelu i smjernicama Prostorno urbanističkog plana Prijestonice Cetinje razvoj solarnih fotonaponskih projekata nije moguće realizovati na prostorima **prirodnih i kulturnih vrijednosti koji su pod zaštitom od međunarodnog do nacionalnog nivoa, zaštitnih šuma, većih kompleksa kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta, maslinjaka, te u koridorima planiranih saobraćajnica i elektroenergetske mreže i u zaštitnim pojasevima puteva i tehničke infrastrukture.**

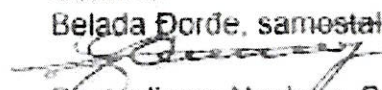
U prilogu akta dostavljamo Vam grafički prikaz namjene površina iz Prostorno urbanističkog plana Prijestonice Cetinje, sa položajem granice predmetnih katastarskih parcela.

S poštovanjem

Marija Prohocić
MARIJA PROHOCIĆ Mast. inž. arh.
Sekretarka

Obradio:

Belada Đorđe, samostalni savjetnik I za prostorno planiranje

Dostavljeno: Naslovu, Sekretarijatu, Arhivi.

Kontakt osoba:

Belada Đorđe,

tel: 067/263-445,

e-mail: djordje.belada@cetinje.me

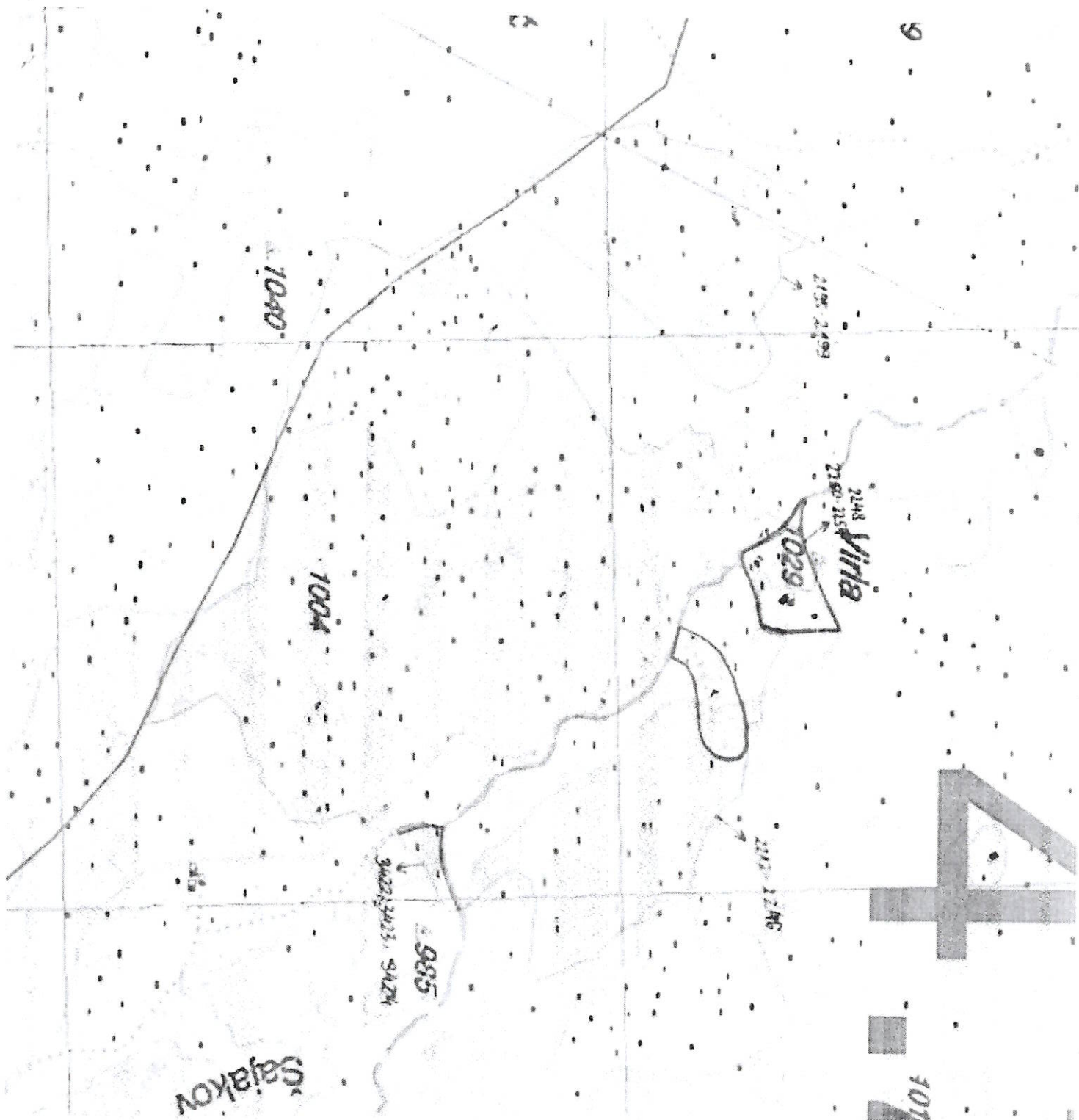
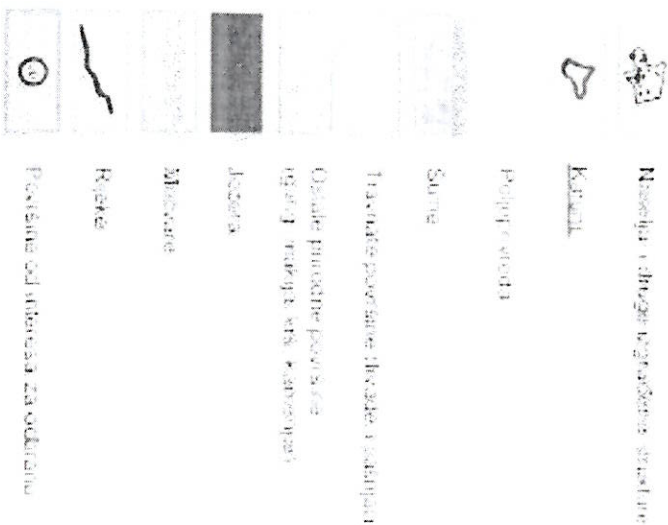
PROSTORNO URBANISTIČKI PLAN
PRIJESTONICE CETINJE

PLM 2014

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

101

PLAČEBA NA JEDN POUŠIV

SMJERNICE Prostorno-urbanističkog plana Prijestonice Cetinje
- uslovi sa pravilima uređenja i izgradnje elemenata transportnog sistema-

Svi putevi utvrđeni Planom su javni putevi i moraju se projektovati po propisima za javne puteve, uz primenu odgovarajućih standarda (poprečni profil puta, situacioni i vertikalni elementi trase, elementi za odvodnjavanje, saobraćajna oprema, signalizacija, itd.) Kako su u pitanju putevi različitih rangova i različitog značaja – parametri iz propisa koji se imaju primijeniti određivace se u svakom pojedinačnom slučaju projektnim zadatkom. Procedure izrade tehničko-investicione dokumentacije, kao i samo građenje saobraćajne infrastrukture, mora se sprovoditi u svemu prema važećoj zakonskoj regulativi.

Procedure i aktivnosti na projektovanju i građenju saobraćajne infrastrukture, instalacija tehničke infrastrukture i regulacija vodotokova, moraju se objedinjavati.

Pored obaveznih uslova od nadležnih institucija, zaduženih na državnom nivou za poslove saobraćaja, za sve radove na izgradnji i rekonstrukciji saobraćajne infrastrukture na području Plana potrebno je pribaviti uslove zaštite prirode i kulturnih dobara od nadležnih institucija, kao i saglasnost na procjene uticaja na životnu sredinu.

Izgradnja i rekonstrukcija saobraćajnih površina vršice se u skladu sa slijedecim pravilima:

- na postojećim putevima primarne putne mreže (magistralni, regionalni i opštinski putevi), tamo gdje je to potrebno, neophodno je izvršiti revitalizaciju i modernizaciju tehničko-eksploatacionih karakteristika,
- minimalna širina kolovoza na postojećim i planiranim magistralnim putevima van naselja je 7,5 m, a na postojećim i planiranim regionalnim putevima je 6,0 m. Minimalna širina kolovoza na postojećim i planiranim opštinskim putevima je 4,5 m,
- na dijelu magistralnog puta koji prolazi kroz naselje, a koji je istovremeno i ulica u naselju, nije dozvoljeno parkiranje vozila u ulicnom profilu,
- stajališta na magistralnim putevima moraju biti odvojena razdjelnim ostrvom od protodne saobraćajne trake,
- minimalna širina panoramskih staza, biciklističkih, pješackih, rekreativnih i sl. iznosi 1,8 m,
- minimalna širina trotoara u naseljenim područjima iznosi 1,8 m,
- minimalna širina nekategorizanih puteva iznosi 2,5 m,
- magistralni i regionalni putevi, kao i opštinski putevi koji prolaze kroz naselje, a koji su istovremeno i ulica u naselju, mogu se na zahtjev nadležnog organa Prijestonice, razradom kroz odgovarajuću urbanističku i tehničku dokumentaciju, izgraditi kao ulica sa elementima koji odgovaraju potrebama naselja (širim kolovozom, trotoarima i sl.) kao i sa putnim objektima na tom putu koji odgovaraju potrebama tog naselja,
- regulaciona linija magistralnih i regionalnih puteva je udaljena min. 5,0 m od linije putnog pojasa puta,
- regulaciona linija opštinskih puteva je udaljena min. 1,0 m od linije putnog pojasa puta,
- pored javnih puteva, u naseljima ili van naselja ne mogu se graditi objekti, postavljati postrojenja, uređaji i instalacije u dijelu puta koji se zove zaštitni pojas, a prema važećem Zakonu o javnim putevima,
- širina zaštitnog pojasa puta u kome se ne mogu otvarati rudnici i kamencolomi, graditi krecane i ciglane, vaditi sljunak i pijesak, graditi sljunkare ili glinokopi, podizati industrijske zgrade i postrojenja, kao i slični objekti iznosi: pored autoputeva i magistralnih puteva 60 metara, pored regionalnih puteva 40 metara, a pored opštinskih puteva 20 metara, računajući od spoljne ivice putnog pojasa.

magistralni put 20 m za regionalni put i 10 m za opštinski put, računajući od ivice kolovoza javnog puta.

- trajno i privremeno deponovanje drvene građe nije dozvoljeno na javnim putevima. Lokacije na kojima se organizuje trajno ili privremeno deponovanje drvene građe sa javnim putevima moraju biti povezane nekategorisanim ili šumskim putevima, a prema pravilima iz prethodnog stava i utvrdene osnovama gazdovanja.

- radi zaštite puteva od spiranja i odronjavanja, potrebno je, ako priroda zemljišta dopušta, obezbijediti kosine usjeka, zasjeka i nasipa, kao i druge kosine u putnom zemljištu tzv. "bioamiranjem" tj. ozeleniti travom, šibljem i drugim autohtonim rastinjem koje ne ugrožava preglednost puta.

- putevi trajnog karaktera, koji se grade i uređuju za potrebe šumske privrede, koriste se i za potrebe lokalnog saobraćaja.

- radovi na putevima ili u zaštitnom pojasu (prekopavanje, potkopavanje, bušenje, obaranje drveća, odnošenje drvene građe i drugog materijala i sl.), mogu da se izvode samo uz dozvolu javnog preduzeća koje upravlja putevima.

- ograde, drveće i zasadi pored puteva podižu se tako da ne ometaju preglednost puta i ne ugrožavaju bezbjednost saobraćaja. Ograde, drveće i zasadi pored puteva se moraju ukloniti ukoliko se, prilikom rekonstrukcije ili rehabilitacije puta, dode do zaključka da negativno uticu na preglednost puta i bezbjednost saobraćaja.

- na svim javnim putevima potrebno je postaviti saobraćajnu signalizaciju o zabrani prevoza i ispuštanja opasnih i štetnih materija, kao i drugih materija u količinama koje mogu trajno i u značajnom obimu da ugroze prirodna dobra (izvorišta vode, floru, faunu i sl.).

- duž javnih puteva potrebno je obezbijediti infrastrukturu za prikupljanje i kontrolisano odvođenje oborinskih voda.

- helidrome formirati na ojačanoj travnatoj površini ili sa betonskim zastorom radijusa min. 10,0 m i pristupom asfaltnim putem koji zajedno mogu da se koriste i kao okretnice za autobuse.

- reklamne table i panoi, oznake kojima se obilježavaju turistički objekti, natpisi kojima se obilježavaju kulturnoistorijski spomenici i spomen obilježja i drugi slični objekti, mogu da se postavljaju pored magistralnih i regionalnih puteva na udaljenosti od 7m od ivice kolovoza, odnosno pored opštinskih puteva na udaljenosti od 5m od ivice kolovoza.

- u zaštitnom pojasu sa direktnim pristupom na magistralni put dozvoljeno je graditi stanice za snabdijevanje motornih vozila gorivom, objekte za privremeni smještaj onesposobljenih vozila, autobaze za pružanje pomoći i informacija učesnicima u saobraćaju, a sve to na osnovu planskog dokumenta za navedene tipove objekata sagledanih, ako je potrebno i u širem regionu od obuhvata predmetnog Plana.

- prateći putni objekti kao što su stanice za snabdijevanje gorivom, servisi za putnička vozila i autobuse i sl. moraju da zadovoljavaju higijensko-tehničke zahtjeve (neometan prilaz, protivpožarna zaštita) i dr.

- uslov za izgradnju je obezbijedivanje potrebnog broja parking mesta na pripadajućoj parceli i može se rješavati

na otvorenim parkiralištima na slobodnoj površini parcele ili u garažama, izvan površine javnog puta.

- saobraćajnice izvoditi sa savremenim kolovoznim zastorom na adekvatnom donjem postroju tamponu a u naseljenim područjima oivčiti ivičnjacima.

- pješačke površine (staze/trotoari) obavezno fizički izdvojiti oivčiti ivičnjacima, u posebne površine zaštićene od motornog saobraćaja.

magistralni put, 20 m za regionalni put i 10 m za opštinski put, računajući od ivice kolovoza javnog puta.

- trajno i privremeno deponovanje drvene građe nije dozvoljeno na javnim putevima. Lokacije na kojima se organizuje trajno ili privremeno deponovanje drvene građe sa javnim putevima moraju biti povezane nekategorisanim ili šumskim putevima, a prema pravilima iz prethodnog stava i utvrđene osnovama gazdovanja.

- radi zaštite puteva od spiranja i odronjavanja, potrebno je, ako priroda zemljišta dopušta, obezbijediti kosine usjeka, zasjeka i nasipa, kao i druge kosine u putnom zemljištu tzv. "bioarmiranjem", tj. ozeleniti travom, šibljem i drugim autohtonim rastinjem koje ne ugrožava preglednost puta.

- putevi trajnog karaktera, koji se grade i uređuju za potrebe šumske privrede, koriste se i za potrebe lokalnog saobraćaja.

- radovi na putevima ili u zaštitnom pojasu (prekopavanje, potkopavanje, bušenje, obaranje drveća, odnošenje drvene građe i drugog materijala i sl.), mogu da se izvode samo uz dozvolu javnog preduzeća koje upravlja putevima.

- ograde, drveće i zasadi pored puteva podižu se tako da ne ometaju preglednost puta i ne ugrožavaju bezbjednost saobraćaja. Ograde, drveće i zasadi pored puteva se moraju ukloniti ukoliko se, prilikom rekonstrukcije ili rehabilitacije puta, dode do zaključka da negativno uticu na preglednost puta i bezbjednost saobraćaja.

- na svim javnim putevima potrebno je postaviti saobraćajnu signalizaciju o zabrani prevoza i ispuštanja opasnih i štetnih materija, kao i drugih materija u količinama koje mogu trajno i u značajnom obimu da ugroze prirodna dobra (izvorišta vode, floru, faunu i sl.).

- duž javnih puteva potrebno je obezbijediti infrastrukturu za prikupljanje i kontrolisano odvođenje oborinskih voda.

- helidrome formirati na ojačanoj travnatoj površini ili sa betonskim zastorom radijusa min. 10,0 m i pristupom asfaltnim putem koji zajedno mogu da se koriste i kao okretnice za autobuse.

- reklamne table i panoi, oznake kojima se obilježavaju turistički objekti, natpisi kojima se obilježavaju kulturnoistorijski spomenici i spomen obilježja i drugi slični objekti, mogu da se postavljaju pored magistralnih i regionalnih puteva na udaljenosti od 7m od ivice kolovoza, odnosno pored opštinskih puteva na udaljenosti od 5m od ivice kolovoza.

- u zaštitnom pojasu sa direktnim pristupom na magistralni put dozvoljeno je graditi stanice za snabdijevanje motornih vozila gorivom, objekte za privremeni smještaj onesposobljenih vozila, autobaze za pružanje pomoći i informacija učesnicima u saobraćaju, a sve to na osnovu planskog dokumenta za navedene tipove objekata sagledanih, ako je potrebno, i u širem regionu od obuhvata predmetnog Plana.

- prateći putni objekti kao što su stanice za snabdijevanje gorivom, servisi za putnička vozila i autobuse i sl. moraju da zadovoljavaju higijensko-tehničke zahtjeve (neometan prilaz, protivpožarna zaštita) i dr.

- uslov za izgradnju je obezbijedjivanje potrebnog broja parking mesta na pripadajućoj parceli i može se rješavati:

na otvorenim parkiralištima na slobodnoj površini parcele ili u garažama, izvan površine javnog puta,

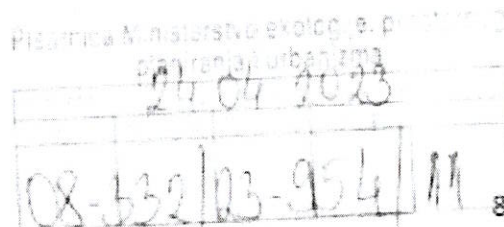
- saobraćajnice izvoditi sa savremenim kolovoznim zastorom na adekvatnom donjem postroju tamponu a u naseljenim područjima oivčiti ivicnjacima.

- pješačke površine (staze/trotoari) obavezno fizički izdvojiti oivčiti ivicnjacima, u posebne površine zaštićene od motornog saobraćaja.

Crna Gora

Uprava za gazdovanje šumama i
lovištima

Adresa: M. Tošića br. 4
84210 Pljevlja, Crna Gora
tel: +382 52 323 578
fax: +382 52 323 730
www.upravazasume.me

Broj: 01-332/23-1011/4

19.04.2023. godine

ZA: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Podgorica

Veza: 08-332/23 – 954/2 od 15.03.2023. godine

PREDMET: Mišljenje

Poštovani,

Obratili ste se Upravi za gazdovanje šumama i lovištima aktom 08-332/23-954/2 od 15.03.2023. godine, u cilju dobijanja mišljenja po zahtjevu "PERMONTE" doo. iz Podgorica za izdavanje urbanističko – tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarna elektrane.

Na osnovu istog dostavljamo Vam mišljenje područne jedinice Kotor broj 01-332/23-1011/3, na upoznavanje i dalju nadležnost.

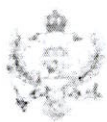
S poštovanjem,

PRILOG: Mišljenje PJ. Kotor

D-no: 1 x Naslovu
1 x a/a

Kontakt osoba: Vitomir Tepavčević
Načelnik odsjeka za uređivanje šuma
Tel: 067-255-119
Email: vito.tepavcevic@cgsu.me

Crna Gora
Uprava za vode

Pisarnica Ministarstvo ekologije, prostornog
planiranja i urbanizma

16.05.2023.			
Broj	Podjela	Redni broj	Prilog
08-332/23-954/12			

Adresa: Bulevar Revolucije br 24,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 224 693
fax: +382 20 224 694

www.mpe.gov.me

Broj: 02-332/23-231/2

11.05.2023.g

ZA: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma

PREDMET: Mišljenje na Nacrt urbanističko - tehničkih uslova

Upravi za vode obratili ste se zahtjevom, broj 08-332/23-954/2 od 15.03.2023. godine, a u vezi zahtjeva Investitora „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica, radi davanja mišljenja na Nacrt urbanističko - tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa - solarne elektrane sa priključenjem na elektrodistributivnu mrežu, a u skladu sa čl. 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG“, br. 63/18, 82/20 i 86/22) i čl. 2 Pravilnika o bližim kriterijumima za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko - tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne enrgije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora („Sl. list CG“, br. 114/22). Uz zahtjev dostavljen je Nacrt urbanističko - tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za predmetni objekat.

Lokacija za izgradnju objekta planira se na katastarskim parcelama broj: 2195, 2196, 2198, 2199, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2248, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 3422, 3423 i 3424 KO Lastva, Prijestonica Cetinje.

Uprava za vode, shodno Zakonu o vodama („Sl. list RCG“, br. 27/07, „Sl. list CG“, br. 73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 02/17, 80/17 i 84/18), vezano za predmetni zahtjev daje sljedeće:

MIŠLJENJE

U cilju pouzdane proizvodnje električne energije iz obnovljivih solarnih izvora, kao i stvaranje tehničkih uslova za izgradnju solarne elektrane sa uklapanjem u elektroenergetsku mrežu, investitor se obavezuje sa aspekta voda, da:

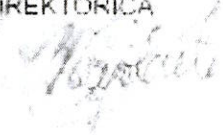
- za sve planirane aktivnosti mora predvidjeti adekvatno tehničko rješenje u cilju zaštite spječavanja eventualnog zagađenja površinskih i podzemnih voda;
- tehničkom dokumentacijom obuhvati odgovarajuće radove i mjere kojima će se spriječiti erozija tla, stvaranje jaruga, brazdi i klizanje terena usled izvođenja radova;
- prilikom projektovanja izgrađeni objekti ne smiju negativno uticati na status vodnih tijela, režim tečenja i morfologiju dna i odvijanje prirodnih procesa.

- projektom predvidjeti aktivnosti koje ne ugrožavaju vrijednosti ekosistema i zaštićenih prirodnih dobara
- da se za djelove duž lokacije sa visokim oscilacijama podzemnih voda predvide mjere zaštite od dejstva podzemnih voda i poplava
- pri izradi tehničke dokumentacije izvršiti identifikaciju svih vodotoka, pritoka, vodnih i drugih objekata, uticaj planiranih radova i aktivnosti na vode, uticaj voda na buduće objekte i radove i predvidjeti način i eventualno dopunske mjere koje će obezbijediti zaštitu njihove stabilnosti i zaštitu režima voda
- obezbijediti održavanje, rukovanje, kontrolu i servis opreme za kompletan period građenja
- projektnom dokumentacijom obuhvatiti paralelna vođenja i ukrštanja sa svim vodotocima na predviđenoj trasi
- izvršiti identifikaciju svih ukrštanja trase sa konkretnim zonama sanitarne zaštite postojećih izvorišta, te identifikaciju mjera zaštite koje se moraju postovati u tim zonama, projektnim rješenjima ispostovati sve definisane mjere zaštite
- kod potencijalnih izvorišta izbjegavati građevinske poduhvate u slivu izvorišta, te maksimalno izbjegavati bilo kakve intervencije u zonama, koje bi hidrogeološka analiza identifikovala kao uzorak zaštite budućeg izvorišta
- prilikom projektovanja i izgradnje pristupnih i veznih saobraćajnica u slučaju da dođe do kontakta sa vodnim tijelima obratiti se nadležnom organu uprave za oblast voda kako bi utvrdili uticaj izgradnje istih na vodni režim i obrnuto
- predmetne radove sprovesti u skladu sa važećom legislativom i reagovati promptno u slučaju eventualnog akcidenta.

S poštovanjem

Vesna Bajovic

DIREKTORICA

Crna Gora
Uprava za šume

Adresa: M. Trifković 4
84 210 Pljevlja,
tel: +382 52 323 378
fax: +382 52 323 730
www.upravazasume.me

PODRUČNA JEDINICA KOTOR

(Postave: Bar, Ulcinj, Cetinje, Budva, Herceg Novi, Kotor, Tivat)

Br: Datum: 19. 04. 2023. god.

Za: Za direktora Uprave za gazdovanje šumama i lovština

Predmet: Mišljenje na osnovu zahtjeva 01-332/23-1011/2

Poštovani,

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma obratilo se Upravi za gazdovanje šumama i lovština zahtjevom koji se traži dobijanje mišljenja u postupku "PERMONTE" doo Podgorica, za izdavanje urbanističko-tehničke dokumentacije za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarna elektrana.

Postupajući po zahtjevu Uprave za gazdovanje šumama i lovština služba uzgoja i zaštite šuma PJ Kotor, obišla je predmetnu lokaciju i daje sledeće izjašnjenje.

- Predmetna površina djelimično je oborisa degradiranom šumom gatacom kao i niskim ibunolikim vrstama drveća, dok je veći dio površine golet i patnjak.
- Ova površina sa staništa gazdovanja šumama nema značaja.
- Upravi za šume nema planskih dokumenata za šume na ovom rejonu.

S poštovanjem,

Zeljko Dević, dipl. inž. šum

Dostavljeno:
1 x Upravi za inspeksijske poslove
1 x arh

Seif PJ Kotor:
Iso Kalaf, dipl. ecc

Crna Gora

Uprava za gazdovanje šumama i
lovištima

Adresa: M. Tošića br. 4
84210 Pljevlja, Crna Gora
tel: +382 52 323 578
fax: +382 52 323 730
www.upravazasume.me

Broj: 01-332/23-1011/2

20.03.2023. godine

ZA: RUKOVODIOCA PODRUČNE JEDINICE KOTOR

Veza: 08-332/23-954/2 od 15.03.2023. godine

PREDMET: Zahtjev

Poštovani,

Dostavljamo Vam akt Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma broj 08-332/23-954/2 od 15.03.2023. godine, sa zahtjevom "PERMONETE" d.o.o. PODGORICA, za izdavanje urbanističko-tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarna elektrana.

U prilogu Vam dostavljamo dokumentaciju, radi upoznavanja i dostavljanja raspoloživih podataka, kao i eventualne predloge i sugestije.

S poštovanjem,

PRILOG: Akt broj 08-332/23-954/2 sa priložnom dokumentacijom

D-no: 1 x Naslovu
1 x a/a

Kontakt osoba: Vitomir Tepavčević
Tel: 067-255-119
Email: vito.tepavcevic@cgsume.me

Armin Mujević
VD Direktora

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
prostornog planiranja i urbanizma

Adresa: IV proletarske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 200
fax: +382 20 446 215

Broj: 08-332/23-954/2

01 332/23 1011/1

Podgorica, 15.03.2023 godine

UPRAVA ZA GAZDOVANJE ŠUMAMA I LOVIŠTIMA CRNE GORE

PLJEVLJA

Aktom od 07.02.2023 godine „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica obratilo se zahtjevom za izdavanje urbanističko - tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarno elektrane.

S tim u vezi, dostavlja se na mišljenje Nacrt urbanističko - tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa - solarne elektrane sa priključenjem na elektrodistributivnu mrežu, a u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20 i 86/22) i članom 2 Pravilnika o bližim kriterijuma za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko - tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora ("Službeni list Crne Gore", br.114/22).

Molimo da traženo mišljenje dostavite ovom ministarstvu u roku od 8 dana od dana prijema ovog akta, nakon čega Predlog uslova može biti upućen Vladi Crne Gore radi izdavanja urbanističko - tehničkih uslova.

MINISTARKA

Ana Novaković Đurović

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i vodoprivrede

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 109
fax: +382 20 234 105

Pisarnica Ministarstvo ekologije, prostornog
planiranja i urbanizma

Broj: 14-332/23-2819/2

16.06.2023	
15	jun 2023 godine
08-332/23-954/13	

Za MINISTARSTVO EKOLOGIJE, PROSTORNOG PLANIRANJA I URBANIZMA
g-đa Ana Novaković Đurović, ministarka

Predmet: Mišljenje

Poštovana,

Obratili ste se ovom ministarstvu aktom broj 08-332/23-954/2 od 15.03.2023. godine po zahtjevu d.o.o. „PERMONTE“ iz Podgorice, za mišljenje u vezi sa izdavanjem urbanističko – tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa: solarne elektrane.

Postupajući po predmetnom zahtjevu, ovo ministarstvo je formiralo komisiju sa zadatkom da obiđe i teren i utvrdi činjenično stanje i da o istom dostavi izvještaj. U dostavljenom izvještaju se u bitnom navodi da se predmetne parcele nalaze u mjestu zvanom Lastva, na teritoriji opštine Cetinje. Parcele su u privatnom vlasništvu, tj. u vlasništvu podnosioca zahtjeva Permonite d.o.o. u površini 1.020.941m². Parcele se nalaze na brežuljkastom terenu i po kulturi se radi o pašnjacima, livadama i šumama 6. i 7. klase, kao i o neplodnom zemljištu. Na predmetnim parcelama nije moguće obavljanje intenzivne poljoprivredne proizvodnje.

U vezi poljoprivrednog zemljišta koje je obuhvaćeno ovim zahtjevom ukazujemo da je članom 4. Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Sl. list CG“ broj 15/92 i 21/2011) propisano da se poljoprivredno zemljište koristi za poljoprivrednu proizvodnju. Izuzetno poljoprivredno zemljište se može koristiti u nepoljoprivredne svrhe samo u slučajevima utvrđenim zakonom. Nadalje, istim zakonom je utvrđeno da su pravna i fizička lica koja iskorišćavaju poljoprivredno zemljište, dužna da ovo zemljište redovno i racionalno iskorišćavaju na način koji najviše odgovara prirodnim osobinama zemljišta i postojećim ekonomskim i agrotehničkim uslovima. Prilikom iskorišćavanja poljoprivrednog zemljišta, korisnici zemljišta obavezni su da preduzimaju mjere kojima se poboljšavaju njegova fizička, hemijska i biološka svojstva, sprečava smanjivanje površina poljoprivrednog zemljišta, kao i da se pridržavaju mjera zaštite i očuvanja čovjekove sredine utvrđenih posebnim propisima.

Ovo ministarstvo je u postupku razmatranja zahtjeva imalo u vidu mišljenje Uprave za gazdovanje šumama i lovištima, dato Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma shodno nadležnostima i ovlaštenjima tog organa u pogledu gazdovanja šumama i šumskim zemljištem. Uprava za gazdovanje šumama i lovištima je izlaskom na teren utvrdila da je površina koja je predviđena za postavljanje solarne elektrane djelimično obrasta degradiranom šumom gangom kao i niskim i bunolikim vrstama drveća, dok je veći dio površine golet i pašnjak.

U konačnom obziru da se radi o zemljištu koje je u cjelosti privatno vlasništvo. Uprava za
gazdovanje šumama i lovovima konstatuje da katastarske parcele koje su predmet zahtjeva
sa stanovišta gazdovanja šumama i šumskim zemljištem nemaju značaj.

Kako se radi o izdavanju urbanističko-tehničkih uslova za izgradnju elektroenergetskih
objekata na bazi energije sunca, što je u javnom interesu, ovo ministarstvo je mišljenja da
zahtjev može ići u dalju proceduru, uz uslov primjene člana 38 Zakona o šumama (u pogledu
promjene namjene šuma i šumskog zemljišta), kao i uslov obaveznog dostavljanja podataka
o potrebnim pristupnim putevima do lokacije i načinu priključenja solarne elektrane na
postojeću elektroenergetsku mrežu ovom ministarstvu prije izdavanja građevinske dozvole,
radi konačnog opredjeljivanja po zahtjevu.

S poštovanjem,

Vladimir Joković
Ministar

Obradile: Bojana Malidžan

Samostalna savjetnica III

Odobrio: mr Ranko Kankaraš

Načelnik Direkcije za šumarstvo

Crna Gora
Prijestonica Cetinje
Pisarnica Ministarstvo ekologije, prostornog
planiranja i urbanizma

Adresa: Baja Pivljanina 2
81250 Cetinje, Crna Gora
Tel: +382 41 231 796
e-mail: sekretarijat.kps@ Cetinje.me

Priloga				
24.10.2023				
Org. jed.	Jed. m. st. broj	Redni broj	Prilog	Vrijednost
08-332	23	954	16	

www.cetinje.me

Sekretarijat za stambeno komunalne poslove i saobraćaj

Broj: 016-330/23-372/2

Cetinje, 23. oktobar 2023. godine

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma
- n/r gospođi Ani Novaković Đurović, ministarka -

PODGORICA
IV proleterske brigade br.19

Veza: Zahtjev Vaš br.08-332/23-954/2 od 15.03.2023.godine

Predmet: Dopuna odgovora br. 016-330/23-372, od 29. 03 2023. godine po dostavljanju Ugovora o uspostavljanju prava stvarne službenosti-UZZ 294/2023 od strane „PerMonte“ DOO Podgorica

Poštovana gospođo Novaković-Đurović,

U odgovoru br. 016-330/23-372, od 29. 03 2023. godine, za kat. parcele: 2195, 2196, 2197, 2198 i 2199, KO Lastva, navedene u zahtjevu, konstatovano je da nemaju izlaz na nijednu vrstu puteva i da se nalaze van zahvata grupacije ostalih parcela, tako da se za iste nijesu mogli izdati saobraćajni uslovi.

Od strane privrednog društva „PerMonte“ DOO Podgorica dostavljen je notarski zapis - Ugovor o uspostavljanju prava stvarne službenosti, UZZ 294/2023, u kojem je navedeno ustanovljavanje stvarne službenosti na dijelu kat. parcele 2207, LN 42, KO Lastva - PJ Cetinje, u širini od 10m, radi polaganja energetskih kablova i pravo prolaza preko poslužnog dobra u cilju spajanja i povezivanja kat. parcela: 2195, 2196, 2197, 2198 i 2199, KO Lastva, sa kat. parcelama: 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2248, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 3422, 3423 i 3424 K.O.Lastva

Na taj način je omogućeno povezivanje predmetnih parcela sa nekategorisanim putevima, koji zahvataju kat. parcele: 2247, 3709 i 3425, KO Lastva, pa samim tim za sve parcele navedene u zahtjevu važe sledeći saobraćajni uslovu:

• Opšti saobraćajni uslovi:

Smjernicama Prostorno urbanističkog plana Prijestonice Cetinje - uslovi sa pravilima uređenja i izgradnje elemenata transportnog sistema data je minimalna širina nekategorisanih puteva od 2,5m. Regulaciona linija opštinskih puteva je udaljena min 1.0 m od linije putnog pojasa puta.

Takođe, planom je utvrđeno da se pored javnih puteva, u naseljima ili van naselja ne mogu se graditi objekti, postavljati postrojenja, uređaji i instalacije u dijelu puta koji se zove zaštitni pojas, a prema važećem Zakonu o putevima („Sl. List CG“, br. 082/20 i 140/22).

U skladu sa članom 92 Zakona o putevima u zaštitnom pojasu pored javnog puta van naselja, zabranjena je izgradnja građevinskih ili drugih objekata, kao i građenje i postavljanje postrojenja, uređaja i instalacija, osim izgradnje saobraćajnih površina pratećih, funkcionalnih sadržaja javnog puta, kao i postrojenja, uređaja i instalacija koji služe potrebama javnog puta i saobraćaja na javnom putu.

Širina zaštitnog pojasa u kome se ne mogu, bez saglasnosti organa uprave odnosno organa lokalne uprave, otvarati rudnici i kamenolomi, graditi krečane i ciglane, vaditi šljunak i pijesak, graditi šljunkare ili glinokopi, podizati industrijske zgrade i postrojenja, kao i slični objekti iznosi: pored autoputeva, brzih saobraćajnica i magistralnih puteva 60 metara, pored regionalnih puteva 40 metara, a pored opštinskih puteva 20 metara, računajući od spoljne ivice putnog pojasa.

Širina zaštitnog pojasa u kome se ne mogu, bez saglasnosti organa uprave, odnosno organa lokalne uprave, graditi stambene, poslovne, pomoćne i slične zgrade, kopati rezervoari, septičke jame, niti podizati električni dalekovodi iznosi: pored autoputeva i brzih saobraćajnica 40 metara, pored magistralnih puteva 25 metara, pored regionalnih puteva 15 metara, a pored opštinskih puteva 10 metara, računajući od spoljne ivice putnog pojasa.

- Izuzetno od stava 3 ovog člana u brdsko-planinskim predjelima sa nepovoljnom topografijom, mogu se, uz saglasnost organa uprave, odnosno organa lokalne uprave, graditi stambene, poslovne, pomoćne i slične zgrade i u zaštitnom pojasu, ali ne bliže od: 15 metara pored autoputeva, brzih saobraćajnica i magistralnih puteva, 10 metara pored regionalnih puteva i 5 metara pored opštinskih puteva, računajući od spoljne ivice putnog pojasa.
- Priključivanje prilaznog na javni put vrši se prvenstveno njegovim povezivanjem sa drugim prilaznim ili nekategorisanim putem koji je već priključen na javni put, a na područjima na kojima ovo nije moguće priključivanje prilaznog puta vrši se neposredno na javni put i to prvenstveno na put nižeg reda.

Nakon izrade odgovarajuće tehničke dokumentacije nadležnost ovog organa je izdavanje saobraćajne saglasnosti

S poštovanjem,

Vladan RADUNOVIĆ
Sekretar

Obradila:
Tatjana Stanković

Dostaviti: Naslovu, Sekretarijatu i Arhivi.

Vlada Crne Gore
Generalni
sekretarijat

Pisarnica Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Planina

Priloga	17.04.2026.
Dr. št.	01-010/26-5329/1

2006
DA JE VJEČNA CRNA GORA

Broj: 11-011/26-1245/3

Podgorica, 16. april 2026. godine

Na sjednici održanoj 8. aprila 2026. godine, Vlada Crne Gore razmotrila je Predlog urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa – solarne elektrane „SE – Permonte“, u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20, 86/22 i 4/23) i članom 2 Pravilnika o bližim kriterijumima za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora („Službeni list Crne Gore“, br. 114/22), odnosno člana 146 Zakona o uređenju prostora („Službeni list Crne Gore“, br. 019/25, 028/25, 049/25), a po zahtjevu Permonte d. o. o. iz Podgorice, sa mišljenjima i tehničkim uslovima nadležnih organa, koji je dostavilo Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine.

Povodom navedenog materijala, Vlada Crne Gore donijela je

ZAKLJUČAK

Vlada je izdala urbanističko-tehničke uslove za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa – solarne elektrane „SE – Permonte“, u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20, 86/22 i 4/23) i članom 2 Pravilnika o bližim kriterijumima za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora („Službeni list CG“, broj 114/22), odnosno člana 146 Zakona o uređenju prostora („Službeni list CG“, br. 19/25, 28/25 i 49/25), a po zahtjevu Permonte d. o. o. iz Podgorice.

Dostavljeno:

- Slaven Radunović, ministar prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
- Komisija za ekonomsku politiku i finansijski sistem
- Komisija za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku

GENERALNI SEKRETAR
Mr Dragoljub Nikolić

URBANISTIČKO – TEHNIČKI USLOVI

1.	URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI za izradu tehničke dokumentacije		
2.	za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa – solarne elektrane „Permonte“, a u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20, 86/22, 04/23) i članom 2 Pravilnika o bližim kriterijuma za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko - tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora ("Službeni list Crne Gore", br.114/22), odnosno članom 146 Zakona o uređenju prostora (br. 019/25, 028/25, 049/25). Lokacija za izgradnju objekta je zemljište na kat. parcelama br.: 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194 KO Lastva, Prijestonica Cetinje. Ukupna površina lokacije iznosi cca 22 ha. Prema dostavljenoj Preliminarnoj analizi izgradnje solarne elektrane koja je urađena od strane „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica, solarne elektrane je ukupne instalisane snage 20 MWp. U prilogu zahtjeva je dostavljena i Studija mjerenja sunca urađena od strane „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica i Elaborat originalnih terenskih podataka o izvršenim radovima na terenu urađen od strane »GEO engineering« d.o.o. Podgorica od 13.02.2025. godine.		
3.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%; padding: 5px;">Podnosilac zahtjeva:</td> <td style="width: 40%; padding: 5px;">„PERMONTE“ d.o.o. Podgorica</td> </tr> </table>	Podnosilac zahtjeva:	„PERMONTE“ d.o.o. Podgorica
Podnosilac zahtjeva:	„PERMONTE“ d.o.o. Podgorica		
4.	Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća		
	Tehničkom dokumentacijom predvidjeti mjere zaštite od požara shodno sljedećim propisima, Pravilnikom o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara ("Službeni list SFRJ" br.74/90) i Pravilnikom o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV ("Službeni list SFRJ" br.65/88 i "Službeni list SFRJ" br.18/92). Ukoliko se u istom ostvaruje tehnološki process – Promet ("pretakanje, utovar ili istovar...") opasnih materija (zapaljive tečnosti i gasovi) – postavljanje posuda – uređaja i instalacija sa zapaljivim tečnostima, gasovima i drugim medijima (u sudove pod pritiskom) za potrebe predmetnog tehnološkog procesa, u okviru objekta – kompleksa, potrebno je u skladu sa potrebnom tehničkom dokumentacijom (Arhitektonskim, Grđevinskim/sa ViK-om/, Elektrotehničkim (JS i SS), Mašinskim projektom i ostalom potrebnom tehničkom dokumentacijom izraditi i Elaborat zaštite od požara u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju (»Službeni list CG«, br.13/07, 05/08, 86/09 i 32/11 i 54/16), Zakonom o zapaljivim tečnostima i gasovima (»Službeni list CG«, br.26/10, 31/10, 40/11 i 48/15), Pravilnikom o izgradnji postrojenja za zapaljive tečnosti i o uskladištenju i pretakanju zapaljivih tečnosti ("Službeni list SFRJ" br.20/71 i 23/71), Pravilnikom o izgradnji stanica za snabdijevanje gorivom motornih vozila i o uskladištavanju i pretakanju goriva ("Službeni list SFRJ" br.27/71) i Pravilnikom o izgradnji za tečni naftni gas i o uskladištavanju i pretakanju tečnog naftnog gasa ("Službeni list SFRJ" br.24/71 i 26/71), Pravilnikom o tehničkim normativima za pristupne puteve, okretnice i uređene plate za vatrogasna vozila u blizini objekta povećanog rizika od požara ("Službeni list SFRJ" br.08/95), Pravilnikom o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara ("Službeni list SFRJ" br.30/91) i ostalim tehničkim propisima, u čijem posebnom prilogu – grafičkom dijelu obraditi zone opasnosti i bezbjednosna rastojanja sa mjerama zaštite od požara, kao i obavezno projektovati spoljnu hidrantsku mrežu, a u zavisnosti od tehnološkog postupka i stepena opasnosti objekta na požar projektovati i unutrašnju hidrantsku mrežu. Shodno članu 9 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu („Službeni list CG“, br.34/14 i 44/18), pri izradi tehničke dokumentacije projektant koji u skladu sa propisima o uređenju prostora i izgradnji objekata izrađuje tehničku dokumentaciju za izgradnju, rekonstrukciju ili adaptaciju objekta, namijenjene za radne i pomoćne		

	prostorije i objekte gdje se tehnološki proces obavlja na otvorenom prostoru, dužan je da predvidjeti propisane mjere zaštite na radu u skladu sa tehnološkim projektnim zadatkom. Proračune raditi na VIII stepen seizmičkog inteziteta po MCS skali. Objekat mora biti izgrađen prema važećim propisima za građenje u seizmičkim područjima. Za potrebe proračuna koristiti podatke Zavoda za hidrometeorologiju o klimatskim i hidrometeorološkim karakteristikama u zoni predmetne lokacije.
5.	Uslovi i mjere zaštite životne sredine
	Tehničkom dokumentacijom predvidjeti uslove i mjere za zaštitu životne sredine u skladu sa odredbama Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG“, br.75/18) i Zakonom za zaštitu prirode („Službeni list CG“, br.54/16 i 18/19) na osnovu urađene procjene uticaja na životnu sredinu.
6.	Uslovi za pejzažno oblikovanje
	Uređenje otvorenih površina prilagoditi namjeni objekata, ambijentu i klimatskim uslovima. U početnoj fazi projektovanja sačuvati sve vitalne primjerke biljnog materijala i uklopiti ih u buduće projektantsko rješenje.
7.	Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu
	Prilikom izrade tehničke dokumentacije potrebno je poštovati odredbe Pravila za funkcionisanje prenosnog sistema električne energije (»Sl. list CG«, br. 149/2022) – poglavlje IV. USLOVI ZA PRIKLJUČENJE NA PRENOSNI SISTEM.
8.	Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu
	Prilikom izrade tehničke dokumentacije uslove priključenja na saobraćajnu infrastrukturu projektovati prema važećoj regulativi.
9.	Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu
	Prilikom izrade tehničke dokumentacije poštovati Zakon o vodama („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 27/07 i „Službeni list Crne Gore“, br. 73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 02/17, 80/17 i 84/18). Takođe, kako je konstatovano da dio katastarskih parcela koje su planirane za izgradnju elektrane zahvataju treću zonu zaštite izvorišta „Oraška jama“ koja se koristi za potrebe javnog vodosnadbijevanja, stoga se ovo ministarstvo obratilo Upravi za vode kao nadležnom organu za mišljenje. U tom smislu je dobijeno sljedeće mišljenje: Aktom Uprave za vode, br: 04-333/26-93/2 od 13.02.2026.god. konstatuje se sljedeće: “Nadalje član 34 Pravilnika definiše da, ukoliko su u II i III zoni zaštite izgrađeni objekti ili se obavljaju djelatnosti u skladu sa zakonom, mogu se na osnovu osjetljivosti izvorišta oderditi mjere zaštite unutar tog prostora. Shodno navedenom, imajući u vidu da u III zoni zaštite izvorišta nije zabranjena gradnja objekta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora sunca (solarna elektrana), to smatramo da se predmetni objekat može graditi jer ispunjava uslove propisane navedenim članom Pravilnika.”
Prilozi:	
– Preliminarna analiza izgradnje solarne elektrane koja je urađena od strane „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica; – Studija mjerenja sunca koja je urađena od strane „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica; – Elaborat originalnih terenskih podataka o izvršenim radovima na terenu urađen od strane »GEO engineering« d.o.o. Podgorica od 13.02.2025. godine.	
Prilozi:	
- Akt Uprave za zaštitu kulturnih dobara, br: 03-082/25-265/3 od 26.05.2025.god; - Akt Uprave za saobraćaj, br: 04-3164/2 od 26.03.2025.god;	

- Akt Agencije za zaštitu životne sredine, br: 03-D-942/2 od 31.03.2025.god;
- Akt Crnogorski elektrodistributivni sistem – CEDIS, br: 30-20-1524, od 07.04.2025.god;
- Akt Sekretarijata za stambeno komunalne poslove i saobraćaj, Prijestonica Cetinje, br: 016-335/25-348 od 28.03.2025.god;
- Akt Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD, br: 702-D/25-1343/2 od 07.04.2025.god;
- Akt Agencija za civilno vazduhoplovstvo, br: 03/1 – 348/25-749/2 od 01.04.2025.god;
- Akt Uprave za nekretnine, Područna jedinica Cetinje, br:917-119-134/2025 od 27.03.2025.god;
- Akt Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, br: 05-332/25-721/2 od 31.03.2025.god;
- Akt Ministarstva energetike i rudarstva, br: 01-011/25-243/2 od 14.05.2025.god;
- Akt Ministarstva unutrašnjih poslova, Direktorata za zaštitu i spašavanje, br: 13-236/25-UIP-16824/2 od 26.12.2025.god;
- Akt Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, br: 14-332/25-1848/2 od 24.12.2025.god i Akt br: 14-332/25-1848/2 od 10.02.2026.god;
- Akt Uprave za vode, br: 02-333/25-313/2 od 07.04.2025.god i Akt, br: 04-333/26-93/2 od 13.02.2026.god;
- Akt Uprave za gazdovanje šumama i lovištima, br: 01-333/25-2152/2 od 19.03.2025.god;

Crna Gora

Ministarstvo poljoprivrede,

šumarstva i vodoprivrede

Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Adresa: Rimski trg 46,

81000 Podgorica, Crna Gora

tel: +382 20 482 134

www.gov.me/mpsv

Broj: 14-332/25-1848/2

26.02.2026
06-332/25-2152/19

10.02.2026. godine

Za: Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

Veza: Vaš akt broj 06-332/25-2152/2

Predmet: Mišljenje na nacrt UTU za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarne elektrane u KO Lastva, Prijestonica

Poštovani,

Obratili ste se ovom ministarstvu aktom broj 06-333/25-2152/2 za mišljenje na nacrt Urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarne elektrane „Permonte“ na lokaciji u KO Lastva, Prijestonica, na zahtjev investitora Permonte d.o.o.

Lokaciju za izgradnju solarne elektrane, shodno dostavljenoj dokumentaciji, čine katastarske parcele broj 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2191, 2192, 2193, 2194, evidentirane u listu nepokretnosti broj 44 KO Lastva, Prijestonica Cetinje, u privatnoj svojini.

Postupajući po predmetnom zahtjevu, ovo ministarstvo je formiralo komisiju sa zadatkom da obiđe teren i utvrdi činjenično stanje i da o istom dostavi izvještaj. U dostavljenom izvještaju se u bitnom navodi da su predmetne parcele se nalaze u selu Lastva, koji se nalazi na udaljenosti od oko 35 kilometara od gradskog jezgra. Parcele se nalaze na kamenitom, brežuljkastom terenu, obrasle slabom travom. Na predmetnim parcelama se uočavaju drvenasti žbunovi i rastinje hrasta, graba. Prema načinu korišćenja to su šume 6. klase i pašnjak 8. klase. Nakon obilaska terena, komisija konstatuje da na pomenutim parcelama nije moguće obavljanje intenzivne poljoprivredne proizvodnje.

U vezi poljoprivrednog zemljišta ukazujemo da je članom 4. Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Sl. list CG“ broj 15/92 i 21/2011) propisano da se poljoprivredno zemljište koristi za poljoprivrednu proizvodnju. Izuzetno, poljoprivredno zemljište se može koristiti u nepoljoprivredne svrhe samo u slučajevima utvrđenim zakonom. Nadalje, istim zakonom je utvrđeno da su pravna i fizička lica koja iskorišćavaju poljoprivredno zemljište, dužna da ovo zemljište redovno i racionalno iskorišćavaju na način koji najviše odgovara prirodnim osobinama zemljišta i postojećim ekonomskim i agrotehničkim uslovima. Prilikom iskorišćavanja poljoprivrednog zemljišta, korisnici zemljišta obavezni su da preduzimaju mjere kojima se poboljšavaju njegova fizička, hemijska i biološka svojstva, sprečava smanjivanje površina poljoprivrednog zemljišta, kao i da se pridržavaju mjera zaštite i očuvanja čovjekove sredine utvrđenih posebnim propisima.

Shodno svemu navedenom i ukoliko izgradnja solarne elektrane ne predmetnom zemljištu ne remeti njegovu redovnu upotrebu za ispašu stoke, ovo ministarstvo nema smetnji da se nastavi sa procedurom s aspekta svojih nadležnosti.

Ovo ministarstvo je u postupku razmatranja zahtjeva imalo u vidu mišljenje Uprave za gazdovanje šumama i lovištima, dato Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine shodno nadležnostima i ovlaštenjima tog organa u pogledu gazdovanja šumama i šumskim zemljištem. Uprava za gazdovanje šumama i lovištima je izlaskom na teren konstatovala da su predmetne parcele goletne površine, i za koje ne postoje planski akti

U konačnom, obzirom da se radi o zemljištu koje je u cjelosti privatno vlasništvo, Uprava za gazdovanje šumama i lovištima konstatuje da sa aspekta gazdovanja šumama i šumskim zemljištem, predmetne parcele nemaju veći značaj.

Kako se radi o izdavanju urbanističko tehničkih uslova za izgradnju elektroenergetskih objekata na bazi energije sunca, što je u javnom interesu, ovo ministarstvo je mišljenja da zahtjev može ići u dalju proceduru, uz uslov primjene člana 45 Zakona o šumama (u pogledu promjene namjene šuma i šumskog zemljišta), kao i uslov obaveznog dostavljanja podataka o potrebnim pristupnim putevima do lokacije i načinu priključenja solarne elektrane na postojeću elektroenergetsku mrežu ovom ministarstvu prije izdavanja građevinske dozvole, radi konačnog opredjeljivanja po zahtjevu.

Na kraju, Nacrt UTU potrebno je dopuniti na način što će se dodati jedna tačka pod nazivom „Uslovi za objekte koji utiču na status šuma i šumskog zemljišta“ i dodati da se svi zahvati u prostoru mogu vršiti uz poštovanje zakonskih propisa iz oblasti šumarstva i navesti Zakon o šumama i podzakonske akte koji se odnose na zaštitu šuma.

S poštovanjem,

Ministar
Vladimir Joković

Obradila:
Bojana Malidžan
Samostalna savjetnica II

Nataša Božović
Samostalna savjetnica I

Odobrio:
Ranko Kankaraš
Načelnik Direkcije za šumarstvo

Vlado Šćepanović
Generalni direktor Direktorata za šumarstvo, lovstvo i drvnu industriju

mr Miroslav Cimbaljević
Generalni direktor Direktorata za poljoprivredu

Crna Gora

Uprava za vodu

Pisarnica Ministarstva prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Datum: 19.02.2026	
Org. jed.	ad. i/iz. rad.
06-333/25-2152/	18

Adresa: Bulevar Revolucije br 24,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 224 593
fax: +382 20 224 594
www.upravazavode.gov.me

Br. 04-333/26-93/2

13.02.2026.

Za: Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

Predmet: Mišljenje Uprave za vodu u vezi zahtjeva „Permonte“doo Podgorica

Poštovani,

Upravi za vodu obratili ste se zahtjevom, broj: 06-333/25-2152/18 od 26.01.2026. godine, kako bi Vam dali mišljenje u vezi rješavanja predmetnog zahtjeva „Permonte“doo Podgorica, odnosno da li se III zona zaštite izvorišta smatra zaštićenim područjem, a sve u skladu sa čl. 74a Zakona o vodama, obzirom da dio katastarskih parcela koje su planirane za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca u opštini Cetinje pripadaju trećoj zoni zaštite izvorišta „Oraška jama“ koje se koristi za potrebe javnog vodosnabdijevanja Danilovgrada.

Kako bi odgovorili na Vaš zahtjev, prvo želimo da ukažemo na zakonsku legislativu za oblast voda koja prepoznaje važnu mjeru zaštite izvorišta vode za piće odnosno donošenje i sprovođenje odluka o zonama sanitarne zaštite. Polazeći od Zakona o vodama (član 74a), na određenim djelovima slivova postoji potreba za posebnim mjerama zaštite voda, a definišu se kao zaštićena područja. U zaštićenim područjima, gdje spadaju sva vodna tijela namijenjena korišćenju za ljudsku upotrebu, utvrđena je potreba za dodatnim, strožijim i sveobuhvatnijim mjerama zaštite voda od onih koje se inače sprovode, i to radi zaštite površinskih i podzemnih voda ili očuvanja staništa biljnih i životinjskih vrsta direktno zavisnih od vode. Zaštita vodnih tijela vrši se u skladu sa odredbama čl. 56 i 57 Zakona o vodama, za područja na kojima se nalaze izvorišta površinske i pozemne vode i koja se koriste ili su prostorno planskim dokumentima predviđena za javno vodosnabdijevanje (zone sanitarne zaštite).

Zaštita izvorišta vrši se na način utvrđen rješenjem o zaštiti izvorišta koje donosi ovaj organ u skladu sa projektom zona sanitarne zaštite. Shodno Pravilniku o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenja u tim zonama ("Službeni list CG", br. 066/09 i 013/24), u zavisnosti od tipa izvorišta određuju tri zone zaštite, i to: I zona zaštite (zona neposredne zaštite), II zona zaštite (uža zona zaštite) i III zona zaštite (šira zona zaštite ili zona nadzora).

Navedenim pravilnikom propisuje se način određivanja i održavanja zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta koja se koriste za piće i ograničenja u zonama vezano za izgradnju objekata i aktivnosti koje mogu zagaditi vodu i ista su taksativno navedena u ovom podzakonskom aktu. U čl. 21 Pravilnika o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenja u tim zonama, zabranjeno je u III zoni zaštite izvođenje radova, izgradnja objekata i obavljanje aktivnosti kojima se mogu zagaditi vode izvorišta, a naročito:

- privredne i druge aktivnosti kojima se narušava prirodni režim prihranjivanja podzemnih voda izvorišta, ukoliko se posebnim mjerama ne osigura vještačko prihranjivanje u količini dovoljnoj za nadoknađivanje izgubljene količine;
- ispuštanje neprečišćenih otpadnih voda;
- odlaganje otpada, osim odlaganja na sanitarne deponije;
- građenje saobraćajnica bez sistema kontrolisanog odvođenja i prečišćavanja atmosferskih voda;
- izgradnja industrijskih i drugih objekata čije otpadne vode i druge otpadne materije iz tehnološkog procesa proizvodnje mogu zagaditi izvorište;
- skladištenje nafte i naftnih derivata;
- skladištenje radioaktivnih i hemijskih materija;
- izgradnja groblja, odnosno proširenje postojećeg;
- druge aktivnosti za koje se utvrdi da mogu imati negativne posljedice na karstno izvorište.

Nadalje član 34 Pravilnika definiše da, ukoliko su u II i III zoni zaštite izgrađeni objekti ili se obavljaju djelatnosti u skladu sa zakonom, mogu se na osnovu osjetljivosti izvorišta odrediti mjere zaštite unutar tog prostora.

Shodno navedenom, imajući u vidu da u III zoni zaštite izvorišta nije zabranjena gradnja objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora sunca (solarna elektrana), to smatramo da se predmetni objekat može graditi jer ispunjava uslove propisane navedenim članom Pravilnika.

Za sva dodatna pitanja i nejasnoće stojimo na raspolaganju, a sve u cilju adekvatnog i integralnog upravljanja vodama i vodnim dobrom.

S poštovanjem,

Ivan Nenezić
v.d. pomoćnika direktora

Dostavljeno: Naslovu;
a/a.

Obradila: Nataša Rakočević
Nataša Rakočević

Crna Gora
Uprava za vode

Pisarnica Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Primljeno: 16. 04. 2025				
Org. jed.	Jav. kao: 1181	Rečni broj	Prilog	Vrijednost
06-	333/25-	2152/10		

Adresa: Bulevar Revolucije br.24
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 224 593
fax: +382 20 224 594

Broj: 02-333/25-313/2

7.04.2025.

Za: **Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine**

PREDMET: Odgovor na Vaš zahtjev br. 06-333/25-2152/2 od 19.03.2025. godine

Poštovani,

Aktom broj: 06-333/25-2152/2 od 19.03.2025. godine obratili ste se ovom organu, a u vezi zahtjeva Investitora "PERMONTE" d.o.o. Podgorica, radi davanja mišljenja na Nacrt urbanističko - tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa - solarne elektrane "PERMONTE", u zahvatu KO Lastva, Prijestonica Cetinje, a u skladu sa čl. 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata i čl. 2 Pravilnika o bližim kriterijumima za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko - tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora. Lokacija planirana za izgradnju objekta je zemljište na katastarskim parcelama br. 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193 i 2194 KO Lastva, Prijestonica Cetinje.

Zahtjev sa pratećom dokumentacijom detaljno smo razmotrili i u ovoj predmetnoj stvari konstatovano je da katastarske parcele koje su planirane za izgradnju solarne elektrane zahvataju treću zonu zaštite izvorišta "Oraška jama", koje se koristi za potrebe javnog vodosnabdijevanja.

Imajući u vidu da je u pitanju vodosnabdijevanje, u cilu zaštite izvorišta i mjera u području zona sanitarne zaštite izvorišta potrebno je pribaviti mišljenje od upravljača – korisnika izvorišta, u ovom slučaju od preduzeća "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Danilovgrad.

U konačnom, nakon dopune zahtjeva u skladu sa gore navedenim, isti možemo uzeti u dalje razmatranje.

Za sve dodatno stojimo Vam na raspolaganju.

Obradila: Nataša Rakočević

Dostavljeno: Naslovu;
a/a.

S poštovanjem,

Vesna Bajović

DIREKTORICA

Crna Gora

Ministarstvo poljoprivrede,

šumarstva i vodoprivrede

Pisarnica Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Primljeno: 29-12-2025				
Dig. jed.	Adresa	Podgorica	Posta	Vrijednost
06-333/25-2152/2				81000

Adresa: Rimskitrč 46,
Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 134
www.gov.me/mpsv

Broj: 14-332/25-1848/2

24.12.2025. godine

Za: Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

Veza: Vaš akt broj 06-332/25-2152/2

Predmet: Mišljenje na nacrt UTU za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarne elektrane u KO Lastva, Prijestonica

Poštovani,

Obratili ste se ovom ministarstvu aktom broj 06-333/25-2152/2 za mišljenje na nacrt Urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarne elektrane „Permonite“ na lokaciji u KO Lastva, Prijestonica, na zahtjev investitora Permonite d.o.o.

Lokaciju za izgradnju solarne elektrane, shodno dostavljenoj dokumentaciji, čine katastarske parcele broj 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2191, 2192, 2193, 2194, evidentirane u listu nepokretnosti broj 44 KO Lastva, Prijestonica Cetinje, u privatnoj svojini.

Postupajući po predmetnom zahtjevu, ovo ministarstvo je formiralo komisiju sa zadatkom da obide teren i utvrdi činjenično stanje i da o istom dostavi izvještaj. U dostavljenom izvještaju se u bitnom navodi da su predmetne parcele se nalaze u selu Lastva, koji se nalazi na udaljenosti od oko 35 kilometara od gradskog jezgra. Parcele se nalaze na kamenitom, brežuljkastom terenu, obrasle slabom travom. Na predmetnim parcelama se uočavaju drvenasti žbunovi i rastinje hrasta, graba. Prema načinu korišćenja to su šume 6. klase i pašnjak 8. klase. Nakon obilaska terena, komisija konstatuje da na pomenutim parcelama nije moguće obavljanje intenzivne poljoprivredne proizvodnje.

U vezi poljoprivrednog zemljišta ukazujemo da je članom 4. Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Sl. list CG“ broj 15/92 i 21/2011) propisano da se poljoprivredno zemljište koristi za poljoprivrednu proizvodnju. Izuzetno, poljoprivredno zemljište se može koristiti u nepoljoprivredne svrhe samo u slučajevima utvrđenim zakonom. Nadalje, istim zakonom je utvrđeno da su pravna i fizička lica koja iskorišćavaju poljoprivredno zemljište, dužna da ovo zemljište redovno i racionalno iskorišćavaju na način koji najviše odgovara prirodnim osobinama zemljišta i postojećim ekonomskim i agrotehničkim uslovima. Prilikom iskorišćavanja poljoprivrednog zemljišta, korisnici zemljišta obavezni su da preduzimaju mjere kojima se poboljšavaju njegova fizička, hemijska i biološka svojstva, sprečava smanjivanje površina poljoprivrednog zemljišta, kao i da se pridržavaju mjera zaštite i očuvanja čovjekove sredine utvrđenih posebnim propisima.

Shodno svemu navedenom i ukoliko izgradnja solarne elektrane ne predmetnom zemljištu ne remeti njegovu redovnu upotrebu za ispašu stoke, ovo ministarstvo nema smetnji da se nastavi sa procedurom s aspekta svojih nadležnosti.

Dalje, ovo ministarstvo je u postupku razmatranja zahtjeva imalo u vidu mišljenje Uprave za gazdovanje šumama i lovištima, dato Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine shodno nadležnostima i ovlaštenjima tog organa u pogledu gazdovanja šumama i šumskim zemljištem. Uprava za gazdovanje šumama i lovištima je izlaskom na teren konstatovala da su predmetne parcele goletne površine.

U konačnom, obzirom da se radi o zemljištu koje je u cjelosti privatno vlasništvo, Uprava za gazdovanje šumama i lovištima konstatuje da sa aspekta gazdovanja šumama i šumskim zemljištem, predmetne parcele nemaju veći značaj.

Kako se radi o izdavanju urbanističko tehničkih uslova za izgradnju elektroenergetskih objekata na bazi energije sunca, što je u javnom interesu, ovo ministarstvo je mišljenja da zahtjev može ići u dalju proceduru, uz uslov primjene člana 45 Zakona o šumama (u pogledu promjene namjene šuma i šumskog zemljišta), kao i uslov obaveznog dostavljanja podataka o potrebnim pristupnim putevima do lokacije i načinu priključenja solarne elektrane na postojeću elektroenergetsku mrežu ovom ministarstvu prije izdavanja građevinske dozvole, radi konačnog opredjeljivanja po zahtjevu.

Na kraju, Nacrt UTU potrebno je dopuniti na način što će se dodati jedna tačka pod nazivom „Uslovi za objekte koji utiču na status šuma i šumskog zemljišta“ i dodati da se svi zahvati u prostoru mogu vršiti uz poštovanje zakonskih propisa iz oblasti šumarstva i navesti Zakon o šumama i podzakonske akte koji se odnose na zaštitu šuma.

S poštovanjem,

Obradile:

Bojana Malidžan *Bojana Malidžan*
Samostalna savjetnica II

Nataša Božović *Nataša Božović*
Samostalna savjetnica I

Izvršio uvid:

Ranko Kankaraš
Načelnik Direkcije za šumarstvo

Odobrili:

mr Miroslav Cimbaljević *M. Cimbaljević*
Generalni direktor Direktorata za poljoprivredu

Vlado Šćepanović *V. Šćepanović*
Vd direktora Direktorata za šumarstvo, lovstvo i drvnu industriju

Crna Gora
Ministarstvo unutrašnjih poslova
Direktorat za zaštitu i spašavanje

Pisarnica Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Prilaz: 13.01.2026				
Org. jed.	Ud. r. i. z. i. k.	Podn. broj	Prilog	Vrijednost
06-333/25-		2152/17		

Adresa: Ivanova Tomaševića bb,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 481-801
fax: +382 20 481-833
email: vanredne.mup@mup.gov.me
www.mup.gov.me

Broj: 13-236/25-UP1-16824/2

Podgorica, 26.12.2025. godine

MINISTARSTVO PROSTORNOG PLANIRANJA, URBANIZMA I DRŽAVNE IMOVINE

PODGORICA

Uvaženi,

Shodno Vašem zahtjevu broj: 06-333/25-2152/2 od 19.03.2025. godine (zavedenom u ovom ministarstvu pod brojem: 13-236/25-UP1-16824/1 dana, 27.03.2025. godine), u prilogu akta vam dostavljamo **MIŠLJENJE NA NACRT URBANISTIČKO-TEHNIČKIH USLOVA** za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa - solarne elektrane "Permonite", ukupne instalisane snage 20 MWp., na lokaciji koju čine katastarske parcele broj: 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194 KO Lastva, Prijestonica Cetinje, po podnosiocu zahtjeva "PERMONITE" d.o.o. Podgorica., po podnosiocu zahtjeva Jovan Raketuč., Broj: 13-236/25-UP1-16824/2 od 26.12.2025. godine

Obradili:

Nikola Goljević – Samostalni savjetnik I

Šef Odsjeka:

Goran Samardžić

GENERALNI DIREKTOR

Miodrag Bežović

Crna Gora
Ministarstvo unutrašnjih poslova
Direktorat za zaštitu i spašavanje

Adresa: Jovana Tomasevića bb,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 481-301
fax: +382 20 481-333
email: vanredne.mup@mup.gov.me
www.mup.gov.me

Broj: 13-236/25-UPi-16824/2

Podgorica, 26.12.2025. godine

MINISTARSTVO PROSTORNOG PLANIRANJA, URBANIZMA I DRŽAVNE IMOVINE

PODGORICA

Shodno Vašem zahtjevu broj: 06-333/25-2152/2 od 19.03.2025. godine (zavedenom u ovom ministarstvu pod brojem: 13-236/25-UPi-16824/2 dana: 27.03.2025. godine), kojim ste od ovog organa zatražili dostavu Mišljenja na Nacrt urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa - solarne elektrane "Permonite", ukupne instalisane snage 20 MWp, na lokaciji koju čine katastarske parcele broj: 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194 KO Lastva, Prijestonica Cetinje, po podnosiocu zahtjeva "PERMONITE" d.o.o. Podgorica.

Nakon pregleda priloženog materijala - NACRTA URBANISTIČKO-TEHNIČKIH USLOVA, a na osnovu člana 218c stav 1 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 64/2017, 44/2018, 63/2018, 11/2019, 82/2020, 86/2022, 4/2023), člana 2 Pravilnika o bližim kriterijumima za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko - tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvor sunca i drugih obnovljivih izvora ("Službeni list Crne Gore", br.144/22), člana 85 i 89 Zakona o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 13/07, 5/08, 86/09, 32/11, 54/16, 146/21, 3/23), člana 13a Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima ("Službeni list Crne Gore", br. 26/10, 40/11 i 48/15), člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore", br. 56/2014, 20/2015 i 37/17), daje sledeće:

M I Š L J E N J E

Prihvata se dostavljeni akt - NACRT URBANISTIČKO-TEHNIČKIH USLOVA sa aspekta definisanih zakonskih i tehničkih propisa koji će se primjenjivati prilikom izrade tehničke dokumentacije (faze zaštite od požara), za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa - solarne elektrane "Permonite", ukupne instalisane snage 20 MWp.

Za ovu vrstu objekta neophodno je definisati da se tokom izgradnje i eksploatacije svi uređaji i instalacije moraju postaviti, odnosno izvoditi, koristiti i održavati prema propisanim tehničkim normativima i obaveznim standardima, kao i uputstvima proizvođača, o čemu mora postojati dokumentacija, kao i sprovesti sve preventivne mjere fizičke i tehničke zaštite u cilju sprečavanja izbijanja i širenja požara., i isti posebnim pojasom (fizičkom barijerom - od negorivog materijala) zaštititi od uticaja eventualnog požara iz vanjskog prostora na predmetni objekat.

Obradili:

Nikola Goljević - Samostalni savjetnik I

Šef Odsjeka:

Goran Samardžić

GENERALNI DIREKTOR

Miodrag Bećević

Crna Gora
Uprava za gazdovanje šumama
i lovištima

Adresa: M. Tošića br. 4
84210 Pljevlja, Crna Gora
tel: +382 52 323 578
fax: +382 52 323 730
www.upravazasume.me

Pisarnica Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Primljeno: 09. 05. 2025				
Org. jed.	Redni broj	Prilog	Vrijednost	
06-333/25-	2152/13			

Br: 01-333/25-1211/4

06. maj 2025.

Za: Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

Veza: Akt br.06-333/25-2152/2 od 19.03.2025

Predmet: Mišljenje na zahtjev

Dostavljamo Vam mišljenje PJ Kotor na zahtjev "PERMONTE" DOO, Podgorica, za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova za izgradnju solarne elektrane "PermonTE", u zahvatu KO Lastva, Prijestonica Cetinje.

U navedenom mišljenju se zaključuje da za predmetno područje ne postoje Planski akti. Izlaskom na teren je utvrđeno da su u pitanju goletne površine na kamenitoj podlozi, tako da sa aspekta gazdovanja šumama predmetne parcele nemaju veći značaj.

PRILOG: Mišljenje PJ Kotor i fotografije sa terena

S poštovanjem,

D-no: 1 x Naslovu
1 x a/a

Obradivač: Miloš Čabarkapa *Чабаркова М.*
Odsjek za uređivanje šuma
Tel: 067-107-906
Email: milos.cabarkapa@cgsume.me

Crna Gora
Uprava za gazdovanje šumama i lovištima

Miloš

Adresa: M. Tošića br. 4
84 210 Pljevlja,
tel: +382 52 323 578
fax: +382 52 323 730
www.upravazasume.me

PODRUČNA JEDINICA KOTOR
(Ispostave: Bar, Cetinje, Budva, Herceg Novi)

Br: 03/14-311/25-123
Za: Upravi za gazdovanje šumama i lovištima
n/r VD Direktora Milošu Rajkoviću
Veza: 01-333/25-1211/2

CRNA GORA			
UPRAVA ZA GAZDOVANJE ŠUMAMA I LOVIŠTIMA			
Datum: 14. 4. 2025.			
22.04.2025			
01	333/25	1211/2	

Predmet: Mišljenje

Poštovani,

Upravi za gazdovanje šumama i lovištima, obratilo se Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine po zahtjevu „PERMONTE“ DOO, Podgorica, kojim se traži izdavanje urbanističko-tehničkih uslova za izgradnju solarne elektrane „PermonTE“ u zahvatu KO Lastva, Prijestonica Cetinje.

Postupajući po zahtjevu Uprave gazdovanja šumama i lovištima, stručna Služba uzgoja i zaštite šuma PJ Kotor obišla je predmetne parcele i daje sledeće mišljenje:

- Predmetne parcele su goletne površine sa izrazito kamenitom podlogom, tako da sa aspekta gazdovanja šumama u postojećem obiku nemaju značaja.
- Uprava za gazdovanje šumama i lovištima nema planskih dokumenta za šume na ovom rejonu.

U prilogu Vam dostavljamo fotografije sa ovog terena.

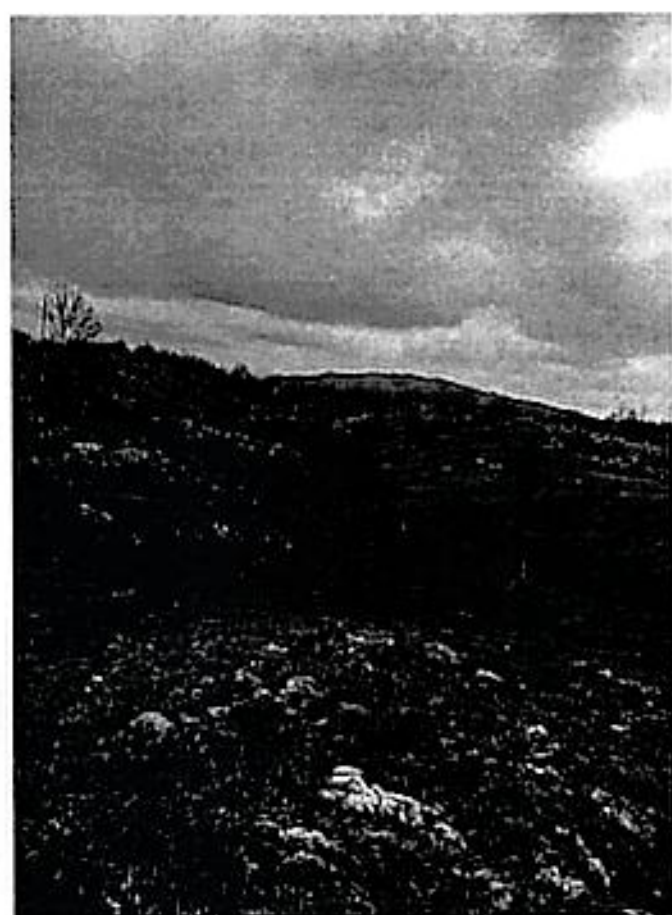
S poštovanjem,

Dostavljeno:

1x naslovu,
1x arhivi

Rukovodilac PJ Kotor
Zeljko Dević, dipl. inž. šum.

Crna Gora

Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Pisarnica Ministarstva prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

30.05.2025		Adresa: Njegoševa 85b, 81250 Cetinje, Crna Gora	
		tel: +382 41 232 153	
		e-mail: uzkd@t-com.me	
06-333/25-2152/15			

Broj: 03-082/25-265/3

Cetinje, 26. 05. 2025. godine

Postupajući po zahtjevu Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, broj 06-333/25-2152/2 od 19.03.2025. godine, zaveden u ovom organu pod brojem 03-082/25-265/1 od 26.03.2025. godine, za mišljenje na Nacrt urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa - solarne elektrane "Permonte", u zahvatu KO Lastva, Prijestonica Cetinje, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, na osnovu čl. 218c Zakona o planiranju postora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22, 04/23), daje

MIŠLJENJE

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju konstatovano je da je lokacija za izgradnju objekta zemljište na kat. parcelama br.:

- 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194 sve u KO Lastva, Prijestonica Cetinje.

Uvidom u dokumentaciju Uprave, utvrđeno je da u predmetnom zahvatu nema zakonom zaštićenih kulturnih dobara. Dalje, u odnosu na popis dobara sa potencijalnim kulturnim vrijednostima ove Uprave, u okviru planiranog područja do danas nisu evidentirani lokaliteti od značaja, s tim što je potrebno naglasiti da područje Prijestonice Cetinje nikada nije arheološki rekognoscirano.

U toku realizacije izgradnje objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarne elektrane, potrebno je poštovati odredbe čl. 87 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, („Sl. List Crne Gore“ 49/10, 40/11, 44/17, 18/19, 84/24), a sve u vezi slučajnih otkrića – nalaza od arheološkog značaja. Ukoliko se u toku izvođenja radova nađe na iste, obavezno o tome izvijestiti Upravu za zaštitu kulturnih dobara.

Shodno utvrđenom, sa aspekta nadležnosti ovog organa, može se nastaviti rad na izradi tehničke dokumentacije, uz poštovanje smjernica datih ovim mišljenjem.

Obradio:

Marko Bulatović, arhitekta

Dostaviti:

- Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine;
- u spise predmeta.

Crna Gora
Uprava za saobraćaj

Adresa: IV Proleterske br. 19,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 655 052
fax: +382 20 655 359

Broj: 04-3164/2
Podgorica, 26.03.2025. godine

pisarnica Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Primalo: 27.03. 2025				
Org. jed.	Uz. i sa. gr.	Redni broj	Prilog	Vrijednost
06-332/25-		2152/2		

CRNA GORA

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

PREDMET: „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica – mišljenje

OBJEKAT: Solarna elektrana – proizvodnja električne energije iz sunca

Uprava za saobraćaj, rješavajući po zahtjevu Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine br.06-332/25 - 2152/2 od 19.03.2025.godine za potrebe Investitora „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica, zavedenog u Upravi za saobraćaj br. 04-3164/1 od 25.03.2023.godine radi davanja mišljenje i propisivanja saobraćajno - tehničkih uslova za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz sunca – solarna elektrana, a shodno članu 218c i 74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl.list“ br.64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/2, 86/22 i 4/23) i člana 17 Zakona o putevima (Sl.List CG* br. 82/20 i 140/22) konstatuje sljedeće;

Predmetna lokacija katastarske parcele u KO Lastva Prijestonica Cetinje planirane za izgradnju saolame elektrane - objekta za proizvodnju električne energije iz sunca, nema dodirnih tačaka sa državnim (magistralnim i regionalnim) putevima.

Shodno navedenom Uprava za saobraćaj izdaje pozitivno mišljenje po pitanju saobraćajne infrastrukture - državnih (magistralnih i regionalnih) puteva.

OBRADILI:

Radojica Poleksić, dipl.ing.grad.

P. Poleksić

Marko Spahić, građ.teh.

M. Spahić

DOSTAVLJENO;

-Naslovu x2

-U spise predmeta

-Arhivi

DIREKTOR

Radomir Vuksanović

Radomir Vuksanović

Crna Gora
Uprava za saobraćaj

Broj:04-3164/2
Podgorica, 26.03.2025.godine

Adresa: IV Proleterske br. 19,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 655 052
fax: +382 20 655 359

CRNA GORA
Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

PREDMET: „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica – mišljenje

OBJEKAT: Solarna elektrana – proizvodnja električne energije iz sunca

Uprava za saobraćaj, rješavajući po zahtjevu Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine br.06-332/25 - 2152/2 od 19.03.2025.godine za potrebe Investitora „PERMONTE“ d.o.o. Podgorica, zavedenog u Upravi za saobraćaj br. 04-3164/1 od 25.03.2023.godine radi davanja mišljenje i propisivanja saobraćajno - tehničkih uslova za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz sunca – solarna elektrana, a shodno članu 218c i 74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („SL.list“ br.64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/2, 86/22 i 4/23) i člana 17 Zakona o putevima (Sl.List CG“ br. 82/20 i 140/22) konstatuje sljedeće;

Predmetna lokacija katastarske parcele u KO Lastva Prijestonica Cetinje planirane za izgradnju saolarne elektrane - objekta za proizvodnju električne energije iz sunca, nema dodirnih tačaka sa državnim (magistralnim i regionalnim) putevima.

Shodno navedenom Uprava za saobraćaj izdaje pozitivno mišljenje po pitanju saobraćajne infrastrukture - državnih (magistralnih i regionalnih) puteva.

OBRADILI:

Radojica Poleksić, dipl.ing.grad.

P. Poleksić

Marko Spahić, grad.teh.

M. Spahić

DOSTAVLJENO;

-Naslovu x2

-U spise predmeta

-Arhivi

DIREKTOR

Radomir Vuksanović

Radomir Vuksanović

Crna Gora

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

SEKTOR ZA IZDAVANJE DOZVOLA I SAGLASNOSTI

Broj: 03-D-942/2

Prisilna ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine				
03. 04. 2025				
Priloga:	03	04	2025	
Org. jed.	Jed. kas. izd.	Redni broj	Prilog	Vrijednost
06	333	25	2152	5

Podgorica, 31.03.2025.godine

MINISTARSTVO PROSTORNOG PLANIRANJA, URBANIZMA I DRŽAVNE IMOVINE

Direktorat za građevinarstvo

Podgorica

Ul. IV Proleterske brigade br.19

VEZA: 03-D-942/1 od 25.03.2025.godine

PREDMET: Odgovor na zahtjev u cilju izdavanja urbanističko-tehničkih uslova

Povodom vašeg zahtjeva, broj 06-333/25-2152/2, kojim ste tražili mišljenje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarne elektrane „PermonTE“, u zahvatu KO Lastva, Prijestonica Cetinje, a u cilju izdavanja urbanističko-tehničkih uslova preduzeću „PERMONTE“ d.o.o., obavještavamo vas sledeće:

Uredbom o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Službeni list Crne Gore“, br. 20/07, „Službeni list Crne Gore“, br. 47/13, 53/14 i 37/18), utvrđen je spisak projekata za koje je obavezna procjena uticaja na životnu sredinu i projekata za koje se može zahtijevati procjena uticaja.

Uvidom u spisak projekata utvrđeno je da je u Listi II navedene Uredbe predviđeno da se za „postrojenja za proizvodnju električne energije, vodene pare, tople vode, tehnološke pare ili zagrijanih gasova, upotrebom svih vrsta goriva, kao i postrojenja za pogon radnih mašina (termoelektrane, toplane, gasne turbine, postrojenja sa motorom sa unutrašnjim sagorijevanjem i ostali uređaji za sagorijevanje), uključujući i parne kotlove, sa snagom manjom od 300 megavata“, redni broj 3. Proizvodnja energije, sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu kod nadležnog organa za poslove zaštite životne sredine.

Imajući u vidu da se u konkretnom slučaju radi o izgradnji solarne elektrane snage 20 MWp „PermonTE“, neophodno je da Nosilac projekta, shodno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG“, broj 75/18), sprovede postupak procjene uticaja na životnu sredinu, kod Agencije za zaštitu životne sredine.

dr Milan Gazdić
DIREKTORAGENCIJA ZA ZAŠTITU
ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GOREIV Proleterske 19
81000 Podgorica, Crne Gora
tel: +382 20 446 500
email: epamontenegro@gmail.com
www.epa.org.me

Crna Gora
Prijestonica Cetinje

Pisarnica Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Primijeno: 03.04.2025				
Org. jed.	Jed. u sl. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
06	333	25	2152	4

Adresa: Baza Privjatanina 2
81250 Cetinje, Crna Gora
Tel: +382 41 231 796
kontakt@kps@cetinje.me

www.cetinje.me

Sekretarijat za stambeno komunalne poslove i saobraćaj

Broj: 016-335/25-348

Cetinje, 28. mart 2025. godine

Na osnovu čl. 17 Zakona o putevima (Sl. List CG br.082/20), postupajući po zahtjevu Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine br.016-335/25-348 od 26.03.2025.godine, Sekretarijat za stambeno komunalne poslove i saobraćaj, izdaje:

SAOBRAĆAJNO- TEHNIČKE USLOVE

Za izradu tehničke dokumentacije, za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljenih resursa – solarne elektrane „Permonte“, na kat. parcelama br: 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194 KO Lastva, Prijestonica Cetinje.

- Predmetnim prostorom, postoji saobraćajna infrastruktura- javni opštinski put kat.parcele 3709 KO Lastva Prijestonice Cetinje, svojina Države Crne Gore, raspolaganje Prijestonice Cetinje.
- U projektu prikazati mjesto i način priključka kat. parcele na javni put.
- Mjesto priključka na javni put mora biti povoljnih geometrijskih karakteristika uz obezbjeđenje dobre preglednosti.
- Posebni saobraćajno-tehnički uslovi definišu se na osnovu kategorije i ranga javnog puta, konfiguracije terena, potrebama prilaznog puta, mjerodavnom vozilu itd.
- Mjerodavno vozilo za proračun definiše se na osnovu namjene budućeg objekta, njegove djelatnosti.
- Odvod atmosferskih voda sa platoa budućeg objekta i prilaznog puta definisati na način da atmosferske vode ne dotiču lokalni opštinski put.
- Radijuse prilagoditi mjerodavnom vozilu.
- Potrebna signalizacija na priključku prilaznog puta sa opštinskim putem mora biti upodobljena sa kategorijom javnog puta na koji se vrši priključenje.
- Obavezno je sagledavanje šireg prostora (postojeći prilazi, susjedna parcela, režim saobraćaja na javnom putu i slično).
- Tehničku dokumentaciju priključka uraditi saglasno standardima, normativima, preporukama i propisima koji važe u ovoj oblasti.
- Pri projektovanju svih saobraćajnih površina unutar i van predmetnog kompleksa, pridržavati se Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Sl. List Crne Gore“, br.066/19) i Zakona o putevima („Sl.list Crne Gore“,br. 082/20 i 140/22).

Ovi saobraćajni uslovi su sastavni dio nacrtu UTU-a za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljenih resursa – solarne elektrane „Permonite“, na kat. parcelama br: 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194 KO Lastva, Prijestonica Cetinje.

Obradila:

Nada Otasević, dipl. ing. saob.

Dostaviti:

- Naslovu;
- Sekretarijatu;
- Arhivi.

Primljenost: 15.04.2025				
Org. jed.	Jed. kat. iter.	Redni broj	Prilog	Vrijednost
06	333	25	2152	9

Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine
n/r Državne sekretarke
Marina Izgarević - Pavičević
IV Proleterske brigade broj 19, Podgorica

Broj: 702-D/25-1343/2

Podgorica: 07.04.2025.godine

PREDMET: Nacrt urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarna elektrana „PERMONTE – LASTVA CT“

Poštovana,

Aktom broj 06-332/25-2152/2 od 19.03.2025. godine, koji je zaveden u Crnogorskom elektroprenosnom sistemu (CGES-u) AD Podgorica pod brojem 1589/2025 od 31.03.2025. godine, obratili ste se zahtjevom za dostavljanje mišljenja na Nacrt urbanističko-tehničkih uslova (UTU) za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarna elektrana u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list Crne Gore“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 82/20 i 86/22) i članom 2 Pravilnika o bližim kriterijumima za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko – tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora („Službeni list Crne Gore“, br. 114/22).

Prethodno je zahtjev za izdavanje urbanističko - tehničkih uslova Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine dostavio »PERMONTE« d.o.o Podgorica, za kapacitet cca 20MWp prema studiji mjerenja sunca uređene od strane »PERMONTE« d.o.o Podgorica i Elaborata originalnih terenskih podataka o izvršenim radovima na terenu urađenih od strane »GEO engineering« d.o.o. Podgorica.

Lokacija za izgradnju objekta je zemljište na katastarskim parcelama broj 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193 i 2194 sve KO Lastva, Prijestonica Cetinja.

Površina lokacije iznosi 22 ha.

Zakonom o energetici ("Službeni list CG", br. 5/2016, 51/2017, 82/2020 i 28/2025) za navedenu snagu 20MWp predviđena je procedura koja počinje dostavljanjem zahtjeva za priključenje operatoru prenosnog sistema (CGES) od strane vlasnika objekta ili investitora u formi predviđenoj Pravilima za funkcionisanje prenosnog sistema (Pravila). U skladu sa članom 176. za proizvodne objekte snage veće od 50 kW, po dobijanju zahtjeva CGES izrađuje Analizu mogućnosti priključenja na sistem o trošku podnosioca zahtjeva, te nakon toga na osnovu optimalnog tehnološko-ekonomskog rješenja za priključenje, dostavlja predlog ugovora o izgradnji infrastrukture za priključenje i priključenju u roku od 90 dana.

Imajući u vidu prethodno navedeno, a sagledavajući:

- ✓ stanje mreže,
- ✓ interesovanje potencijalnih investitora za izgradnju obnovljivih izvora energije,
- ✓ veliki broj pristiglih zahtjeva za zaključenje ugovora o priključenju u skladu sa odredbama Zakona o energetici,

Obavještavamo Vas da u postojećem stanju prenosne mreže postoje ograničenja za priključenje novih elektrana.

Sagledavajući postojeće stanje sasvim je izvjesno da će za priključenje novih elektrana biti potrebno

uraditi određena pojačanja u prenosnoj mreži (izgradnja novih interkonektivnih dalekovoda ili neki veći zahvati na rekonstrukciji već postojeće mreže).

Za izgradnju novih elemenata mreže kojim bi se stvorili uslovi za priključenje potencijalnih obnovljivih izvora potreban je veoma dug vremenski period :

- ✓ prostorno planska dokumentacija kojom se stvaraju uslovi za gradnju,
- ✓ izrada projektne dokumentacije,
- ✓ pribavljanje odgovarajućih saglasnosti i dozvola za gradnju,
- ✓ rešavanje imovinsko-pravnih odnosa koje može da traje vremenski dugo, što predstavljaju velika ograničenja za priključenje novih objekata (novih elektrana)

Ukoliko potencijalni Investitor i pored naprijed navedenih ograničenja, čija je realizacija vremenski veoma duga, ima interesovanje za priključenje potrebno je nakon izdavanja UTU u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, obrati CGES-u zahtjevom za priključenje.

CGES će nakon izrade Analize mogućnosti priključenja, dostaviti vlasniku odnosno investitoru i Ministarstvu uslove priključenja predmetne elektrane na prenosni sistem, budući da te uslove, zbog kratkih rokova, sada nije moguće izdati.

Potrebno je u izdatim urbanističko tehničkim , navesti da su uslovi priključenja na infrastrukturu izdati od strane CGES-a sastavni dio već izdatih urbanističko tehničkih uslova.

S poštovanjem,

Dostavljeno: Imenovanoj
CO: 10; 700; 702

IZVRŠNI DIREKTOR,
Ivan Asanović, dipl. inž. el.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
CENA GORA

Broj: 03/1-348/25-749/2
Podgorica, 01.04.2025

Prijemopis Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

10.04.2025	
Vrijednost	
06-332/25-2152/18	

MINISTARSTVO PROSTORNOG PLANIRANJA, URBANIZMA I DRŽAVNE IMOVINE
Gospođa Marina Izgarević Pavićević, Državna sekretarka

Predmet: Posebni urbanističko-tehnički uslovi za izgradnju solarne elektrane u KO Lastva, Prijestonica Cetinje

Veza: Vaš dopis broj: 06-333/25-2152/2 od 19.03.2025. godine

Poštovana gospođo Izgarević Pavićević,

Dopisom broj: 06-333/25-2152/2 od 19.03.2025. godine (zavedenim u Agenciji za civilno vazduhoplovstvo pod brojem: 03/1-348/25-749/1 od 27.03.2025. godine), obratili ste se Agenciji sa zahtjevom za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova za potrebe izrade tehničke dokumentacije za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa (solarna elektrana), na kat. parcelama br.: 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194 KO Lastva, Prijestonica Cetinje.

S tim u vezi, po saznanjima i informacijama sa kojim Agencije za civilno vazduhoplovstvo raspolaže, utvrđeno je da u sklopu predmetne lokacije zahvata ne postoje objekti aerodromske infrastrukture na koje bi predmetna solarna elektrana mogla imati uticaj.

Imajući u vidu prethodno navedeno, informišemo Vas da iz domena vazdušnog saobraćaja nije potrebno navoditi posebne uslove koji bi trebalo biti sastavni dio konačnih UT uslova za potrebe izrade tehničke dokumentacije za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa na gore navedenim kat. parcelama.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- Naslovu;
- a/a.

DIREKTOR
Ivan Ščekić

Crna Gora
Uprava za nekretnine
Područna jedinica Cetinje

Pisarnica Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Primljeno: 01.04.2025				
Org. jed.	Jed. naziv	Redni broj	Prilog	Vrijednost
CG-	333/25-	2152/3		

Adresa: Ul. Bajova br.2
zgrada Opštine
81250 Cetinje
Crna Gora
tel: +382 41 231 687
www.nekretnine.co.me
email: cetinje@uzn.gov.me

Br. 917-119-134/2025

27.03.2025.god.

Za: Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

Veza: Br. 06-333/25-2152/2 od 19.03.2025. godine.

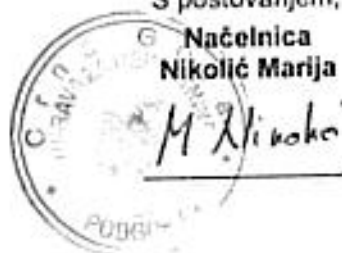
Predmet: Dostavljanje podataka.

Poštovani,

U vezi vašeg zahtjeva, dostavljenog Područnoj jedinici Cetinje, broj gornji, dana 27. 03. 2025. god. a kojim ste tražili list nepokretnosti za katastarske parcele broj: 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193 i 2194 K.o. Lastva – Prijestonica Cetinje. U prilogu ovog akta vam dostavljamo traženi podatak.

Obradila:
Krnić Mirsada

S poštovanjem,
Načelnica
Nikolić Marija

Prilog: List nepokretnosti 44 K.o. Lastva.

Dostavljeno Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, ul. Proleterske brigade broj 19, Podgorica

Kontakt osoba: Krnić Mirsada
Tel. +382 41 231 687 (zvati od 12h do 13h)
Email: cetinje@uzn.gov.me

CRNA GORA

Podaci o teretima i ograničenjima							
Broj	Podbroj	Broj rgrade	PD	Redni broj	Način korišćenja	Datum upisa Vrijeme upisa	Opis prava
2183				1	Nekategorisani putevi	25/06/2024 12:27	Zabilježba postupka PREDUGOVORA O KUPOPRODAJI UZZ.BR.168/2024 OD 31.05.2024.GODINE, NOTARA SENJE BOŽOVIĆ, ZAKLJUČENOG IZMEDJU DUKANOVIĆ SLAVKA, KAO PRODAVCA I DRUŠTVO ZA TRGOVINU I USLUGE PERMONTE DOO, KAO KUPCA.
2184				1	Šume 6. klase	25/06/2024 12:27	Zabilježba postupka PREDUGOVORA O KUPOPRODAJI UZZ.BR.168/2024 OD 31.05.2024.GODINE, NOTARA SENJE BOŽOVIĆ, ZAKLJUČENOG IZMEDJU DUKANOVIĆ SLAVKA, KAO PRODAVCA I DRUŠTVO ZA TRGOVINU I USLUGE PERMONTE DOO, KAO KUPCA.
2185				1	Šume 6. klase	25/06/2024 12:27	Zabilježba postupka PREDUGOVORA O KUPOPRODAJI UZZ.BR.168/2024 OD 31.05.2024.GODINE, NOTARA SENJE BOŽOVIĆ, ZAKLJUČENOG IZMEDJU DUKANOVIĆ SLAVKA, KAO PRODAVCA I DRUŠTVO ZA TRGOVINU I USLUGE PERMONTE DOO, KAO KUPCA.
2186				1	Šume 6. klase	25/06/2024 12:27	Zabilježba postupka PREDUGOVORA O KUPOPRODAJI UZZ.BR.168/2024 OD 31.05.2024.GODINE, NOTARA SENJE BOŽOVIĆ, ZAKLJUČENOG IZMEDJU DUKANOVIĆ SLAVKA, KAO PRODAVCA I DRUŠTVO ZA TRGOVINU I USLUGE PERMONTE DOO, KAO KUPCA.
2187				1	Šume 6. klase	25/06/2024 12:27	Zabilježba postupka PREDUGOVORA O KUPOPRODAJI UZZ.BR.168/2024 OD 31.05.2024.GODINE, NOTARA SENJE BOŽOVIĆ, ZAKLJUČENOG IZMEDJU DUKANOVIĆ SLAVKA, KAO PRODAVCA I DRUŠTVO ZA TRGOVINU I USLUGE PERMONTE DOO, KAO KUPCA.
2188				1	Šume 6. klase	25/06/2024 12:27	Zabilježba postupka PREDUGOVORA O KUPOPRODAJI UZZ.BR.168/2024 OD 31.05.2024.GODINE, NOTARA SENJE BOŽOVIĆ, ZAKLJUČENOG IZMEDJU DUKANOVIĆ SLAVKA, KAO PRODAVCA I DRUŠTVO ZA TRGOVINU I USLUGE PERMONTE DOO, KAO KUPCA.
2189				1	Šume 6. klase	25/06/2024 12:27	Zabilježba postupka PREDUGOVORA O KUPOPRODAJI UZZ.BR.168/2024 OD 31.05.2024.GODINE, NOTARA SENJE BOŽOVIĆ, ZAKLJUČENOG IZMEDJU DUKANOVIĆ SLAVKA, KAO PRODAVCA I DRUŠTVO ZA TRGOVINU I USLUGE PERMONTE DOO, KAO KUPCA.
2190				1	Šume 6. klase	25/06/2024 12:27	Zabilježba postupka PREDUGOVORA O KUPOPRODAJI UZZ.BR.168/2024 OD 31.05.2024.GODINE, NOTARA SENJE BOŽOVIĆ, ZAKLJUČENOG IZMEDJU DUKANOVIĆ SLAVKA, KAO PRODAVCA I DRUŠTVO ZA TRGOVINU I USLUGE PERMONTE DOO, KAO KUPCA.
2191				1	Pašnjak 8. klase	25/06/2024 12:27	Zabilježba postupka PREDUGOVORA O KUPOPRODAJI UZZ.BR.168/2024 OD 31.05.2024.GODINE, NOTARA SENJE BOŽOVIĆ, ZAKLJUČENOG IZMEDJU DUKANOVIĆ SLAVKA, KAO PRODAVCA I DRUŠTVO ZA TRGOVINU I USLUGE PERMONTE DOO, KAO KUPCA.
2192				1	Šume 6. klase	25/06/2024 12:27	Zabilježba postupka PREDUGOVORA O KUPOPRODAJI UZZ.BR.168/2024 OD 31.05.2024.GODINE, NOTARA SENJE BOŽOVIĆ, ZAKLJUČENOG IZMEDJU DUKANOVIĆ SLAVKA, KAO PRODAVCA I DRUŠTVO ZA TRGOVINU I USLUGE PERMONTE DOO, KAO KUPCA.
2193				1	Šume 6. klase	25/06/2024 12:27	Zabilježba postupka PREDUGOVORA O KUPOPRODAJI UZZ.BR.168/2024 OD 31.05.2024.GODINE, NOTARA SENJE BOŽOVIĆ, ZAKLJUČENOG IZMEDJU DUKANOVIĆ SLAVKA, KAO PRODAVCA I DRUŠTVO ZA TRGOVINU I USLUGE PERMONTE DOO, KAO KUPCA.
2194				1	Pašnjak 8. klase	25/06/2024 12:27	Zabilježba postupka PREDUGOVORA O KUPOPRODAJI UZZ.BR.168/2024 OD 31.05.2024.GODINE, NOTARA SENJE BOŽOVIĆ, ZAKLJUČENOG IZMEDJU DUKANOVIĆ SLAVKA, KAO PRODAVCA I DRUŠTVO ZA TRGOVINU I USLUGE PERMONTE DOO, KAO KUPCA.

Naplata takse je oslobođena na osnovu člana 17 Zakona o administrativnim taksama ("Sl. list CG, br. 18/19). Naplata naknade oslobođena je na osnovu člana 174 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18).

Nikolić Marija, dipl.pravnica

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
održivog razvoja i razvoja sela

Pisarnica Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Adresa: Cetinjski put bb
81000 Podgorica, Crna Gora

Broj: 05-332/25-721/2
Podgorica, 31.03.2025. godine

Dok. broj: 06.05-2025				
Dop. jed.	Jed. ka. izn.	Redn. broj	Prilog	Vrijednost
06-333/25-2152/12				

MINISTARSTVO PROSTORNOG PLANIRANJA, URBANIZMA I DRŽAVNE IMOVINE
Slaven Radunović, ministar

IV proleterske brigade broj 19, 81000 Podgorica

Predmet: Mišljenje na Nacrt urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarne elektrane „Permonte“, u zahvatu KO Lastva, Prijestonica Cetinje

Poštovani,

Postupajući po Vašem zahtjevu, broj 06-333/25-2152/2 od 26.03.2025. godine, za dostavljanje mišljenja na Nacrt urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarne elektrane „Permonte“, u zahvatu KO Lastva, Prijestonica Cetinje, na zahtjev „Permonte“ DOO Podgorica, ukazujemo da je uvidom u dokumentaciju Direktorata za zaštitu prirode utvrdio da na predmetnom obuhvatu nema nacionalno zaštićenih područja.

Ipak, pored navedenog, ukazujemo na to da predmetni obuhvat, u skladu sa međunarodnim zakonodavstvom i obavezama, zahvata IBA područje „Lastva Čevska“ (Important bird area), što može predstavljati ograničavajući faktor.

Shodno navedenom, a u cilju adekvatnog sagledavanja prostora i procjene mogućih negativnih uticaja realizacije predmetnog projekta, potrebno je izraditi Studiju nultog stanja biodiverziteta kako bi se obezbijedili adekvatni preduslovi u cilju ocjene opravdanosti predmetne lokacije za planiranu namjenu.

Direktorat za ekologiju ukazuje na to da u dijelu 5. Uslovi i mjere zaštite životne sredine treba dodati i Zakon o upravljanju otpadom („Službeni list CG“, broj 034/24, 92/24), iz razloga što su solarni paneli ograničenog životnog vijeka, pa je neophodno uraditi analizu otpada koji će se generisati nakon isteka roka trajanja panela kao i način upravljanja tim otpadom.

S poštovanjem,

MINISTAR

Damjan Čulafić

Crna Gora

Ministarstvo energetike i rudarstva
Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Adresa: Rimski trg 46

81000 Podgorica, Crna Gora

Telefon: +382 20 482 203

Broj: 01-011/25-243/2

Primljeno: 15.05.2025				
Org. jed.	Jed. poslovanja	Redni broj	Prilog	Vrijednost
06-333	215	2152	2	

14.05.2025. godine

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
Marina Izgarević Pavićević, državna sekretarka

Predmet: **Odgovor na dopis broj: 06-333/25-2152/2 od 19.03.2025.godine**

Poštovana,

Dopisom broj: 06-333/25-2152/2 od 19.03.2025.godine Ministarstvu energetike obratili ste se sa zahtjevom za davanje mišljenja na Nacrt urbanističko – tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih resursa, solarne elektrane, po zahtjevu kompanije Permonte doo Podgorica, a u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 64/17, 44/18, 11/19, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22 i 4/23) i članom 2 Pravilnika o bližim kriterijumima za ocjenu zahtjeva za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sunca i drugih obnovljivih izvora ("Službeni list Crne Gore" br. 114/22).

U prilogu dostavljenog zahtjeva je dat Nacrt urbanističko tehničkih uslova za izgradnju solarne elektrane na katastar. Prema dostavljenom Nacrtu UTU u pitanju je lokacija KO Lastva, Prijestonica Cetinje.

Članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata nije predviđeno da se prilikom izdavanja UTU pribavlja mišljenje ministarstva nadležnog za poslove energetike.

Predmetni dopis smo uputili na mišljenje Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD (CGES), kao operatoru elektroprenosnog sistema. U izjašnjenju CGES-a naglašeno je da se za objekte ove vrste postupa u skladu sa odredbama Zakona o energetici (Sl. list CG. br. 05/16, 51/17, 82/20 i 29/22), kao i Pravilima za funkcionisanje prenosnog sistema električne energije (tačka IV- uslovi za priključenje na prenosni sistem).

Imajući u vidu da je CGES-u pristigao veliki broj zahtjeva za zaključenje ugovora, a u skladu sa odredbama Zakona o energetici, ističu da u postojećem stanju prenosne mreže postoje ograničenja za priključenje novih elektrana. Sagledavajući postojeće stanje, CGES je mišljenja da će za priključenje novih elektrana biti potrebno uraditi određena pojačanja u prenosnoj mreži, odnosno da će se stvoriti potreba izgradnje nove infrastrukture, za koju je potreban dug vremenski period. Nadalje ukazuju da bi se sama analiza priključka odredila nakon izvršene sveobuhvatne analize mogućih varijanti priključenja solarne elektrane. Za sprovođenje sveobuhvatne analize (obaveza CGES-a) kojom bi se odredilo mjesto

priključenja preduslov su pribavljeni urbanističko-tehnički uslovi u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i uređenju objekata.

Iz ugla resora kojim rukovodimo, skrećemo pažnju na značaj sagledavanja pristupa novih kapaciteta na postojeću energetska mrežu, odnosno priključenja novih energetskih objekata na elektroenergetsku mrežu, kao i uticaj na rad operatora sistema i uticaj na krajnje korisnike, odnosno krajnje kupce. S obzirom da CGES, nakon izrade analize mogućnosti priključenja novog energetskog objekta, dostavlja investitoru i ministarstvu nadležnom za poslove uređenja prostora i izgradnje objekata uslove o mogućnosti priključenja potencijalne elektrane na elektroprenosni sistem, sugerišemo da je prilikom izdavanja UTU potrebno voditi računa o uslovima izdatim od operatora prenosnog sistema – CGES-a.

S uvažavanjem,

MINISTAR
mr Admir Šahmanović

Prilog: Mišljenje CGES-a

MINISTARTVO ENERGETIKE

n/r Rukovodioca radom Ministarstva energetike
mr Admir Šahmanović
Rimski trg br.46, Podgorica

Broj: 702-D/25-1343/4

Podgorica: 11.04.2025.godine

PREDMET: Mišljenje o mogućnosti priključenja na prenosni sistem

Crna Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva

Prilježeno: 13.05.2025				
Org. ad.	Sl. na 104	Radni broj	Prilog	Vrijednost
01-011/25-243/1				

Poštovani,

Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD Podgorica se obratilo Ministarstvo energetike zahtjevom zavedenim u CGES-u pod brojem 1827/2025 od 02.04.2025.godine (Vaš broj 02-302/25-563/2 od 31.03.2025.godine) za davanje mišljenja o mogućnosti priključenja na prenosni sistem solarne elektrane „PERMONTE – LASTVA CT“ planirane snage cca 20MWp.

U prilogu dostavljenog zahtjeva je Nacrt urbanističko tehničkih uslova za izgradnju solarne elektrane na katastarskim parcelama broj 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193 i 2194 sve KO Lastva, Prijestonica Cetinja. Površina lokacije iznosi 22 ha.

Predhodno je zahtjev za izdavanje UT uslova Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine podnijela kompanija Permonite d.o.o. Podgorica.

U skladu sa dobijenim zahtjevom i ostalom važećom zakonskom regulativom koja se odnosi na izgradnju objekata ove vrste:

- ❖ Zakona o energetici ("Sl.list CG", br. 05/16, 51/17, 82/20, 29/22 i 28/25)
- ❖ Pravila za funkcionisanje prenosnog sistema električne energije (tačka IV – uslovi za priključenje na prenosni sistem)

Imajući u vidu stanje prenosne mreže, interesovanje potencijalnih investitora za izgradnju obnovljivih izvora energije, veliki broj pristiglih zahtjeva za zaključenje ugovora o priključenju u skladu sa odredbama Zakona o energetici, obavještavamo Vas da u postojećem stanju prenosne mreže postoje ograničenja za priključenje novih elektrana. Sagledavajući postojeće stanje sasvim je izvjesno da će za priključenje novih elektrana biti potrebno uraditi određena pojačanja u prenosnoj mreži (izgradnja novih interkonektivnih dalekovoda ili neki veći zahvati na rekonstrukciji već postojeće mreže).

Za izgradnju novih elemenata mreže kojim bi se stvorili uslovi za priključenje potencijalnih obnovljivih izvora potreban je veoma dug vremenski period:

- prostorno planska dokumentacija kojom se stvaraju uslovi za gradnju,
- izrada projektne dokumentacije,
- pribavljanje odgovarajućih dozvola i saglasnosti za gradnju,
- rešavanje imovinsko-pravnih odnosa koje može da traje vremenski dugo što predstavlja velika ograničenja za priključenje novih objekata (novih elektrana).

Sama lokacija priključka bi se odredila nakon izvršene sveobuhvatne analize mogućih varijanti priključenja solarne elektrane. Za sprovođenje sveobuhvatne analize kojom bi se odredilo mjesto priključka preduslov su pribavljeni urbanističko-tehnički uslovi u skladu sa članom 218c Zakona o planiranju prostora i izgradnji

objekata ("Službenom listu CG", br. 64/2017, 44/2018, 63/2018, 11/2019, 82/2020 i 86/2022) i Zakonom o izgradnji (»Službeni list CG« broj 19/25).

Mišljenje o mogućnosti priključenja koje daje CGES ovim putem je samo neformalno mišljenje.

Relevantno je jedino ono što je propisao Zakon o energetici po kome postupak počinje dostavljanjem Zahtjeva u skladu sa članom 175.

Po dobijenom Zahtjevu, izrada Analize priključenja na prenosnu mrežu obaveza je CGES-a.

Napomena: CGES je od strane Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine dobio nacrt UT uslova za izgradnju solarne elektrane na katastarskim parcelama broj 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193 i 2194 sve KO Lastva, Prijestonica Cetinja, i o istom dostavio Ministarstvu mišljenje broj 702-D/25-1343/2 od 07.04.2025.godine.

S poštovanjem,

Dostaviti: Imenovanom
CO: 10. 700. 702

IZVRŠNI DIREKTOR
Ivan Asanović, dipl. inž. el.

Crna Gora
Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma
i državne imovine

Broj: 04-333/26-9679/2

Podgorica, 23.07.2026.godine

PERMONTE d.o.o

Podgorica
Partizanski put 47A

Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, obratili ste se zahtjevom od 07.07.2026.god, za mišljenje o mogućnosti izdavanja jedinstvene građevinske dozvole za solarne elektrane PermonTE 100MW i PermonTE 20MW.

S tim u vezi vas obavještavamo da su predmetni UTU-i izdati za izgradnju objekata solarne elektrane, na jasno naznačenim lokacijama, odnosno na zemljištu kojeg čine određene katastarske parcele. U tom smislu predmetne lokacije se moraju tretirati odvojeno, izuzetno, u slučajevima gdje su fizički spojene mogu se posmatrati kao jedinstvena lokacija, a ovo naročito zbog određivanja trase i zaštitnih koridora infrastrukture za priključenje. Iskazana snaga je teorijski maksimum a koja će se utvrditi kroz tehničke uslove nadležnog operatera mreže, a ovo naročito zbog naponske stabilnosti, uključujući indeks predikcije naponskog kolapsa, dok se gubici snage takođe moraju uzeti u obzir prilikom definisanja projektne snage solarne elektrane. Objedinjavanje navedenih lokacija će zavisi od operatera mreže i njihovih tehničkih uslova.

Sve navedeno je neophodno definisati kroz izradu projektnog zadatka, a u skladu sa izdatim urbanističko – tehničkim uslovima kao i uslovima tehničkih organa, a kojim će se opisati i naznačiti tačke priključenja i na osnovu kojeg će se izrađivati tehnička/projektna dokumentacija. Odnosno, tehničku dokumentaciju uraditi u skladu sa Pravilnikom o načinu izrade, sadržini i ovjeri tehničke dokumentacije za građenje objekta („Sl. list Crne Gore“, br. 53/2025, 084/26 i 090/26).

Obradio:
Igor Vujačić

Državna sekretarka
Marina Izgarević Pavićević